Poštnina plačana v gotovini.
Leto XI. št. 8.
Ljubljana, sobota 11. januarja 1930
Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt .ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien št. 105.241.

Nove aretacije v Trstu

Aretacije so se vršile po vsej Italiji povodom poroke princa Umberta — V Primorju so aretirali mnogo Jugoslovenov

Beograd, 10. decembra. r. Današnja »Politika« poroča: Povodom poroke italijanskega prestolonaslednika Umberta so bile po vsej Italiji izvršene mnogoštevilne aretacije. Po pojasnilih policije je bil namen teh aretacij zagotovitev javnega reda. Policijska uprava v Rimu je morala najeti za to priliko tri velike zasebne hiše, da je namestila v njih aretirance, ker so bili vsi zapori in policijske vojašnice prenapolnjene. Prav tako veliko število aretirancev je bilo v Milanu.

Tudi v Trstu so zaprli nad 150 oseb. Karabinjerji in policijski agenti so prihajali v stanovanje ter pozivali ljudi, naj se prijavijo komisarijatu zaradi gotovih informacij. Ko so prišli na komisarijat, jim je bilo sporočeno, da so aretirani. Noč so morali prebiti v smrdljivih in mračnih kleteh in šele drugega dne so jih odpeljali v zapore. Ker za vse v zaporih ni bilo prostora, so iz Trsta mnoge odpeljali o kaznilnico v Kopru. Med aretiranci je bilo tudi veliko število Jugoslovenov. Tako so bili n. pr. zaprti upravnik tiskarne »Edinosti« Hinko Pertot, trgovec Josip Ščuka, lesni trgovec Josip Mihelčič in njegov uradnik Šešelj, trgovec L. Narobe, I. Pavlica, nadalje tajnik pri advokatu g. Okretiću, trgovec Rehar, gdč. Tuhtanova, direktor »Istrskega lista« in »Novega lista«, ga. Olga Krešević, ki se nahaja pred porodom, gdč. Ljubica Gržnič iz Roča v Istri itd.

V Kopru je bil aretiran uradnik generalnega konzulata kraljevine Jugoslavije v Trstu g. Ahtig, ki je jugoslovenski državljan in živi v Kopru v svoji vili. Ves prvi dan je bil v zaporu brez hrane in celo brez vode.

Izvršenih je bilo tudi veliko število hišnih preiskav v privatnih stanovanjih v Trstu in okolici.

Ohlajenje med Albanijo in Italijo?

Imenovanje prvih dveh albanskih generalov — Pričetek osamosvojitve albanske vojske

Beograd, 10. januarja. M. Kakor se da sklepati po raznih najnovejših vesteh iz Rima in Tirane, odnošaji med Albanijo in Italijo v poslednjem času niso več tako prisrčni, kakor so bili prej: more se celo že govoriti o vidnem trenju med kraljem Zogom in Italijo. Veliko senzacijo je izzvalo v diplomatskih krogih zadnje imenovanje dveh novih generalov v albanski vojski, ki sta Albanca. Vsi trije dosedanji albanski generali so bili Italijani in je razumljivo, da se v diplomatskem svetu posveča imenovanju novih dveh generalov veliko pozornost. Mnogi vidijo v tem znamenje, da je pri kralju Zogu dozorela misel, da se albanska vojska ne sme povsem izročiti na milost in nemilost italijanskim generalom. V nekaterih diplomatskih krogih se tudi trdi, da je bil ta korak albanskega kralja reakcija na dejstvo, da so italijanski listi prvi pričeli razširjati tendenčne vesti o nekakšni bolezni albanskega kralja Zogu, čeprav je kralj popolnoma zdrav. Vse to potrjuje, da odnošaji med Italijo in Albanijo res niso več tako prisrčni, kakor so bili.

Reševanje agrarne krize v Češkoslovaški

Nove carinske postavke za uvoz tujega žita — To zimo bo tudi dovršena izvedba agrarne reforme

Praga, 10. jan. gh. Obe agrarni stranki v češkoslovaškem parlamentu, republikanska stranka in nemška zveza poljedelcev sta danes stavili inicijativni predlog, ki predvideva radikalno rešitev agrarne krize z novimi carinskimi zakoni in z uvedbo določb za trgovinske odnošaje z inozemstvom. Ta inicijativni predlog je izvedba včerajšnjega sklepa strank v predsedništvu poslanske zbornice. V posebnih določbah so poleg avtonomnih carin predvidene nove pogodbene carine. V teh pogodbenih carinah se določa, da se določene carinske postavke pri sklepu novih trgovinskih pogodb ne smejo znižati. Carinske postavke za važnejše produkte so: pšenica 60 Kč (do sedaj 30), rž 56 Kč (38), moka in mlinski produkti 150 Kč (70), živina 200 Kč za 100 kg (do sedaj 360 za komad). Pri živini nad 500 kg za vsakih nadaljnih 100 kg 250 Kč. Za prašiče do 130 kg 250 Kč, od 1. januarja 1933 pa 300 Kč. Do sedaj je znašala carina za 1 kg 7 Kč.

Praga, 10. jan. g. Agrarni urad bo v tekočem letu dovršil zadnjo etapo agrarne reforme. V zimskih mesecih se bodo vršila zadnja pogajanja. Ako se do spomladi ne bo dosegel sporazum z lastniki zemlje in gozdov, se bodo porabila nasilna sredstva. V kolikor država ne bo prevzela gozdnih posestev, pridejo v poštev dežele, okraji, mesta in občine. Manjše občine se bodo združile v to svrho v zadruge. Na Češkem ostane približno še 300 000 ha, na Moravskem 270.000 in na Slovaškem ter v Podkarpatski Rusiji 550.000 ha, ki jih je treba likvidirati.

Praški župan in nemške zahteve

Praga, 10. jan. d. Nemška liga za človeške pravice, ki je nedavno zborovala v Pragi, je naslovila na praškega župana dr. Baxo pismo, v katerem je priporočala primatorju, naj vrne praškim Nemcem pravico, da rabijo nemščino vsaj na jedilnih listih, napisih tvrdk in na vstopnicah nemških prireditev. Župan dr. Baxa je včeraj odgovoril na vlogo v uradnih izvestjih praške občine in zavrnil zahtevo lige kot popolnoma neuteemljeno. Opozarjal je na položaj Lužiških Srbov in Poljakov v Nemčiji, ki se ne smejo sploh priznati k svoji narodnosti in bi liga imela široko polje, da jim izposluje najprimitivnejše človeške pravice. V ostalem je Nemcev v Pragi le 4 odst. ter uživajo vse pravice, ki jih določa zakon o manjšinah na Češkoslovaškem. Kakor Nemcem v Pragi, tako se godi Čehom v Hebu. Libercu in drugih mestih z nemško večino in se Čehi ne pritožujejo nad določbami zakona. Nemška liga bi se tedaj kaj lahko udejstvovala v Nemčiji ali v nemških občinah izven Nemčije, ako ji je toliko do tega. Javna kritika uredb v mestu, kjer je liga ravno gost, pa je netaktnost, ki jo je liga zagrešila gotovo po prizadevanju šovinističnih nemških krogov na Češkoslovaškem.

Sklicanje Sobranja

Sofija, 10. januarja. AA. Sobranje se sestane koncem tega meseca. Razpravljalo bo o delu reparacijske konference.

Vaške občinske volitve v Bolgariji

Sofija, 10. januarja. AA. Dne 16. februarja bodo po vseh bolgarskih vaseh občinske volitve. V poučenih političnih krogih trdijo, da pred temi volitvami ne more biti govora o rekonstrukciji vlade.

V Albaniji je uveden gregorijanski koledar

Tirana, 10. jan. g. Srbska pravoslavna cerkev v Albaniji je kot ena prvih pravoslavnih cerkva izvedla izenačenjega koledarja. Že zadnje božične praznike je albanska pravoslavna cerkev praznovala skupno s katoliško cerkvijo. V katoliških in pravoslavnih cerkvah Albanije se že dalje časa služi bogoslužje v albanskem jeziku. V vsej Albaniji se je uvedel nedeljski počitek. Ob priliki božičnih praznikov je kralj Zogu imenoval dva nova generala albanske vojske in sicer svojega adjutanta polkovnika Ghilardija in vrhovnega poveljnika Gemela Aramitasija.

Daszynski resno obolel

— **Varšava,** 10. januarja. Sejmski maršal Daszynski je resno obolel. O značaju bolezni niso znane podrobnosti. Zdravniki izjavljajo, da se bo moral Daszynski zaradi bolezni za dalje časa umakniti iz političnega življenja.

Komunistični izgredi v Černovicah

— **Bukarešta,** 10. januarja. V sredo zvečer je prišlo v Černovicah do krvave borbe med komunisti in policijo, ki ni mogla sama ugnati demonstrantov. Pozvana je bila še vojska na ulice. Z združenimi močmi so potisnili komuniste v neko stransko ulico, kjer so jih veliko število aretirali. Prej pa je bilo pri medsebojnem streljanju ranjenih mnogo oseb.

Grozovit umor v praški okolici

Praga, 10. januarja g. V neki vasi praške okolice se je dogodil strahovit umor. 27-letnega delavca Alfreda Siebentücherja je iz ljubosumnosti s sekiro ubil lastni brat. Ubijalec se je nato sam javil policiji ter je izjavil, da je ubil svojega brata, ki mu je delal očitke zaradi skupne ljubice, ga opsoval in oklofutal. V svoji jezi je pograbil za sekiro ter ga ubil.

VPRAŠANJE BOLGARSKIH REPARACIJ

Skupna seja upniških držav in Bolgarije — Protest ČSR — Točni predlogi zaveznikov — Pogajanja za reparacijsko posojilo Nemčiji

Haag, 10. januarja AA. Ožji odbor za vzhodne reparacije je imel včeraj sejo z bolgarskimi delegati, s katerimi je razpravljal o tretjem, izpremenjenem besedilu predloga za sporazum o bolgarskih reparacijah. Glede tega predloga je bilo doseženo soglasje upniških držav na sestanku ožjega odbora. Predlog ožjega odbora je odklonila samo češkoslovaška delegacija in češkoslovaški delegat Osusky je pri tej priliki izjavil, da ne more sprejeti tega načrta, ker znižuje bolgarske anuitete na 11 milijonov zlatih frankov. S svojim pristankom bi demantiral samega sebe in svoje stališče na konferenci za vzhodne reparacije v Parizu, ko je izjavil, da ni mogoče zmanjšati bolgarskih anuitet v znesku 12.5 milijonov zlatih frankov. Ako bi zdaj pristal na znižanje, bi takega zadržanja ne mogel zagovarjati pred češkoslovaško vlado, še manj pa pred češkoslovaško javnostjo. Zato včerajšnji seji češkoslovaška delegacija ni prisostvovala.

Predsednik odbora za vzhodne reparacije Loucheur je v svojem govoru izjavil, da so upniške države storile velike žrtve in da zato žele te države, naj bi se z uspehom rešilo vprašanje bolgarskih reparacij. Na seji se je razpravljalo o vsakem paragrafu posebej. V razpravo so posegli predstavniki Jugoslavije, Rumunije, Bolgarije in člani ožjega odbora. Glede večine paragrafov je bil dosežen sporazum. Razprava o paragrafih 9 in 10 pa je bila na zahtevo Bolgarov odložena do prihodnje seje. Bolgari niso odklonili predloženega iznosa anuitet, pač pa so močno ugovarjali, da se Bolgarski vrhu tega nalagajo obveze napram državljanom upniških držav. Ministra dr. Marinković in Titulescu sta apelirala na Bolgare, naj ne delajo težav v vprašanjih, ki so brez faktičnega pomena zanje, ki pa bi mogla preprečiti uspešen zaključek konference.

Na prihodnji seji bo rešno vprašanje rokov in iznosa anuitet, ki znašajo po zadnjem predlogu zaveznikov
1. aprija 1930. 5 milijonov zl. frankov,
od 1931. do 1935. 5 anuitet po 10 mil.
od 1935. do 1940. 5 anuitet po 11 mil.
od 1941. do 1945. 5 anuitet po 12 mil.
od 1946. do 1950. 5 anuitet po 13 mil.
od 1951. do 1955. 5 anuitet po 15 mil.
od 1956. do 1966. 11 anuitet po 18 mil. zlatih frankov.

Te anuitete predstavljajo srednji letni znesek 12.5 milijonov zlatih frankov in bodo znižane na srednjo letno anuiteto 11 milijonov frankov, ako bo prišlo na prihodnji seji do sporazuma z bolgarskimi delegati na podlagi predloga zaveznikov.

Prihodnja plenarna seja z Bolgari bo v soboto dopoldne in se bo po potrebi nadaljevala popoldne. O madžarskih reparacijah se bo razpravljalo po pretresu bolgarskih reparacijskih dajatev, vsekako pa prihodnji ponedeljek. Dotlej bodo predstavniki Male antante proučili kompromisno formulo glede madžarskih reparacij, ki jo je sestavil predsednik odbora za vzhodne reparacije Loucheur. Vprašanje avstr. reparacij pa ostane zaenkrat odprto.

•

Haag, 10. januarja s. Posamezni razgovori o vprašanju vzhodnih reparacij so se danes nadaljevali. Finančni strokovnjaki Italije in Francije so danes dopoldne formelno obvestili madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena o svojem posredovalnem predlogu. Predlog predvideva, da bi se dohodki iz madžarskih stvarnih dajatev od leta 1943. porabili za ustanovitev skupne blagajne, iz katere bi madžarski optanti dobivali odškodnino. Madžarski finančni minister Weckerle je sporočil madžarske protipredloge.

Pariz, 10. jan. s. Kakor doznava »Echo de Paris« so v zvezi s pogajanji o vprašanju nekritih nemških plačil v teku razgovori o novem nemškem reparacijskem posojilu. To posojilo bo najbrže kakor Dawesovo posojilo leta 1924. znašalo 800 milijonov mark. Nemčija bi za svoje denarne potrebe porabila tudi pariški denarni trg.

London, 10. januarja s. Pertinax javlja »Daily eTlegraphu« iz Haaga: Zdi se, da so Nemci v vprašanju zaostalih plačil, o katerih sta razpravljala Snowden in Moldenhauer, nekoliko popustili. V vprašanju sankcij so Nemci sicer pripravljeni priznati jurisdikcijo haaškega razsodišča za ugotovitev zamud, vendar pa menijo, da ni njihova naloga pri podpisu dogovora ugotoviti, kakšne pravice izvirajoče iz versajske mirovne pogodbe, imajo države upnice in kakšnih nimajo. »Central News« javlja iz Haaga, da je vztrajal Snowden na včerajšnji konferenci odločno na svojem stališču proti Nemcem. Sporazum med Snowdenom in Tardieujem sloni na popolnoma nasprotnem stališču, nego sta ga zavzela na konferenci v avgustu. Proti skupni fronti angleških in francoskih delegatov so imeli Nemci pretežko stališče, da bi dosegli kake koristi.

Haag, 10. januarja s. Snoči sta kraljica Viljemina in princ Henrik povabila delegate haaške konference na soarejo. Danes dopoldne je udruženje novinarjev društva narodov dalo na čast delegatom haaške konference zajutrk, ki se ga je udeležilo nad 100 oseb, med temi tudi zastopniki nizozemske vlade.

Pariz, 10. januarja s. Brianda pričakujejo za nocoj v Pariz. Jutri bo imel celo vrsto važnih razgovorov. Sestal se bo tudi s poljskim zunanjim ministrom Zaleskim. V nedeljo popoldne se bo Briand vrnil v Ženevo. Ministrski predsednik Tardieu bo najbrže v torek prispel v Pariz, od koder se bo v sredo zopet vrnil v Ženevo.

Madžarska intransigenca je glavna ovira

Bilanca dosedanjih pogajanj — Vzhodne reparacije in Mala antanta — Trajen pritisk velesil na Madžarsko

Haag, 10. januarja. r. Kakor izgleda tvori glavno kritično točko haaških konferenc madžarsko vprašanje. Kar se tiče Youngovega reparacijskega projekta, so diference le še manjšega značaja. V stvarnem oziru gre za to, ali naj nemška reparacijska plačila v bodoče zapadejo 15. v mesecu ali koncem meseca. Diferenca znaša nekaj milijonov. Nemčija se brani pristati na 15. V formalnem oziru odklanja Nemčija francoski projekt o sankcijah. Francozi zahtevajo, da naj v slučaju zlohotnega neizpolnjevanja nemških obveznosti stopijo v veljavo sankcije versaillske pogodbe (zasedba nemškega teritorija itd.), toda še le potem, ko bi mednarodno razsodišče v Haagu to zlohotnost ugotovilo. Nemci so pripravljeni pristati za ta slučaj na sankcije, odklanjajo pa uveljavljenje versaillskih določb. Ni dvoma, da bo v obeh vprašanjih prišlo do sporazuma.

Pogajanja glede tkzv. vzhodnih reparacij, t. j. obvez, ki jih imajo iz mirovnih pogodb Avstrija, Bolgarija in Madžarska se nadaljujejo. Mala antanta je pokazala polno koncilijantnost napram Avstriji in Bolgariji in smatra se, da je stvarni aranžman s tema dvema državama siguren. Madžarska pa je dosedaj ostala popolnoma intransigentna. Ona noče prevzeti nobenih žrtev, Mala antanta pa na drugi strani ne namerava popustiti v svojih kardinalnih zahtevah, odnosno pristaja na bistvene olajšave madžarskih obveznosti le proti kompenzaciji v tkzv. optantskem vprašanju med Rumunijo in Madžarsko in v vprašanju odškodnin za sekvestrirana madžarska premoženja. Madžarska trdovratnost komplicira celo zadevo tudi radi tega, ker je Mala antanta odločena vztrajati na junktimu med madžarskimi, avstrijskimi in bolgarskimi reparacijami. Mala antanta smatra ves tkzv. vzhodni reparacijski problem kot nedeljivo celoto in ne more na celi črti samo žrtve doprinašati.

Postopanje Madžarske je izzvalo med zastopniki velesil očitno nejevoljo ter je Madžarska v jako nesimpatičnem položaju. V odločilnem trenutku pa jo je z vso silo podprla Italija, ki ponuja, da prevzame ureditev tkzv. upravnih dolgov nase s posebnim posojilom. Jutri bo grof Bethlen imel svoj ekspozé pred plenumom konference. Francosko časopisje zelo ostro piše proti madžarski taktiki ter svari Madžare, naj ne prenapenjajo loka, sicer bo konferenca zaključila svoje delo, Madžarska pa bo prišla pod mednarodno kuratelo in kontrolo.

Francoski ministrski predsednik Tardieu je izjavil, da bo koncem tedna nemško vprašanje urejeno in da bodo tudi vzhodno reparacijska vprašanja do srede prihodnjega tedna rešena.

Pred novimi resnimi konflikti v Avstriji

Seiplova akcija proti kanclerju Schoberju — Razpadanje Heimwehra — Težka gospodarska situacija — Splošno vznemirjenje

Dunaj, 10. januarja, r. V avstrijski industriji so v zadnjem času nastale velike težkoče. Zaposlenost pada in v mnogih obratih reducirajo število delavstva. Število nezaposlenih se je v Avstriji zvišalo v decembru za 70.000. Posebno katastrofalno stanje je nastalo v industrijskem mestu Steyr na Gornjem Avstrijskem, katerega prebivalstvo je po večini zaposleno v velikih tovarnah, ki so nekdaj tvorile največjo tovarno orožja. Danes so te tovarne razdeljene na razne panoge strojne industrije in več tisoč delavcev je zaposlenih v tovarni avtomobilov »Steyrwerke«. Slaba konjunktura je družbo Steyr prisilila k velikim redukcijam, a sedaj se poroča, da bo obrat sploh popolnoma ustavljen. Mesto Steyr se trudi, da doseže velikopotezno državno pomoč za oharnitev svoje industrije.

V drugih krajih traja napetost med socijalno demokratskim in heimwehrovskim delavstvom ter je baš zadnje dni prišlo do ponovnih konfliktov. V dunajski tvornici firme Felten je stopilo 500 delavcev v štrajk, ker je tovarna sprejela na delo dva heimwehrovca. Zanimivo je, da je poskušeni štrajk hotelskih nameščencev na Dunaju propadel. Pokazalo se je, da je na razpolago toliko nezaposlenih natakarjev, kuharjev itd., ki so pripravljeni za vsako ceno prevzeti delo, da so strokovne organizacije bile primorane odgoditi zahteve po zvišanju plač. Ta dogodek je tem značilnejši, ker je na Dunaju pod socijaldemokratskim vodstvom in zaščito mesta strokovna organizacija izredno močna ter je tu prvič, da je morala že napovedano borbo odgoditi odnosno preklicati.

Tudi politična situacija postaja v Avstriji zopet vedno bolj komplicirana. Odkar se je vrnil Seipl v politiko ter prevzel zopet vodstvo krščansko-socijalne stranke, je pričela sistematična borba proti poziciji kancelarja Schoberja. Seipel je danes glavni zaščitnik Heimwehra, proti kateremu se pojavlja vedno ostrejši odpor ostalih strank. Zlasti konflikt med agrarno stranko (Landbundom) in Heimwehrom je od izključitve ministra Šumija iz Heimwehra vedno ostrejši. Landbund pričenja organizirati proti heimwehrovcem posebne »kmečke obrambne odbore« in Heimwehr se pretvarja vedno bolj v krščansko-socijalno organizacijo. Smatrati je, da tudi napori prelata Seipla ne bodo zdržali razpada njegovih dosedaj nesporno jakih moči.

Na Gornjem Avstrijskem je prišlo med Landbundom in krščanskimi socijalci do odkritega konflikta. Landbund je s tiho pomočjo ostalih neklerikalnih strank organiziral veliki kmečki pokret proti nameravani centralizaciji kmečkih bolniških blagajn, ki naj bi na ta način prišle v roke kleriklcev. V Linc je prispelo 15.000 kmetov, ki so priredili velikansko demonstracijo proti krščanskim socijalcem. Pri tem je prišlo skoraj do krvavih pobojev. Govorniki so najostrejše napadali g. Seipla.

Kancler Schober s svoje strani ne počiva ter organizira obrambo proti Seiplu. Danes je v klerikalnih krogih napravila silno mučen vtis njegova izjava v belgijskem listu »Pemple«, kjer Schober z omalovaževanjem govori o Seiplu, češ da se njegov vpliv znatno precenjuje. Izjava je bila sicer uradno demantirana, a vsakdo verjame, da je ta demanti le formalnega značaja.

Vsekakor je v Avstriji pričakovati takoj po povratku kancelarja Schoberja iz Haaga interesantnih političnih dogodkov. V gospodarskih krogih vlada precejšnjo vznemirjenje vsled nesigurne situacije.

Varnostni ukrepi za zasedanje sveta DN

Ženeva, 10. januarja. AA. Švicarska oblastva so ukrenila izredno obširne varnostne mere, da zagotovijo nemoten potek zasedanja sveta Društva narodov, ki se otvori v ponedeljek. Te izredne ukrepe spravljajo v zvezo z nameravanim atentatom protifašističnih elementov na italijansko delegacijo. Vse osobje tajništva Društva narodov bo strogo nadzorovano in bo moralo imeti izkaznice za ugotovitev identitete. Avtomobili se ne bodo smeli ustavljati v dvoriščih Društva narodov, ampak zunaj teh prostorov. V Parizu je policija aretirala tri osebe, ki so bile v zvezi z nameravanim atentatom. Nekemu znanemu čikaškemu banditu so ponudili zarotniki 400 funtov šterlingov, da izvrši atentat.

Odhod poklonitvene deputacije

Deputacija je odpotovala sinoči s posebnim vlakom — Razpored bivanja v Beogradu — Člani deputacije

Sinoči so se s posebnim vlakom iz Ljubljane odpeljali člani poklonitvene deputacije iz Ljubljane ter iz gorenjskih, notranjskih in dolenjskih občin. Zanimanje za odhod deputacije je bilo v Ljubljani veliko. Na magistratu so bile tekom dopoldneva urejene še poslednje formalnosti, izvršili so se poslednji dogovori in naročila. Popoldne so že začeli prihajati v Ljubljano župani in občinski odborniki iz okoliških krajev, večinoma sami znani obrazi. Izvršili so še svoje opravke ter se sestajali v kavarnah ali znanih restavracijah, ali s tovariši iz drugih krajev, da skupno dočakajo odhod večernega posebnega vlaka.

Za delegacijo je bil določen poseben vlak, v katerem so bili točno odrejeni prostori za posamezna odposlanstva, tako da se nikomur ni bilo treba prerivati. Kupeji, določeni za odposlanstva, ki so se priključila šele na potu, so bili posebej označeni in so seveda ostali v Ljubljani prazni, ker so se vsi člani deputacije radevolje podvrgli disciplini in upoštevali navodila »potnega maršala«, magistratnega tajnika g. dr. Fuxa.

Pred odhodom vlaka je vladalo na glavnem kolodvoru živahno vrvenje, ker so zlasti ljubljanske delegate spremili na kolodvor tudi znanci in rodbinski člani. Delegatom sta prišla osebno voščit srečno pot tudi ban inž. Sernec in železniški direktor dr. Borko. Vodja delegacije, ljubljanski župan dr. Puc, se je po slovesu od delegatov odpeljal proti Beogradu že z deset minut poprej odhajajočim rednim brzim vlakom, s katerim je potoval tudi obč. svet. Ivan Hribar. Posebni vlak je odpeljal s kolodvora točno ob 20.10, kakor je bilo določeno.

Člani deputacije:

Deputacijo tvori okrog 200 predstavnikov slovenskih občin. Mestne in druge večje občine so direktno zastopane po svojih županih in občinskih odbornikih, manjše občine pa po svojih zvezah. Poleg 22 zastopnikov mestne občine ljubljanske na čelu z županom dr. Pucom, ki je obenem vodja cele slovenske deputacije, so v deputaciji naslednji zastopniki občin:

Brežice: Supan Ignacij, **Globoko:** Urek Ivan, **Rajhenburg:** Vranetič Franc in Tratnik Josip; **Senovo:** Škoberne Josip in Sadar Anton; **Sevnica:** Krulej Ernest, **Zakot:** Volčanšek Ivan.

Celje — mesto: dr. Goričan Alojzij, dr. Ogrizek Anton, dr. Vrečko Dragotin, Posavec Andro, Rebuschegg Franc in Mravljak Franc. — **Celje — okolica:** Mihelčič Alojzij in Kukovec Vinko; **Sv. Jurij ob juž. žel:** Drofenik Josip in Mastnak Franc; **Vojnik:** Brezovnik Ladislav; **Žalec:** Roblek Franjo.

Čabar: dr. Konitnik Bogdan.

Dolnja Lendava: Žgur Vinko.

Gornji grad: Mermal Franc in Plux Franc; **Mozirje:** Goričar Matija in Pušenjak Ivan;

Kamnik: Kratnar Franjo; **Domžale:** Janežič Franjo in Adamič Josip; **Menegš:** Lipar Peter; **Moravče:** Cerar Anton in Gril Janez; **Motnik:** Novak Karol in Hribovšek Zdravko; **Nevlje:** Novak Ferdinand; **Radomlje:** Pavlin Franc in Jerman France; **Šmarca:** Vavpotič Alojzij; **Županje njive:** Prelesnik Karol.

Konjice: Jereb Rado in ing. Sturm Rado.

Kočevje: Lončar Ivan in Pavliček Josip; **Lažarji:** Andoljšek Franc in Jaklič Ivan; **Ribnica:** Novak Ivan, Ančik Josip in Križman Franc; **Sodražica:** Ivanc Evgen in Mikolič Franc; **Turjak:** Ahac Jože; **Velike Lašče:** Hočevar Ivan in Hadžič Ivan; **Mozelj:** Putre Ivan.

Kranj: Pirc Ciril, Savnik Ivan, dr. Sabothy Beno in Šavnik Franc; **Kovor:** Klemenčič Vinko; **Križe:** Poljanec Franc; **Oselica:** Jezeršek Janko; **Selca:** Dolenc Matevž in Leben Joško; **Smlednik:** Burgar Joža; **Stara Loka:** Hafner Anton, Hartman Franc in Weber Joško; **Stražišče:** Bašar Franjo; **Škofja Loka:** Hafnar Jože in Savnik Anton; **Tržič:** Lončar Ivan, Snoj Henrik in Prešeren Rudolf; **Železniki:** Demšar Janko.

Krško: Vodopivec Franc; **Boštanj ob Savi:** Dermelj Alojzij; **Radeče:** Sotlar Anton, Lovšin Anton in Poljanec Anton; **Št. Janž:** Majcen Ivan.

Laško: Elsbacher Konrad; **Dol:** Draksler Jakob in Gnus Anton; **Loka pri Zid. m.:** Kovač Peter; **Trbovlje:** Berger Ivan, Klenovšek Jakob in Roš Ferdo.

Litija: Lebinger Hinko, Kunstler Franc in Šribar Vojko; **Draga pri Višnji gori:** Erjavec Josip in Kovačič Anton; **Šmartno:** Drčar Ernest; **Višnja gora:** Bernik Andrej; **Zagorje:** Weinberger Mirko.

Ljubljana okolica: Borovnica: Petrič Ivan in Drašler Anton; **D. M. v Polju:** Gartroža Ivan, Dimnik Jakob in Hlebš Franc; **Grosuplje:** Bozja Jakob in Adamič Anton; **Horjul:** Bastič Ivan; **Ježica:** Sever Janez in Plevnik Ignacij; **Moste:** Bitenc Ivan in Šeme Matevž; **Šmartno pod Šmarno goro:** Rožanec Valentin in Kralj Franc; **Št. Vid nad Ljubljano:** Babnik Valentin in Hlebec Anton; **Tomišelj:** Pristavec Leopold; **Vič:** Petrovčič Jurij; **Vrhnika:** Krašovec Franc; **Zg. Šiška:** Florijančič Izidor in Kavčič Mihael.

Ljutomer: Zemljič Fric; **Gornja Radgona:** dr. Boezio Lenart in Mavrič Karol; **Slatina-Radenci:** Zemljič Jakob in Janže Karol.

Dol. Logatec: Maček Jakob; **Bloke:** Lenarčič Stanko; **Cerknica:** Werli Anton in Remžgar Ivan; **Žiri:** Naglič Leopold in Kavčič Ivan; **Lož:** Škrbec Franjo; **Planina:** Ziherl Andrej; **Rakek:** Mlakar Janko; **Stari trg:** Kržič Ludovik.

Maribor: dr. Juvan Alojzij, dr. Lipold Franjo, Sabothi Henrik in Bureš Franjo; **Ruše:** Krejči Anton in Gorišek Mirko; **Slov. Bistrica:** dr. Schaubach Boštjan in dr. Jagodič Simon; **Sv. Lenart in Sv. Trojica:** dr. Gorišek Milan in Golob Ernest; **Makole-Jelovec:** Bogina Ivan in Osebek Franc.

Županska zveza Maribor: Ozvatič Ignacij in Stabej Joža; **Zveza mestnih, trških in zdraviliških občin:** Drofenik Josip, dr. Schaubach Boštjan in Baukart Jan.

Murska Sobota: Čeh Franc in Lajnšček Franc.

Novo mesto: dr. Režek Josip in Puš Ludvik; **Šmihel-Stopiče:** Bruic Franc; **Toplice:** dr. Kovalinka Konstantin; **Trebnje:** Zupančič Josip; **Žužemberk:** Vehovec Slavko in Košiček Vincenc.

Prevalje: Rozman Alojzij; **Marenberg:** Wrentschur Siegbert in Ternik Simon.

Ptuj: Brenčič Mihael, Pirich Pavel in dr. Permevc Ivan; **Ormož:** Vesenjak Ivan in Kebarič Ludovik.

Radovljica: Resnam Vinko; **Boh. Bistrica:** Mavrič Franc; **Bled:** Rus Ivan in Potočnik Ivan; **Dovje - Mojstrana:** Klančnik Gregor in Zupan Josip; **Jesenice:** Cufer Andrej, dr. Kogoj Franc in Kastelic Anton; **Kranjska gora:** Lavtižar Josip, Peterman Alojzij in Zore Leopold; **Lesce:** Ažman Ivan.

Slovenjgradec: dr. Bratkovič Alojzij in Serajnik Ivan; **Šoštanj:** dr. Mayer Franc.

Šmarje pri Jelšah: Lešnik Edvard in Gajšek Ivan; **Ponikva:** Žličar Franjo; **Rogatec:** Marinc Andrej; **Rogaška Slatina:** Šentjurc Stanko, dr. Štor Franjo.

Spored bivanja v Beogradu

Beograd, 10. dec. r. Jutri prispejo v Beograd deputacije iz dravske, dunavske in drinske banovine. Oficijelni sprejem na kolodvoru bo za deputacijo iz dravske banovine ob 9. dopoldne, za deputaciji iz ostalih dveh banovin pa popoldne ob 16.20. Deputacije iz drinske banovine bodo prispele v Beograd večinoma s posebnim vlakom po ozkotirni železnici preko Vardišta in Užica. Na kolodvoru bodo sprejeli deputacije zastopnik beograjske občine s podžupanom Zadžino na čelu. Za pozdrave se bodo zahvalili župani Ljubljane, Sarajeva in Novega Sada. Ob 20.30 zvečer bo beograjska občina priredila na čast delegatom slavnostno predstavo v Narodnem gledališču.

V nedeljo ob 10. dopoldne bo predaval v dvorani nove univerze Veljko Petrović o vlogi Srbije in Vojvodine v kulturi. Ob 13. bo beograjska občina priredila na čast delegatom slavnostne obede v »Bristolu«, pri »Srpskem kralju« in »Ruskem carju«. Pri »Srpskem kralju« bo govoril prvo zdravico Nj. Vel. kralju in gostom predsednik beograjske občine Miloš Savčić, nato pa bodo govorili zastopniki sarajevske, ljubljanske, novosadske in kragujevške občine. Pri »Ruskem carju« bo izrekel prvo zdravico prvi podpredsednik beograjske občine dr. Stojadinović, v »Bristolu« pa drugi podpredsednik beograjske občine Vojislav Zadžina. Po obedu se bodo delegacije iz vseh treh banovin uvrstile po določenem redu pred Kazino na Terazijah v sprevod in nato krenile skupno na dvor, kjer bodo ob 17.30 sprejete v avdijenci.

V ponedeljek ob 7.30 se bodo določeni delegati iz vseh treh banovin sestali pred Kazino na Terazih ter se bodo nato odpeljali z avtomobili na grob Neznanega junaka na Avali in k grobu kralja Petra I. Osvoboditelja na Oplencu. Goste bo na tej poti spremljal podpredsednik beograjske občine Vojislav Zadžina.

Odhod drinske deputacije

Sarajevo, 10. jan. AA. Danes so se zbrala v Sarajevu poklonitvena odposlanstva iz vsega zapadnega dela drinske banovine. Na kolodvoru sta sarajevska občina in meščanstvo priredila delegatom prisrčen sprejem, ki se je razvil v veliko jugoslovensko manifestacijo. Ob 16. je bila svečana seja sarajevskega občinskega sveta; seje so se udeležili tudi vsi v Sarajevu zbrani delegati drugih občin drinske banovine. Nj. Vel. kralju in predsedniku ministrskega sveta sta bili poslani pozdravni brzojavki. Po seji so bili vsi delegati sprejeti od bana in banskih načelnikov, zvečer ob 22. pa so se s posebnim vlakom odpeljali v Beograd.

Otrokova smrt pod tramvajem

Zagreb, 10. jan. č. Danes nekoliko po 2. je povozil tramvaj pred zagrebško podružnico Narodne banke v Jurišičevi ulici 5letno deklico Milico Mikšo. Služkinja je peljala njo in leto mlajšega dečka na sprehod ter ni opazila, da se je punčka zatekla na tramvajski tir. Tramvajski voz je odtrgal deklici levo nogo nad kolenom, desno pa ji močno zmečkal. Težko poškodovano deklico je stražnik dvignil izpod voza in jo pustil prepeljati na kliniko v Draškovićevi ulici, kjer je nekaj minut nato umrla.

Drzni volkovi

Split, 10. jan. n. Iz Livna javljajo o zanimivem dogodku iz doline Priluka. Včeraj popoldne so opazili potniki nekega avtobusa nedaleč pred seboj dirjati dva konja, za njima pa čredo volkov. Čeprav so volkovi morali slišati brnenje avtobusa, se ga niso prav nič ustrašili, temveč so krvoločno naskočili konja, ko so ju dohiteli. En konj je ušel volčji tolpi, drugega pa so zverine že pričele trgati, ko sta izstopila iz avtobusa šofer in neki potnik ter začela streljati na zverine. Volkovi so šele pred streli pobegnili v šumo.

Porod na zagrebški policiji

Zagreb, 10. januarja. n. Danes je policija zasliševala neko Rozalijo Gros, ki je osumljena, da je izmaknila na trgu dvoje kokoši. Med zasliševanjem so ženo nenadoma popadli porodni krči in so morali nemudoma poklicati reševalni oddelek, da jo odpelje na kliniko. Še predno pa je prispel avto, je žena porodila.

Velik požar v Skoplju

Beograd, 10. januarja. p. Iz Skoplja poročajo, da je v pretekli noči pogorel tamkaj otroški bazar, ena največjih skopljanskih trgovin. Škoda znaša okoli milijona dinarjev. Trgovina je bila zavarovana pri francoski zavarovalni družbi. Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi vzrok požara.

Čudno vreme letošnje zime

Mestoma divjajo snežni meteži, drugod pa je skoro pomlad

Newyork, 10. januarja. V vzhodnih državah je nastopilo izredno toplo vreme. V Newyorku kaže toplomer 17.7 C nad ničlo, dočim znaša normalna temperatura ob tem času le 0.5 stopinj C nad ničlo. Iz Bostona javljajo, da kaže tam toplomer prav tako 17.7 nad ničlo. V Filadelfiji je toplomer dosegel najvišje stanje 22.2 C nad ničlo. V vzhodnih krajih severoameriških držav so se pojavile velike poplave, ker se je začel sneg v gorovju z največjo naglico tajati. V zapadnih pokrajinah severoameriških držav vladajo veliki snežni meteži. Ponekod pa so se pojavile nevihte, ki so povzročile veliko materijalno škodo.

Kansas City, 10. jan. AA. Zadnje dni divja nad tukajšnjo pokrajino strahovit vihar, znan pod imenom blizzard. Zaradi viharnih snežnih naletov je ustavljen ves železniški in zračni promet. Telefonska in brzojavna služba je preiknjena.

Salvador, 10. jan. AA. Temperatur je padla na 80 stopinj Fahrenheita pod ničlo. V vsej pokrajini vlada med prebivalstvom radi hudega mraza veliko pomanjkanje.

Newyork, 10. jan. AA. Iz Winnippega poročajo: Temperatura se giblje med —34 do —45 stopinj Fahrenheita. Od torka naprej pa je pritisnil v zapadnih pokrajinah Kanade mraz, ki je mestoma dosegel 36.6 do 43.3 stopinje C pod ničlo.

Stockholm, 10. jan. AA. Letošnja zima je v teh krajih ena najblažjih, kar jih pomnijo v zadnjih 140 letih. Ob Baltijskem morju ni ne snega ne ledu.

Vreme v Jugoslaviji

Beograd, 10. januarja. č. Po poročilu beograjskega observatorija je v vsej Jugoslaviji oblačno in megleno z lahnim mrazom. Na primorju je oblačno, mestoma dež in veter. Minimalna temperatura je znašala v Nišu —4, maksimalna v Kotoru +14. Prognoza za jutri: isto vreme kakor danes.

Vreme v Dravski banovini

Ljubljana, 10. januarja. Zadnje dni je vladala v Dravski banovini gosta in neprodirna megla, ki je deloma ovirala železniški promet in je bila služba na postajah in na progah zaradi megle zelo težavna in naporna. Megla je valovila do 100 m visoko. Popolnoma je objela vse kraje, razun Krasa. Danes je v Dravski banovini večinoma oblačno, temperatura se je za nekaj stopinj dvignila. Mraz zadnjih dni je popustil. Temperatura v Dravski banovini je splošno kolebala med +2 in —6 C. Najvišjo temperaturo je davi beležil Rakek (+2 C), najnižjo Kranjska gora in Dravograd (—6). Po poročilih z Gorenjske je davi snežilo v Bohinju, na Jesenicah je bilo jasno, toplomer —3 C, v Kranjski gori —6 C in jasno.

Problem angleško-egiptskega sporazuma

Opozorili smo že, da je problem egiptsko-angleškega sporazuma stopil v odločilni štadij, odkar se je v Egiptu po volilni zmagi nacijonalne stranke sestavila vlada pod predsedstvom Nahas paše, predstavljajoča ekstremnistično stališče dežele ob Nilu.

Sedaj se bo moralo odločiti, ali sprejme Egipt spravo, ki mu jo je ponudil Macdonald, ali pa jo odkloni. Za stranko wafd, ki si je postavila v program popolno neodvisnost Egipta, bo nastopil odločilni trenutek izbirati med tem, kar se more doseči in sicer takoj, in med onim, kar je končni politični cilj, kar pa danes prav gotovo ni v obsegu možnosti in bi bilo še manj pod katerimkoli drugim britanskim režimom. Saj je znano, kako hudo je napadal labouristično vlado konservativni tisk, češ je šla mnogo predaleč s svojimi koncesijami napram Egiptu.

Motil pa bi se, kdor bi iz tega sklepal, da so Macdonaldove koncesije res tolike, da jih more egiptski nacijonalizem sprejeti brez skrupulov. Res da vrača deželi toliko samostojnosti, kolikor je dosedaj še nikdar ni imela, ali do popolne svobode je tudi po novem načrtu še daleč. Res da je Anglija pripravljena zapustiti Egipt v vojaškem pogledu, to se pravi, da hoče odpoklicati svoje čete, toda vojaško vežbanje ostane tudi zanaprej pod angleško kontrolo, se mora vršiti po angleškem vzorcu, tako da ostane Veliki Britaniji očuvano nadzorstvo nad egiptsko armado. Vrh tega se ne izvzame ves Egipt iz angleške okupacije, marveč ostanejo angleške čet v pasu sueškega prekopa. Tamkaj jim morajo egiptske oblasti na svoje stroške zgraditi vse potrebne zgradbe in institucije, da se bodo mogle brez opasnosti za bivanje in zdravje naseliti v njih. Vidi se, da stremi angleška politika pod labourističnim vodstvom za tem, da koncentrira britansko bojno silo ob vodni poti, ki veže Sredozemsko morje z Rdečim morjem in posredno z Indijskim oceanom. V Sredozemskem morju razpolaga še danes Britanija z večjo pomorsko silo nego Francija in Italija ter vse druge mediteranske države skupaj. Rdeče morje je itak skoro toliko kot zaprto angleško morje in o Indijskem oceanu ni treba, da se govori posebej. Sueški prekop je za sigurno zvezo med temi morji neobhodno potreben, zato ga hoče čuvati tudi Macdonaldova vlada, opirajoča se pri tem na trdno svojo pozicijo v Palestini. V tem pogledu je situacija za Britanijo še mnogo ugodnejša nego je bila pred vojno.

V Egiptu pa ostane Angliji kontrola tudi po novem načrtu in sicer več kot samo v vojaškem pogledu. Glede vnanje politike si je zagotovila, da Egipt ne sme z drugimi državami sklepati pogodb, ki bi bile naperjene zoper Britanijo. Finance še vedno kontrolira zastopnik Anglije; tudi glede kapitulacij, ki naj se opustijo, ostane Angliji važen pridržek. Posebno važna pa je še določba o Sudanu, to je o onem delu Sudana, ki si ga Egipt lasti zase, pa doslej brez uspeha. Nekaj časa so poleg angleških čet stali v Sudanu tudi majhni egiptski oddelki. Pred nekaj leti pa so ta bataljon ekspedirali domov kljub srditemu preobratu egiptskih nacijonalistov. Ne sme se pa prezreti, da predstavlja zahteva po vrnitvi Sudana eno poglavitnih točk egiptskega narodnega programa, a ji v Londonu prav tako trdovratno nasprotujejo. Tudi labouristični projekt sporazuma ne daje Egiptu zadovoljivih koncesij, zato tudi v tem pogledu nacijonalizem wafda ne more biti saturiran.

Razvidno je iz navedenega, da za sedanjo egiptsko vlado ni lahka stvar, pogoditi se z Macdonaldom in pritrditi s prejšnjo vlado sklenjeni pogodbi. Toda pogodba pomeni hkrati najugodnejšo solucijo, ki se da doseči, kar velja za sedanjo situacijo in za dogledno bodočnost. Saj niti ni gotovo, če ji bo pritrdila angleška zbornica, kjer se pripravlja proti njej odpor. Ako pa se kljub vsemu temu ratificira pogodba, bo to pomenilo velik korak naprej v smeri — vsaj začasne — likvidacije notranjih nasprotij v britanskem imperiju.

Ameriške nade na uspeh razorožitve

Washington, 10. jan. AA. Na potu v Evropo je predsednik ameriške delegacije za razorožitveno konferenco v Londonu državni tajnik Stimpson poslal predsedniku Združenih držav Hoovru brzojavko, v kateri izjavlja, da potuje ameriška delegacija v Evropo z zavestjo o veliki odgovornosti, ki jo je prevzela ter zavedaje se veličine misije, ki ji jo je poveril predsednik Združenih držav Hoover. Delegacija je prežeta z resnimi željami, da pripomore do rezultatov, ki bodo vredni tega zaupanja.

Sodelovanje Francije in Anglije v letalstvu

Pariz, 10. januarja AA. Snoči se je vršila v tukajšnji angleški trgovinski zbornici važna debata o razvoju letalske mreže med Francijo in Anglijo. Angleški zastopnik je v svojih izvajanjih naglasil, da je skupno z Eynacom skrbno proučil vprašanje letalskih zvez v Afriki, Arabiji in na Daljnem vzhodu in dognal, da bi se francoske in angleške letalske zveze lahko tako kombinirale, da bi se izločila nepotrebna konkurenca, ki ovira racijonelno izrabo letalskega omrežja. Govornik je nadalje naglasil velikanski napredek letalskega prometa, ki se je v petih letih razširil na več ko polovico zemlje in ki ogromno koristi angleški in francoski trgovini. Govornik je zaključil, da bosta po zaslugi visoke zapadne civilizacije igrali Anglija in Francija v letalskem prometu vodilno vlogo. Listi zelo simpatično komentirajo govor angleškega zastopnika »Morningpost« naglaša, da bi bil angleško-francoski sporazum v vprašanju letalskega prometa neizmerne koristi, ker bi pomenjal velik napredek v smeri odprave narodnih mej, ki v veliki meri ovirajo razvoj prostega zračnega prometa.

Tihotapstvo z morfijem

Pariz, 10. januarja AA. Policija je aretirala nekega Jeana Oudeta, ki je kupčeval z morfijem. Na policiji je aretirani izjavil, da je v zvezi s široko razpredeno družbo tihotapcev morfija, ki ima svoje člane tudi v Nici. Tamkaj so našli nekega Maksa Barila in njegovo zaročenko mrtvo. Afera je zbudila veliko pozornost in tako je policija prišla na sled tihotapski družbi mamil. Zdravniki so dognali, da sta Baril in njegova zaročenka umrla od zastrupljenja z mamili. V zvezi s to afero je bilo aretiranih v Parizu več oseb, med temi neki Blumenfeld, ki je nameščen v nekem nočnem zabavišču na Montmartreu. Policija je odredila obsežne poizvedbe in kakor se zdi, je pri tej aferi kompromitiranih več odličnih oseb.

Ameriški zastopniki v evropskih državah

Washington, 10. januarja. AA. Za veleposlanika Združenih držav v Berlinu je imenovan senator Frederic Sacket. Nadalje sta bila postavljena za opolnomočenega ministra Združenih držav na Dunaju W. Docton, v Pragi pa bostonski bankir Rathausky.

Bojeviti atenski visokošolci

Atene, 10. januarja g. Snoči je prišlo tukaj do ponovnih dijaških nemirov. Dijaki so demonstrirali po cestah ter razbili okna na juridični fakulteti ter v redakciji lista »Hestia«. Intervenirala je policija ter aretirala 30 dijakov in nekaj komunistov. Davi so bili vsi aretiranci od policijskega sodišča obsojeni na dva dni zapora. Univerzitetni senat je sklenil, da se bodo predavanja zopet pričela. Proti dijakom, ki bi hoteli demonstrirati, se bo postopalo kar najstrožje. Vsak dijak, ki bi se udeležil demonstracije, bo relegiran.

Šef higijenskega odseka DN na inspekciji

Ženeva, 10. januarja. AA. Šef higijenske sekcije Društva narodov Tomanek je bil določen s strani Društva narodov za predsednika komisije, ki naj prouči higijenske razmere na Balkanu. Tomanek bo odpotoval v Jugoslavijo v dveh tednih.

Smrten padec ameriške letalke

Newyork, 10. januarja. AA. V Georgia Marshes se je z letalom smrtno ponesrečila gospa Neva Paris, bivša soproga pariškega bankirja Rexa Leeja. Neva Paris je letela sama v letalu na neko letalsko tekmo v Miami.

Železniška nesreča v Indiji

New Delhi, 10. januarja. AA. Po zadnjih poročilih je bilo pri železniški katastrofi, v kateri je zavozil ekspresni vlak, ki je prihajal iz Pešavarja, v neki tovorni vlak, ubitih 12 oseb in 13 ranjenih. Stroj ekspresa je vrglo na stroj tovornega vlaka. Več železniških vozov je bilo popolnoma razbitih.

Sijajen dvorski ples

Beograd, 10. januarja p. Snoči je bil v kraljevskem dvoru prirejen slavnosten ples v čast 30. rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije. Udeležba na dvorski zabavi je bila odlična. Ples je bil oficijelno otvorjen ob 10.20 s prihodom Nj. Vel. kralja, ki se je pojavil z Nj. Vel. kraljico Marijo v spremstvu prvega adjutanta generala Stojadinovića in dvorne dame Hadžićeve, ter ostale suite. Kraljica je bila v elegantni obleki iz srebrnega brokata in s srebrnim diademom na glavi, dočim je bil kralj v generalski uniformi. Godba je po državni himni intonirala kolo »Srbijanko«, ki so jo vodili kralj in kraljica, predsednik vlade general Živković, dvorna dama Hadžićeva in za njimi druge odlične osebnosti. Po »Srbijanki« se je pričela splošna plesna zabava. Kralj in kraljica sta se razgovarjala ves večer z gosti. Ob polnoči je bila servirana zakuska, po kateri se je vladarska dvojica poslovila, dočim so gostje ostali še dalje na dvoru in se razhajali šele proti 3. uri.

Žrebanje vojne škode

Beograd, 10. jan. AA. Dne 16. januarja točno ob 9. dopoldne bo v oddelku za državne dolgove in za državni kredit v sobi št. 20, drugo nadstropje 6. žrebanje za amortizacijo obveznic 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo. Občinstvu bo dovoljen prost dostop.

Delo na zakonu o trgovinah

Beograd, 10. januarja č. V beograjskih gospodarskih krogih slede z velikim zanimanjem sestavljanju načrta zakona o trgovinah, ki bo enoten za vso državo. Pri izdelovanju tega zakona sodeluje osebno tudi minister trgovine in industrije dr. Juraj Demetrović, ki sklicuje čestokrat konference zastopnikov raznih gospodarskih organizacij in drugih odličnih gospodarjev, da čuje njihovo mnenje. Delo na imenovanem zakonskem predlogu bo v kratkem zaključeno; novi zakon bo zaradi svojih modernih načel odgovarjal vsem potrebam našega gospodarstva. Beograjske gospodarske kroge zanima zlasti vprašanje, kako bo ta zakon rešil vprašanje števila zbornic. Beograjčani namreč zastopajo stališče, da ni potrebno toliko zbornic, kolikor imamo banovin, temveč naj se ustanovijo večje zbornice, ki bodo imele več sposobnosti za življenje.

Zaključek barcelonske razstave

Beograd, 10. jan. č. Generalni komisar naše razstave v Barceloni, načelnik ministrstva trgovine dr. Rudolf Steinmetz je odpotoval nocoj v Barcelono, kjer se bo udeležil slovesnega zaključka barcelonske mednarodne razstave. Zaključek razprave bo proglasil 19. t. m. španski kralj Alfonz osebno. Ob tej priliki bo izročil dr. Steinmetz odlikovanja jugoslovenskega kralja osebam, ki so si pridobile posebne zasluge za razstavo našega paviljona v Barceloni.

Gostovanje španske družbe v Beogradu

Beograd, 10. jan. č. Na potovanju iz Carigrada v Zagreb, kjer bo gostovala 14. januarja v Malom kazalištu, priredi v nedeljo 12. t. m. v beograjski gledališki dvorani »Luxorja« španska pevska in plesna družba »Escudero« večer, posvečen španskim nacijonalnim plesom in pesmim. Družbo vodi Vicente Escudero. V Ljubljani bo nastopila kakor smo že poročali, ta družba v sredo 15. t. m. v opernem gledališču.

Vplačila delnic PAB

Beograd, 10. januarja. AA. Akcijonarji Privilegirane agrarne banke se opozarjajo, da je vplačevanje 3. in 4. obroka odloženo in da se vplačila ne bodo sprejemala do nadaljne obvestitve.

Sušak dobi španski konzulat

Sušak, 10. januarja. n. Ker je bila nedavno sklenjena med našo državo in Španijo trgovinska pogodba, bo v kratkem ustanovljen na Sušaku španski konzulat. Že sedaj je pristajalo na Sušaku precej španskih parnikov, ki so odvažali zlasti les. Trgovina s Španijo se bo sedaj še povečala in je postala zato aktualna ustanovitev španskega konzulata.

Velika tihotapska afera v Beogradu

Beograd, 10. jan. č. Tihotapska afera v Beogradu, ki jo je odkrila generalna direkcija carin, je izzvala veliko senzacijo zlasti zaradi svojih velikih dimenzij, ker gre za perzijske preproge v vrednosti okoli 15 milijonov dinarjev. Vsa zadeva je bila izročena sodišču, ki so mu bili izročeni tudi vsi udeleženci v tej velikanski aferi. Med obtoženci je tudi pet carinskih uradnikov iz beograjske carinarnice, ki so pri tej stvari hudo kompromitirani.

Mika Babić ni profesijonal

Dunaj, 10. jan. č. Danes je dunajski Rapid službeno obvestil dunajski nogometni podsavez, da znani zagrebški igrač Mika Babić ni bil nikdar včlanjen pri njem kot profesijonalni igrač. Ko se je namreč Babić pripravljal za javne nastope, je bil poškodovan in si je zlomil roko. Ker ni bilo mogoče najti drugega pravnega naslova, da se Babić zaradi te svoje poškodbe zdravi, se je včlanil v Rapidu in se je tako mogel lečiti. Dunajski nogometni podsavez bo sporočil ta odgovor Rapida avstrijskemu nogometnemu savezu, ta pa JNSu, ki bo nato postopal po svojih pravilih.

Razbojniški napad v Banatu

Stari Bečej, 10. januarja. č. Ko se je vračal proti svojemu domu v Starem Bečeju poljedelec Ivan Velič, ga je napadel maskiran razbojnik ter mu pretil z revolverjem, zahtevajoč od njega denar. Velič ni imel pri sebi niti orožja, niti denarja in je izročil napadalcu samo uro. Lopov je mirno odšel. Velič pa je odhitel na svoj dom, alarmiral sosede ter pohitel z njimi v smeri, v kateri je odšel razbojnik. Zasledovalci so res kmalu dohiteli lopova, ki so ga spravili v zapor v Novem Bečeju. Napadalec je neki Ivan Piriga.

Samomori v Bolgariji

Sofija, 10. januarja. AA. Po službenih podatkih je bilo na Bolgarskem v prošlem letu 1015 samomorov in 132 razbojstev. Oblastva so prijela 561 morilcev.

Naši kraji in ljudje

Jubilej uglednega moža

G. France Knaflič, tovarnar - usnjar iz Šmartna, je dosegel te dni krepak, čil in zdrav 75. leto svoje starosti. Jubilant je znan po vsem okraju, po svojih trgovskih zvezah pa tudi daleč po domovini. Dičijo ga vse vrline skrbnega gospodarja in iskrenega rodoljuba.

Rodom iz Dosloveč pri Mojstrani, odkoder se je njegov oče Anton preselil na sedanjo šmarsko domačijo, ko je bilo sinu šele tri leta.

France se je še mlad oprijel očetovega poklica. Sprva je vodil delavnico še primitivno, a jo je sčasoma izpopolnil in opremil z najmodernejšimi stroji tako, da so danes podplati in usnje z znamko »Frakna« na vsem usnjarskem trgu dobro znani in cenjeni.

Jubilant je že od nekdaj odločen narodnjak in podpornik narodnih in kulturnih društev. Bil je med ustanovitelji in potem dolga leta predsednik šmarskega »Zvona«, ki bo proslavljal drugo leto časten jubilej. Poleg tega je vrl lovec in posebno priljubljen kot družabnik zaradi svojega svežega humorja.

G. Knafliču želimo še mnogo srečnih let!

Zaslužnemu možu v spomin

Slovenska Bistrica, 9. jan.

Na novega leta dan smo pokopali odličnega našega meščana veleposestnika gosp. Frana Juharta, moža energije in dela, ki se je neumorno udejstvoval na svojem veleposestvu in v trgovini. Za mesto si je pridobil nevenljivih zaslug, ker je ublaževal stanovanjsko krizo s tem, da je postavil v kratki dobi nad 10 stavb.

Posebno ga bodo pogrešali reveži. Saj ni bilo nikoli veselega dogodka v njegovi rodbini da se ne bi spomnil tudi občinskih revežev z bogatimi darovi. Dan pred svojo smrtjo je bil še pri svojem vinogradu pri Sv. Roku kamor je sploh rad zahajal s svojimi prijatelji in prepeval ono svojo pesmico:

Pri Sv. Roku sladko vince raste,
So gor'ce sem pa tja,
so gor'ce sem pa tja.

V družbi je bil prav družaben in zabaven. Pomagal je vsakemu rad s svojim premoženjem, katerega si je pridobil izključno le s svojo vztrajnostjo in delavnostjo. Bil je mož še poln nad in načrtov in je velika škoda, da mu je smrt v njegovi najlepši dobi 50 let vse prekrižala.

K pogrebu so prihitele množice iz vseh okoliških krajev, da mu izkažejo zadnjo čast in hvaležnost. Bil je to eden najlepših pogrebov, kar smo jih videli v Bistrici. Slava spominu Frana Juharta.

Iz tržiškega mestnega gospodarstva

Tržič, 10. januarja.

V torek se je vršila redna proračunska seja mestnega odbora ob polnoštevilni udeležbi, le mesto odbornika Vehovca, ki se je izselil v Kranj, še ni zasedeno. Župan je stavil srezkemu načelniku predlog, da se na to mesto imenuje g. Lenartek. Župan je pojasnil odbornikom, zakaj se ni mogla vršiti že sklicana proračunska seja v decembru, katero je moral odpovedati, ker bi bil proračun, ki bi bil sestavljen takrat, pomanjkljiv in bi se moral sestaviti nov, ker so med tem prišla navodila banske uprave o sestavi občinskih proračunov. Kakor vsa leta doslej se je dosegel tudi letos s tržiško predilnico sporazum glede kritja občinskih bremen. Del državne ceste, ki pelje po tržiškem teritoriju, se je moral sprejeti v breme mestne občine in bo stalo vzdrževanje v l. 1930. okroglo 200.000 Din. Dalje se je moral po nalogu banske uprave sprejeti v mestni proračun proračun meščanske šole za leto 1929. in za leto 1930. in odpade na mestno občino znesek 35.000 Din. Analogno tržiški občini so morale tudi okoliške občine sprejeti stvarne šolske potrebščine za meščansko šolo v svoje proračune. Kot tretja nepredvidena postavka se je sprejel v proračun znesek 36.000 Din za učiteljska stanovanja katero breme nalaga občinam novi šolski zakon. Gotovo bo za mestno občino cenejše in boljše, da sezida za učiteljska stanovanja svoje poslopje in gotovo je, da bodo stanovanja v tem poslopju cenejša kakor pa znaša sedaj najemnina za posamezne učne osebe. Zaradi teh nepričakovanih izdatkov se je morala zvišati tudi provotno na 40% odmerjena doklada na 70%. Po tem poročilu je prešel proračun v špecijalno debato in sprejemanje po poglavjih, kakor je predlagal podžupan g. Snoj. Mestni dohodki iz mestnega premoženja, taks in občinskih podjetij s prispevkom predilnice vred znašajo 600.157 Din 50 p, torej nekako 100.000 Din več ko lansko leto. Občinski odbor sklene soglasno, da se izreče tržiški predilnici zahvala za njeno uvidevnost za občinske potrebe. Kot prirastek občinskega nepremičnega premoženja se je vpisala mestna stanovanjska zasilna hiša na Fabriki s štirimi dostojnimi stanovanji v vrednosti 100.000 Din.

Med izdatki vzbujajo pozornost poglavja o splošni upravi, ki kažejo lepo vsoto 112 tisoč 153 Din. Mestna klavnica je potrebna temeljitega popravila in razširjenja, kar se bo izvršilo v l. 1931., do tedaj pa se bo preskrbelo potreben kapital in napravile manjše poprave v znesku 40.000 Din. Varnostna služba zahteva letno 21.700 Din. Za gasilce bo izdala občina v l. 1930. znesek 14.000 Din, v katerem je vštета naprava posebne požarne sirene na stolpu sv. Andreja, ki bo stala 5000 Din. Med zdravstvom je votiran večji znesek za mestno kopališče in znaša ta postavka 41.600 Din. Za mestne ceste, ki so v priznano dobrem stanju, je treba 73.000 Din, v načrtu je razširitev ceste pri farni cerkvi, ki je tako ozka, da se komaj dva voznika izogneta, za pešce pa ne ostaja prostora. Poliedelstvo je zastopano z zneskom 4000 Din. Priznanja vredna pa je vsota za prosveto, ki je največja postavka med izdatki in znaša 151.807 Din. Za osnovno šolstvo z otroškim vrtcem vred znaša potreba 61.700 Din in za učiteljska stanovanja 36.000 Din, za meščansko šolo 35.067 in za obrtno in trgovsko - nadaljevalno šolo 14.000 Din. za domačo umetnost pa 5000 dinarjev. Ta vsota je za malo občino, kakor je Tržič res velika in bo treba gledati, da se na kak način zmanjša. Predvsem bo potreba preskrbeti, da se mali razredi z 10 do 20 učenci združijo in da se ne ustanavljajo vzporednice za manj kot 50 otrok. Dobrodelnost dobi znesek 11.200 Din. Tu so predvsem dijaške kuhinje v Kranju, Ljubljani in Tržiču. Izdatki za amortizacijo mestnih dolgov znašajo 141.000 Din. Manjši izdatki so se določili za podporo brezposelnim vojaškim vpoklicancem, za elementarne nezgode, za mestno olepšavo in za nepričakovane izdatke. Samostojno se je nato obravnaval mestni ubožni proračun, ki izkazuje 18.700 Din lastnih dohodkov in 109.800 Din izdatkov, torej primanjkljaja 91.100 Din, ki se sprejme v mestni proračun. Rekapitulacija vseh izdatkov pokaže potrebo 958.397.24 Din, skoro poln milijon dinarjev. Primanjkljaj v znesku 358.239.74 Din se pokrije z najvišjo dopustno stopnjo na pivo 25 Din od hl, 6 Din od hl stopnje alkoholnih pijač in 70% doklada na državno trošarino na vino in vinski mošt, kar je proračunano na 112.000 Din. Užitnina bo vrgla 25.000 Din, tako da je treba obremeniti vse dokladam podvržene davke s 70% v znesku 214.707.48 Din in se pokaže potem prebitek v višini 3467.50 Din. Pri splošnem glasovanju je bil proračun sprejet z veliko večino glasov. Sklep o sprejetju proračuna se bo takoj javno proglasil in nabil na občinsko desko.

Poročilo župana o deputaciji za Beograd je bilo soglasno in z odobravanjem sprejeto. V deputacijo so izvoljeni mestni župan g. Ivan Lončar, podžupan g. Hinko Snoj in mestni odbornik g. Ivo Prešeren.

V tajni seji so se obravnavale prošnje številnih občanov za stavbni prostor, za stavbni les po znižani ceni, za razne podpore in priboljške. Seja, ki je trajala par minut več kot dve uri, je pokazala, da je občinsko gospodarstvo v skrbnih rokah in da se prav lepo razvija. Z novim letom je uveden kartotečni knjigovodski sistem po načinu, kakor ga propagira tvrdka »Organizator« iz Ljubljane. Blagajniške posle bo vodil dosedanji finančni odsek, ki mu načeljuje nadvse skrben in varčen gospodar g. Ivan Kališnik, tržiški finančni minister, kakor se ga splošno imenuje. Zasluži polno pohvalo.

Plesalci pozor!

Največja plesna prireditev -- letošnje sezone bo --

15. II.

v vseh prostorih „Uniona“

Srečna Francka

Ljubljana, 10. januarja.

Ko se je odpravljala Francka za kruhom v Ljubljano, še ni sanjala o taki sreči. Ko je stopila uro daleč od domače vasi na vlak, jo je nekaj stiskalo okrog srca. Ozrla se je še enkrat nazaj proti domačim gričem, pa ji je pogled ovirala gosta megla. Okrog kmetije za kolodvorom se je podil domači kužek, veliki petelin se je nekam nejevoljno stresal in klical kokoši. Ljudje so se pozdravljali po domače in si klicali prijazne besede. Tam nekje daleč se je oglasil zvon in so se njegovi srebrni glasovi prelivali med brdi.

Francka je še enkrat s pogledom objela vso to domačnost, sledil je žvižg piščalke in vagoni so se premaknili. Mlado, postavno dekle se je skromno stisnilo v kot, ker ni imelo volje, pogovarjati se s sosedi in sosedami. Pleteno košaro z obleko in malimi vrednostmi je postavila tik sebe, zaprla oči in se zamislila.

»Kam?« se je spraševala. Znala je, da odhaja v Ljubljano, a ni vedela, kje je čaka kruh. Imela je trdno voljo delati. Doma je bila revščina in si je hotela poiskati posla v Ljubljani. Toda ali ga bo dobila? Moj bog, mesto je tako veliko in so tam ljudje skoro brez duše. Vsaj tako je mislila lepa Francka.

Vlak je obstajal, zopet dirjal in se ustavil končno na postaji v Ljubljani.

Zdaj šele je zazeblo Francko okrog srca. Naenkrat se je počutila strašno nesrečno. Zavedala se je, da je v mestu popolnoma sama, zapuščena. Ustavila se je, kar pred kolodvorom in premišljevala: »Kam sedaj?«

Slednjič se je kratko odločila in krenila po ulici.

»Kar po hišah grem, nekje bodo že potrebovali dekle.«

Res se je oglasila v nekaterih hišah, boječe trkala na vrata, ponekod pa odšla, ne da bi pozvonila na električni zvonec.

Francka je jela obupavati. Solze so ji silile v oči in prsi so ji sunkovito valovile. Pred očmi se ji je delala tema in v srce se ji je naselila še večja žalost.

»Morda bi v gostilni potrebovali mojih rok?« ji je prišlo na um baš, ko je stopala mimo znane ljubljanske gostilne v južnem delu mesta. Odšla je v kuhinjo in govorila z gospodinjo Meto. »Jej, jej, zdajle pozimi pa res ne potrebujemo dekle,« se je opravičevala gospodinja. Francka je prosila, prosila tako lepo, prosila, da so njen glas začuli tudi gostje v sobi.

»Čakaj no, da jo pogledam!« je nenadoma začula Francka za seboj moški glas.

»Viš ga, Matevža!« se je naenkrat oglasila zgovorna gostilničarka. »Za deklo se ponuja tole dekle, kaj pa če bi jo ti, Amerikanec, napravil za ženo? Saj baš tako-le iščeš . . .!« je menila v šali gostilničarka. Francki se je zdelo, da se hočejo vsi norčevati iz njene nesreče. Obrnila se je in že hotela oditi, meneč: »Nak, delo iščem, nisem se prišla nastavljat moškim v mesto.« — Bila je huda in Matevž, ki se je pripeljal šele pred kakim mesecem čez veliko lužo, jo je gledal čedalje prijaznejše.

»Dekle, pa si res čedno. Vraga, ker se braniš, boš menda tudi pošteno . . .«

Francka je dvignila glas prav po dolenjsko: »Pošteno? Naj se le kdo drzne . . .«

»Ej ne,« je zamahnil Matevž, »saj rad verjamem.«

V kuhinji je postalo veselo. Prihajali so še drugi radovedneži, Francka je gledala čedalje bolj razhudeno, Matevž čedalje bolj odločno, gospodinja navihano nagajivo, goste pa režeči se v nenavadni prizor.

»Te pa vzamem jaz za deklo!« je slednjič bruhnil Matevž. Bilo je to natančno ob 5. zvečer pred dobrim tednom. In jutri, jutri bosta pa Amerikanec Matevž ter Francka, doma tam doli od Krškega, na oklicih. Še par dni in pridna, delavna, poštena, preje tako nesrečna Francka ter bogati Matevž bosta srečen par.

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. V kavarni se boste najlažje očuvali nahoda, influence in bolezni v grlu, uporabljajoč redno **ANACOT-PASTILE dr-a Wandera**

Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se preparatov, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

Med vozniki

Škofja Loka, 10. januarja.

Leto in dan, od ranih jutranjih ur do pozne noči sprejema škofjeloški Glavni trg v svoje naročje vrste voznikov, ki iz Poljanske doline, pa tudi od drugod prevažajo les na škofjeloški kolodvor, kjer opravijo žage svoje delo, ako se bruna, deske, hlodi takoj ne naložе na vagone in odpošlje les v daljni svet. Razbremenjeni tovora jo ubirajo konjiči po isti poti nazaj, potem ko so se njih gospodarji več ali manj temeljito okrepčali z božjo kapljico, ki jo je na dolgi poti v izobilju naprodaj.

Te dneve je vozil po Zgornjem Karlovcu voznik s konjičem, ki pa ni hotel biti vzpodbudnim besedam možakarja prav nič poslušen in je gospodarju uprav pri pristavi škofjeloškega župana Hafnerja narejal dokaj preglavic. Ko ni šlo drugače, je moral voznik vendarle s sedišča in je v vsej duhaprisotnosti skušal žival pomiriti, kar pa se mu ni prav posrečilo. Brzkone upehani gospodar se je za kratek oddih naslonil na železno ograjo, kar pa je bilo zanj usodno. Počivajočemu je na mah nestalo ravnovesja in že je zdrknil v naslednjem hipu preko železnega droga v globino dokaj nižje ležeče županove trate in obležal ob betonskisteni vznak in nepremičen. Na kraj nesreče je takoj prihitelo dovolj radovednežev, ki so opazovali negibno ležečega možakarja in ugibali, je li še živ ali pa je že mrtev. Situacijo je rešil slučajno mimodošli škofjeloški zdravnik dr. Jože Rant, ki je brez oklevanja ponesrečenca pregledal in odredil prenos padlega na bližnji senik, da se voznik opomore od malenkostnih poškodb in prespi od nemara pregostih postaj ob času vožnje . . .

Ne mučite svoje dece z ribjim oljem, temveč ji dajte

JEMALT

Jemalt lahko dajete v vseh slučajih, kadar je potrebno dati ribje olje. Dobiva se v vseh lekarnah.

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravne **»Franz Josefove vode«.** Strokovnjaki zdravniki za motnje pri prebavi hvalijo **»Franz Josefovo« vodo,** ker poživlja delovanje želodca in črevesa odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje želodca, vstopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Ne ravnajte tako kot ta mož, temveč vzemite pri kašlju, hripavosti, bronhijalnem katarju jednostavno

Kresival

Odstrani kašelj in omehčava zasluzenje.

Ogromno navdušenje občinstva je izzval naš

Svetislav Petrovič

v filmu ljubezni, romantike, uživanja in očarljivih žen

Latinska četrt Quartier Latin — Pariz, mesto ljubezni

Mladini neprimerno!

Elitni kino Matica

Predstave ob 4., ½6., ½8. in 9. uri. Telefon 2124

Primorske novice

V tržaškem pristanišču je bilo lansko leto skupnega prometa 54,299.557 kvintalov napram 51,990.299 v prejšnjem letu. Torej je narastka 2,309.258 kvintalov. Promet je naraščal do zadnjega četrtletja. V tem pa je padel za 1,426.802 kvintala pod promet v odgovarjajoči dobi 1928.

Odbor udruženja goriških kombatentov je imel sejo, na kateri so razpravljali zopet o bonifikaciji nekaterih con v deželi in o pridobitvi kmetijskih gospodarstev s strani »Opere Nazionale Combattenti«. Organizacija bivših bojevnikov izvršuje po raznih provincah »zemljiščno odrešenje«, kakor se izražajo fašistični voditelji. Po zakonu ima pravico zahtevati, da pridejo v njeno posest nepremičnine, naj pripadajo komurkoli, kadar so podvržene obveznosti bonifikacije ali ako so potrebne za gradbo kmetskih del. Akcija pomeni za nove province kolonizacijo italijanskega življa med narodnimi manjšinami. V seji odbora goriških kombatentov je poročal predsednik Lojacono, da bo mogoče ta z gospodarske in politične strani tako važen problem v kratkem za kombatente ugodno rešiti.

Med zmagovalce v žitni bitki so razdelili nagrade in kolajne v božičnih dneh in sicer v goriški pokrajini 17.500 lir, v tržaški 22.300 in v istrski 18.000.

V Gorici je razdelil pred božičem župan Jurij Bombi(g) po 250 lir 26 družinskim očetom, ki imajo po pet otrok.

Vse kmečke hranilnice tržaške pokrajine preidejo pod pokrajinski urad državne zveze hranilnic. V Nabrežini je nastal enoten zavod iz štirih hranilnic. Slične združitve se izvrše tudi pri ostalih denarnih zavodih na tržaškem Krasu.

V Gorici je umrl znani lekarnar g. Anton Pontoni. Andreja Komavca je pri Starem selu povozil do smrti neki avto iz Bovca. V Rihemberku je umrl 68-letni gospodar Josip Birsa. V Selu so pokopali 74letno Ernestino Maštijevo iz stare plemiške rodbine. V Srpenici je umrl Josip Žagar, trgovec in posestnik.

40letni gluhonemi Anton Likar se je vračal zvečer s Planine v Šturje. Šel je po bližnjici mimo strelnega skladišča. Vojak je na straži zaklical, da naj se ustavi. Gluhonemi Likar ga seveda ni slišal, vojak je ustrelil in Likar se je zgrudil mrtev, zadet v glavo.

V Nabrežini je umrl v starosti 75 let g. Anton Kolar, upokojeni železniški skladiščnik. Ko je bil njegov sin Milan, ki je sedaj sodnik, dobrovoljec na solunski fronti, so avstrijske oblasti preganjale pokojnika, dvakrat so ga izgnali iz Nabrežine in že je bilo določeno, da bo interniran v Lipnici, pa je nastopilo premirje. Kolar je imel jako lep pogreb. Blag mu spomin!

Italijani izkoriščajo idrijski rudnik vse bolj, kakor se je to godilo pod prejšnjim režimom. Pa tudi po okolici iščejo srebrne žile. Inženjerji se trudijo posebno okoli Srednje Kanomlje in v bližini Hladnikovega mosta kopljejo rudarji že tri leta. Sedaj upajo z vrtalnimi stroji priti do rude. Mislijo namreč, da je zemlja med Idrijo in Kanomljo silno bogata na rudi.

Na goriški trg prihaja iz inozemstva vedno več naročil za zelenjavo, ki gre na vsa tržišča v Avstriji in v Jugoslaviji. Rdečega radiča pride dnevno na trg do 50 kvintalov in dobijo kmetovalci zanj 8 do 12 tisoč lir.

Iz Istre: V Pazinu so v božičnih dneh posetili tatovi poštni urad. Vrtali so blagajno pa niso nič dosegli. Iz cerkve v Rovinju je neznan tat odnesel star dragocen prstan. 49letnega Josipa Pasterčiča je ubil hrast v gozdu v okolici Pazina. Na Soviščini gradijo novo cesto. Zaposlenih je tudi nekaj domačinov ali plačani so tako slabo, da zadostuje prejemek komaj za prehrano.

Sokol

Iz delovanja Sokolskega društva v Kočevju

Sokol v Kočevju se odlikuje po svoji agilnosti in požrtvovalnosti. V dobi, ko so razna druga društva počivala in se je vse nekako bolj pripravljalo na predpustne veselice, je Sokolsko društvo v teku enega meseca samo organiziralo in izvedlo toliko prireditev, kakor redko katero društvo.

Na državni praznik 1. decembra je priredilo akademijo prvega reda, s katero bi se lahko ponašalo marsikatero večje in močnejše Sokolsko društvo. S tem je Sokol pokazal, da dela, se trudi in da je v pravih rokah. 16 dni pozneje pa je priredil Sokol v počastitev rojstnega dne Nj. Vel. kralja popoldansko akademijo, pri kateri je nastopila deca. Vse točke so bile krasne in vsi so bili navdušeni nad nastopom malih telovadcev in igralcev. Drugi dan je proslavilo Glasbeno društvo kraljev rojstni dan s slavnostnim koncertom, ki je tudi prav dobro uspel. Uvodni govor je imel predsednik društva g. Betriani. Na pristojno mesto se je poslala tudi brzojavka, ki jo je občinstvo navdušeno pozdravilo. Na programu so bila dela slovenskih skladateljev, kakor Prelovca, Mirka, Jenka, Paborja itd. Kot solistka je nastopila stara kočevska znanka gospa Helena dr Rajhova in je vse zadivila s svojim krasnim sopranom. Poslušalci so z navdušenjem pozdravili tudi g. Trosta, ki je s svojim krepkim basom dal posebno življenje narodnim motivom našega skladatelja Prelovca. Moški zbor je posebno dobro podal pesmici »Na trgu« in »Jaz bi rad«. Škoda, da dobremu moškemu zboru primanjkuje prvih tenorjev. Če se končno še upošteva-jo gledališke sokolske prireditve ob sklepu leta, imamo pred seboj res sliko vnetega in vzornega dela v kratki dobi.

Dopisi

GRIŽE PRI CELJU. Tukajšnje gasilno društvo je vprizorilo na Štefanovo lepo uspelo dramo Komanove »Prisega ob polnoči«. Dvorana ge. Amalije Piklove je bila do zadnjega kotička napolnjena. Da bo ustreženo željam občinstva, se bo igra ponovila v nedeljo 19. t. m. ob pol 4. popoldne v isti dvorani. Pričakujemo, da bo tudi tokrat poset tako razveseljiv.

BRASLOVČE. Šolsko vodstvo se zahvaljuje v imenu revne šolske mladine krožku »Srce« za poklonjeni dar v znesku 200 Din, ki se je porabil za nakup zimske obleke in obuvala. Ponovna hvala vsem članom krožka!

FRANKOLOVO. Društvo kmečkih fantov in deklet na Frankolovem je priredilo 5. in 6. t. m. dvodnevni zadružni tečaj, ki ga je v osnovni šoli vodil g. Janko Smodiš, revizor celiske Zadružne zveze. Tečaja se je udeležilo 17 interesentov, med njimi tudi domače učiteljstvo. Prvi dan se je vršil pouk o pomenu zadružništva, drugi dan pa praktično o knjigovodstvu. Želeti je, da bi se mladina povsod zanimala za tako koristne stvari. Naše Društvo kmetov in deklet je na pravi poti. Zato tudi uspehi ne bodo izostali. Fanti in dekleta drugih krajev, posnemajte!

MARENBERG. V Marenberg je prišel novi komandir orožniške postaje g. Stanko Šuligoj. Priljubljenemu g. komandirju naša dobrodošlica!

MARENBERG. Podružnica Kola jugoslovenskih sester je priredila 29. decembra v Brudermanovi dvorani v Marenbergu božičnico. Koliko truda in potov so imele odbornice, da so mogle obdariti z obleko, perilom in obuvalom nad 100 revnih otrok, ve le tisti, ki je imel priliko opazovati njihovo požrtvovalnost. Kolo jugoslovenskih sester izreka svojo najiskrenejšo zahvalo vsem blagim darovalcem in podpornikom, zlasti centralnemu društvu Kola srpskih sestara v Beogradu, materinskemu društvu v Ljubljani ter Narodni odbrani v Marenbergu za znatne denarne prispevke. Gotovim osebam naša prireditev ni dala miru. Dotičniki bodo dobili plačilo od staršev revnih otrok ob primernem času.

ZALOG. Proračun občine Dev. Mar. v Polju izkazuje 92.186 Din 40 p dohodkov in 505.449 Din 96 p izdatkov. Med skoro največji, hkrati pa najnepotrebnejši izdatek spada brezdvomno postavka 60.000 Din za nakup zemljišča za blagovno skladišče v Dev. Mar. v Polju. Ta postavka je z odlokom direkcije državnih železnic v Ljubljani, s katerim je ugotovljeno, da je Zalog od postajališča Dev. Mar. v Polju oddaljen samo 2.5 km ter da ni podana dejanska potreba niti rentabilnost tovorišča, postala popolnoma brezpredmetna. Proti napravi rampe in tovornega skladišča v Dev. Mar. v Polju ter proti postavki 60.000 Din so vložene pritožbe.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 11.: Cvrček za pečjo. Premijera. Izven.

Nedelja, 12. ob 15.: Bitka. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Naš gospo župnik. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 13.: Don Carlos. E.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Sobota, 11.: Poljska kri. Opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. —

Nedelja, 12 ob 15.: Gorenjski slavček. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob pol 20.: Beneška noč. Opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah.

PoPnedeljek, 13.: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sobota, 11.: Morala gospe Dulske. Ljudska predstava. Znižane cene. Zadnjič.

Nedelja, 12 ob 15.: Gostovanje ljubljanskega baleta z otroškim programom. Izven. — Ob 20.: Gostovanje ljubljanskega baleta z elitnim programom.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 12. ob 16.: Radikalna kura. — Ob 20.: Orlov. Gostovanje Mariborčanov.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sreda, 15.: Orlov. Gostovanje Mariborčanov.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 11.: Pred poroko.

Nedelja, 12.: Pred poroko.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

13

Domače vesti

* **Odlikovanje francoskega poslanika.** Nj. Vel. kralj Aleksander je podelil g. E. Dardu, poslaniku Francije v Beogradu, red Belega orla I. razreda.

* **Grški konzulat v Zagrebu.** Grška vlada je sklenila, da ustanovi v Zagrebu grški konzulat. Za konzula je imenovan g. Gogos, za katerega se je zaprosilo za eksekvaturo pri naši vladi.

* **Izpremembe v vojaški službi.** Artiljerijski podpolkovnik Bogumil Armič, doslej učitelj na artiljerijski šoli, je imenovan za komandanta 5. divizijona zetske artiljerijske brigade. Nadalje sta imenovana poročnik Franc Veljko za geodetskega kapetana 2. razreda, absolvirani gojenec pomorske vojne akademije Branko Hribar pa za poročnika korvete.

* **Izpremembe v poštni službi.** V poštni službi so premeščeni: Bernard Naglič od pošte Trbovlje 2 k pošti Maribor 1, Bogomir Leske od pošte Trbovlje 1 k pošti Trbovlje 2, pripravnik Vladimir Šenk pa iz Beograda 1 k pošti Ljubljana 1.

* **Naša državna zastava na obmejnem mostu.** Mestno poglavarstvo na Sušaku je dalo izgotoviti državno zastavo, ki jo bo postavilo na mostu preko Rečine, kjer je obmejna točka med našo državo in Italijo. Zastava je visoka 18 metrov. Na vrhu zastave se nahaja naš državni grb, vlit iz brona. Zastava bo jutri v nedeljo prvič zaplapolala na obmejnem mostu.

* **Občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani** se bo vršil v nedeljo 26. t. m. Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je odobrila polovično vožnjo na vseh železnicah delegatom, ki se bodo udeležili tega zbora.

* **Izredni kongres Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev** bo v dneh 11., 12. in 13. t. m. v Beogradu. Na kongresu bodo zastopani železničarji iz vse države. Zaradi premestitve dosedanjega predsednika inž. Čavdarevića v Niš se bo izvolila nova centralna uprava UJNŽB. Na kongresu se bo razpravljalo tudi o važnih vprašanjih: o delavskem pravilniku, razlikah na delavske urnine, zak. o promet. osebju, pravilnikih o postranskih prejemkih, voznih ugodnostih, službeni obleki in dr. zadevah. O predmetnih razpravah in zadevah se bo predložila posebna spomenica g. ministru za promet, ki bo sprejel deputacijo udruženja 13. t. m.

* **Božič Jugoslovenov v Pragi.** Predsednik češkoslovaške republike g. Masaryk je tudi za ta božič naklonil svoj dar jugoslovenskim študentom v Pragi. Kakor v prejšnjih letih je jugoslovenskim študentom omogočil, da so na skupni večerji proslavili božični večer. Ob tej priliki je predsednik kuratorija Jugoslovenskega dijaškega doma g. Pacovsky zbranim dijakom naznanil, da je pripravljalni odbor prejel za gradnjo velikega Jugoslovenskega doma velike denarne darove. Mestna občina praška je za ta dom dala brezplačno na razpolago lepo stavbišče, obljubljeni so tudi prispevki naše in češkoslovaške vlade, sedaj pa so prispeli prvi znatni privatni prispevki. Med drugimi so Škodovi zavodi v to svrho darovali 50.000 Kč, istotoliko tudi predsednik Masaryk iz jubilarnega fonda češkoslovaške republike. V teku večerje je bilo izrečenih nekoliko zdravic. Naš poslanik Angjelinović je nazdravil kralju Aleksandru in predsedniku Masaryku. Govorila sta še predsednik akademskega društva »Jugoslavija« in biskup Gorazd. Razpoloženje je bilo prisrčno in veselo.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je včeraj preminul v 59. letu starosti g. Franc Bergant Pokojnik je bil do vojne gostilničar na Sv. Jakoba trgu, pozneje pa trgovec z mešanim blagom. Bil je neumoren in požrtvovalen društveni delavec, Jugoslovan in naprednjak, kakršnih je malo med nami. Med vojno so se v njegovem lokalu zbirali jugoslovenski in češkoslovaški iredentisti. Znan je bil tudi tem, da je podpiral med vojno žrtve avstroogrskega terorizma na Gradu. Seveda je moral tudi on med vojake, kjer so ga označili za politično nezanesljivega. Bil je med ustanovitelji Sokola II. in njegov dolgoletni odbornik. Zlasti je marljivo sodelovalo v Šentjakobskem naprednem društvu; bil je njegov ustanovitelj in prvi predsednik Zapušča dva sinova in dve hčerki, ki jih je vzgojil v enakem duhu. Pokojnemu Bergantu najčastnejši spomin! Pogreb bo v nedeljo ob pol 16. iz hiše žalosti na Sv. Jakoba trgu 6. — V Ljubljani je umrl stud. phil. g. Mirko Kunc. Pogreb bo danes ob 15. z Jurčičevega trga 2. — Na Otoku pri Gorniem gradu je preminula posestnica ga. Marija Tevževa, ki jo bodo pokopali danes ob 10. dopoldne. Zavratna otroška bolezen je vzela rodbini g. Gvidona Miheliča, starešine okrajnega sodišča v Konjicah, hčerkico Milico v nežni starosti 4 in pol leta. — Včeraj je umrla v Ljubljani ga. Apolonija Panzigova. Pogreb pokojnice bo v nedeljo ob 14. iz mrtvašnice splošne bolnice. — V Jurkloštru je preminula ga Helena Gradtova, rojena Majcenova, gostilničarka in posestnica Pogreb bo v nedeljo ob pol 10. — V Rožni dolini je umrl g. Franc Bitenc, mestni kopališčev pok. Pogreb bo v nedeljo ob 14. iz hiše žalosti (Cesta XII., št. 11) na pokopališče na Viču. Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Trobentica v snegu.** Naša prijateljica M. nam je poslala iz Središča ob Dravi trobentico, ki jo je utrgala pri sankanju. Lepa hvala!

* **VII. planinski ples v Radovljici** bo drevi ob 20. v Sokolskem domu. Vse, ki poznajo to prireditev že iz prejšnjih let, vabi podružnica SPD v Radovljici.

* **Udeleženci smučkega tečaja na Sv. Križu** pod Gočico se opozarjajo, da je skupni odhod iz Ljubljane v torek, 14. t. m. z vlakom, ki odhaja ob 14.40 z glavnega kolodvora do Jesenic. V Jesenicah je pripravljen voz za prtljago. Pot na Sv. Križ je položna in lepa. Oni udeleženci, katerim je odhod z navedenim vlakom nemogoč, naj se poslužijo večernega osebnega vlaka ter jih bo na Jesenicah pričakoval vodnik.

* **V dimu se je zadušil.** Predvčerajšnjim dopoldne se je najemnik kavarne »Srpski kralj« v Paračinu spomnil, da je v njegovi sobi neki gost, ki nenavadno dolgo ne pride na spregled. Šel je potrkat na vrata, a ker se gost ni oglasil, je kavarnar obvestil policijo, ki je vrata s silo odprla in našla gosta mrtvega na postelji. Soba je bila polna dima, v katerem se je nesrečni gost zadušil, ker mu je sobarica peč zakurila, pozabila pa odpreti ventil k dimniku. Ponesrečenec je Milan Krstić, sobni slikar iz Paračina.

* **Higijenska razstava v Varaždinu.** Na praznik sv. Treh kraljev je bila v Varaždinu otvorjena impozantna higijenska razstava v poslopju Doma narodnega zdravja. Razstavo je otvoril dr. Katičić, načelnik oddelka za socijalno politiko in narodno zdravje pri banski upravi v Zagrebu.

* **O zaščiti prebivalstva v primeru kemične vojne.** Po inicijativi Rdečega križa se je v Zagrebu te dni osnoval odbor za zaščito mestnega prebivalstva v primeru kemične vojne Da se razširi zanimanje za to vprašanje, bo odbor priredil na zagrebški radijski postaji več predavanj.

* **Zopet železniška nesreča v Rajhenburgu.** Včeraj zjutraj ob 5.45 je na postaji Rajhenburg, kjer se je lani novembra pripetila velika železniška katastrofa, zadela lokomotiva tovornega vlaka št. 42, ki je vozil v smeri proti Zagrebu, ob zadnji voz potniškega vlaka št. 611, ki prihaja zjutraj iz Zagreba na Zidani most. Nesreča se je zgodila na sličen način kakor v lanskem novembru. Lokomotiva je trčila v vagon, ko je osebni vlak vozil na drugi tir. K sreči je bil vagon prazen, tako da ni bilo človeških žrtev. Tudi materijalna škoda ni posebno velika.

Na splošno željo
še danes zadnjikrat!
Ob 4., ½6., ½8. in 9. uri.
II. del in konec
monumentalnega velefilma po romanu A. Dumasa
Grof Monte Cristo
KINO IDEAL

* **Platonov Phaidon v Sovretovem prevodu in Plečnikovi** tiskarsko - umetniški opremi je na razpolago. Založnik knjige Društvo prijateljev humanistične gimnazije, je razposlalo vabila na naročbo knjige v pričakovanju, da jo bo vsak ljubitelj lepe knjige in klasične izobrazbe gotovo naročil, ker je subskripcijska cena (do 15. januarja) izredno nizka (30 Din). Naročila sprejema Zaloga šolskih knjig v Ljubljani, Gradišče 4.

* **Derviši in kava.** Derviši so prvi, ki so v domovini, zagonetnem Orijentu, pravilno cenili kavo. Ti mohamedanski menihi so pri svojih molitvah uporabljali to rjavo tekočino, da so lažje bdeli ponoči. Pozneje je tudi zapad s svojo mrzlo klimo spoznal in ocenil to vročo in aromatično pijačo. Zdravniki pa so spoznali, da mnogo ljudi ne prenaša kofeina. Večkrat so že poskušali odvzeti kavi kofein, ne da bi kava s tem izgubila na okusu in aromi, ali brez uspeha. V začetku tega stoletja se je končno posrečilo, da se odvzame pri tehn. obdelavi in z organskimi sredstvi surovemu kavinemu zrnu kofein. Ta način je svetovno znan pod imenom Hag. Iznajdba kofeina proste kave je brez dvoma velikega pomena za damašnjo nervoznost človeštva.

* **Gospodinje! Vaše perilo pere, posuši, monga ali lika tovarna Jos. Reich.**

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Štiridesetletnica poroke.** Zakonca Jernej in Antonija Lotrič praznujeta danes štiridesetletnico svoje poroke v krogu prijateljev. Želimo jima, da bi doživela čila in zdrava še zlato poroko!

u— **Prvi komorni koncert godalnega kvarteta v letošnji sezoni** se bo vršil v petek 17. t. m. ob 20. v dvorani Filharmonične družbe. Po daljšem presledku nastopi v Ljubljani zopet Zagrebški godalni kvartet, katerega tvorijo gg. Ladislav Miranov (I. gosli), Milan Graf (II. gosli), Dragotin Arany (violoa) Umberto Fabbri (čelo). Njegov program sestoji iz klasične in moderne muzike, predvsem pa iz jugoslovenske moderne.

u— **Svetovna vojna 1914.—1918.** Danes in jutri bo predvajala ZKD v prostorih Elitnega kina Matice film o vojnih grozotah. Film nam opisuje dogodke po vseh bojiščih v najbolj naravnih slikah. Današnja predstava bo ob 14.30, jutrišnja pa ob 11. dopoldne.

u— **Iz gledališča.** Drevi se bo pela v operi izven abonmaja pri znižanih cenah Nedbalova opereta »Poljska kri«, v nedeljo popoldne bo Foersterjev »Gorenjski Slavček«, zvečer pa Straussova opereta »Beneška noč«. Obe nedeljski predstavi bosta izven abonmaja pri znižanih cenah. — V drami bo drevi premijera izredno čustvene Dickensove tridejanske komedije »Cvrček za pečjo«. Režiser: Ciril Debevec. Zasedba: Šaričeva, Vida Medvedova, Mira Danilova, Cesar, Kralj, Skrbinšek, Gregorin. V nedeljo se bo v drami ponovila popoldne Fauerejeva drama »Bitka«, zvečer pa »Naš gospod župnik«. Obe nedeljski ljudski predstavi pri znižanih cenah.

u— **Československá Obec v Lublani** pořádá 12. t. m. o 4. hod. odpolední v Národním domě loutkové představení. Hraje se veselohra »Kašpárek dvornim lékařem.«

u— **Sokol II.** obvešča svoje članstvo, da je preminul njega ustanovitelj in dolgoletni odbornik br. Fran Bergant. Pokojnega brata bomo spremljali na njegovi zadnji poti v nedeljo 12. t. m. v krojih in z društvenim praporom. Bratje in sestre, ki nimajo kroja, naj se udeležijo pogreba v civilu z znakom. Zbirališče ob 15. na Šentjakobskem mostu.

u— **Šentjakobčani!** Umrl je naš dobri in požrtvovalni someščan g. Fran Bergant, ki je desetletja uspešno deloval v našem javnem življenju, poln navdušenja za blagor svojega bližnjega. Zato je naša dolžnost, da ga spremimo na njigovi zadnji poti. Vabimo vas, zlasti člane bivšega gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj, da mu izkažete zadnjo čast z obilno udeležbo.

u— **»Soča«.** Današnjemu predavanju je naslov Janez Svetokriški. Prof. dr. Mirko Rupel bo orisal delo tega moža, ki je nekdaj deloval v Vipavski dolini.

u— **Šentjakobski gledališki oder** bo uprizoril drevi in jutri zvečer velezabavno burko »Pred poroko«, polno komičnih situacij in izvrstnega humorja. Vstopnice so v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu.

u— **Akademski pevski zbor** bo imel prvo redno vajo za base v ponedeljek 13. t. m. in za tenorje v torek 14. t. m. ob običajni uri v balkonski dvorani.

u— **Lutkovno gledališče na Taboru** uprizori v nedeljo 12. t. m. ob pol 16. učinkovito pravljico »Rožencvet in Lilijana«. Gašperček se je vrnil iz afriške puščave ter privedel s seboj renčečega leoparda, silnega zmaja, kosmatinca, osla ter očarljive metulje. Vse te živali nastopijo v omenjeni pravljici. Tudi eksotičnih cvetlic ne bo manjkalo. Vodstvo je napravilo korak naprej in bo dajalo slične predstave le v primeru, če se bo občinstvo odzvalo z radodarnim prispevanjem za kritje ogromnih režijskih stroškov.

u— **Mestno drsališče v Tivoliju** je odprto in dostopno javnosti. Led je čist in gladek ter debel 10 do 13 centimetrov.

u— **Sokolsko društvo Moste** priredi v nedeljo 12. t. m. ob 15. v Društvenem domu običajno plesno vajo s čajanko. Dobro došli vsi prijatelji našega Sokola.

u— **Plesni venček družabnega odseka ZPNJ** bo jutri v nedeljo 12. t. m. v veliki dvorani hotela »Union«. Začetek ob pol 20. Na tem zaključnem večeru bo tudi tekmovanje najboljših parov plesne šole. Vabimo cenjene obiskovalce ter njih prijatelje. Igral bo danzing-band »Merkurja«, sedaj na boljša plesna godba. Posebna vabila se ne bodo razposlala.

u— **Podoficirski ples v Ljubljani,** ki se je vršil v soboto 4. t. m. v Sokolskem domu na Taboru, je kakor vedno dosle tudi sedaj pokazal, da naši vrli podoficirji niso priznani mojstri le v svojem odgovornem poslu, nego tudi odlični organizatorji svojih družabnih prireditev. Dvorana je bila prav okusno okrašena in je bil obisk iz vseh slojev prav odličen. Častno so bili zastopani tudi oficirji. Da so prišli vsi plesalci ob izvrstni godbi dravske divizije na svoj račun, ni treba posebej poudarjati. Močne vezi, ki spajajo ljubljansko prebivalstvo z vojaškimi krogi, so se ta večer še bolj okrepile. Na tem velikem moralnem, a tudi gmotnem uspehu moramo gg. podoficirjem le čestitati Nesebičen trud plesnega odbora zasluži polno priznanje.

u— **Podporno društvo mestnih delavcev v Ljubljani** priredi drevi v Mestnem domu predpustno veselico s plesom. Sodelovala bo godba »Sloga«. Začetek ob 20. Na razpolago bo imenitna Gradova kapljica. Za številni obisk se priporoča — Odbor

u— **Danes plesni venček privatnih nameščencev v veliki dvorani hotela »Union«.** Igral bo »Merkurjev« danzing-band. Pričetek ob pol 20.

u— **Odvažanje snega.** Z ljubljanskih ulic so zvozili mestni delavci v Ljubljanico že skoro ves sneg, ki so ga takoj, ko je zapadel, spravili na kupe. Letošnja zima je v splošnem s snežnim blagoslovom zelo prizanesljiva, s čimer se prihranijo ljubljanski občini velike vsote. Pa tudi hišni lastniki imajo zaradi tega manj težav.

u— **Prodaja čajnih jajc na ljubljanskem živilskem trgu.** Poljedelsko ministrstvo je razpisalo nagrado 5000 Din onemu, ki bo prvi začel dovažati stalno na trg jajca, ki so obeležena z datumom legla in z imenom tvrdke. Namen ministrstva je, da se na eni strani pospeši perutninarstvo, na drugi strani pa nudijo kupujočemu občinstvu v nakup le prvovrstna res sveža jajca. Pristnost o svežosti vsakega jajca se more vsak čas kontrolirati, ker se datum zležene jajca vpiše v posebno kontrolno knjigo, poleg tega pa je kvaliteta jajc najboljša, ker so zležena le od kur čiste plemenske pasme ter je teža vsled tega ugodna. Prihodnji teden prične prodajati na ljubljanskem živilskem trgu čajna jajca perutninarski zavod Golob in sicer po navadnih dnevnih cenah ali celo nižjih, ter občinstvo na to opozarjamo.

u— **Znižanje dopolnilnega davka zemljarine.** Davčni zavezanci, ki imajo pravico za znižanje, se opozarjajo, da vlože prijave do 31. t. m. pri mestnem magistratu, Mestni trg 27-III, soba 48, ali pa pri davčni upravi. Tiskovine se dobe istotam. Več je razvidno iz razglasa, ki je nabit na mestni deski.

u— **Okraden hlapec.** Pred par dnevi ponoči se je vtihotapil v hlev za hišo št. 3 na Vodnikovem trgu neznan postopač najbrže v namenu, da bi tamkaj prenočil. Skril se je v slami, ponoči pa mu je prišlo na um, da preišče žepe hlapca Alojzija Kuclerja, ki ima svojo posteljo v hlevu. Tat se ni zmotil, kajti v denarnici je res našel 300 Din gotovine. Zadovoljil pa se ni samo z denarjem, marveč se je polastil tudi globina in ščetke za obleko, nakar se je izgubil v temno noč.

u— **Zopet tatvina v stanovanju.** V predsobo stanovanja Marije Ravtarjeve na Starem trgu št. 19. se je prikradla te dni v popoldanskih urah neznana ženska. Imenovana se je že prihodnji hip prikazala zopet zunaj na hodniku in izginila nato na ulico. Pozneje je Ravtarjeva ugotovila, da si je ženska prilastila njeno površno jopico s sivim kožuhovinastim ovratnikom. Drzna tatica, ki je doslej še niso mogli izslediti, je stara okrog 35 let. Baje je majhne suhe postave, z ruto na glavi ter je govorila hrvatsko narečje. Ni izključeno, da je opisana ženska istovetna z drzno tatico, ki jo policija zasleduje zaradi sličnih dejanj že več tednov, pa ji nikakor ne more priti na sled.

u— **Drzen tat na podstrešju.** Na podstrešje hiše št. 17. na Masarykovi cesti je vlomil predvčerajšnjim neki mlajši človek. Ker ni našel ničesar primernejšega, kar bi se dalo odnesti, je pobral kakih 10 kosov raznega ženskega in moškega boljšega perila, last v hiši stanujočega g. Gregorke. Storilec, ki se je lotil še mokrega perila, se je iztihotapil iz hiše, ne da bi ga kdo opazil. Čim je bil zopet na cesti, se je podal naravnost v Vodmat, kjer je pričel ponujati perilo v nakup raznim ljudem. Neka stranka je tatu zadržala in se pričela dozdevno pogajati za nakup perila. Medtem je nekdo drugi skočil po stražnika, ki je imel tatu kmalu v pesteh. Tatu je stražnik odvedel na policijo, dočim je oškodovana stranka dobila perilo zopet v last. Te vrste tatvine se v Ljubljani vedno bolj množe, kar je znak, da je na poslu cela armada malih tatov.

u— **Hitra smrt.** V Tonniesevem skladišču nasproti Kolinske tovarne zaposlenemu delavcu, 67 letnemu Janezu Erjavcu iz Št. Vida nad Ljubljano je prišlo včeraj dopoldne nenadoma slabo. Mož je opravljal v skladišču razna lažja dela. Nenadoma pa se je ozri okrog, nakar je sedel k peči in pričel tožiti o bolečinah v prsih. Telefonirali so po reševalni avto, ki ga je naložil in odpeljal proti bolnici. Na Zaloški cesti se je napad ponovil in je Erjavec umrl. Truplo so odpeljali naprej pred Mestni dom. Zdravnik je ugotovil, da je Erjavec preminul zaradi srčne kapi. V teku dopoldneva so Erjavčevo truplo prepeljali z vozom pogrebnega zavoda domov v Št. Vid, kjer bo pokopano na ondotnem pokopališču.

Za dom, izprehod,
za slavnosti, za šport itd. primerne obleke, le prvovrstno blago in brezhiben kroj, nudi v največji izberi tvrdka
I. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

Skavti, volčiči, »Sivi volk«
odhajajo na goro Kolk.
In »Sivi volk« še godrnja:
»vzemite BUDDHA čaja kar se da«!
Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva ul.

S oro vsele
se pleša na glavi lahko prepreči, če se pravočasno uporablja lasno vodo in lasni petrolej.
Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra
Jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadran«
X. Slovanski večer
Tabor 18. I. 1930

SOKOL ŠIŠKA
priredi v soboto, dne 11. t. m. v salonu Reininghaus
društv. čajanko s plesom.
Svira orkester Dravske divizije, 1534a

Vsi so navdušeni nad krasno umetniško igro temperamentne in strastne
OLGE ČEHOVE
v čudovitem velefilmu grozote, človeškega trpljenja in ljubavne strasti
ŽENA V PLAMENU
— osvaja srca vsega občinstva.
Telefon 2730 Telefon 2730
Pojačen orkester! Divna godba!
Predprodaja vstopnic od 10.—12. ure dop.
Kino Lunarski Dvor
Ob 4., ¼7., ½8. in 9. uri.

Iz Celja

e— **Koncert v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije,** ki ga je priredilo v četrtek zvečer ob znatni udeležbi v celjskem gledališču tukajšnje Kolo jugoslovenskih sester, je prav lepo spel. Občinstvo je z glasnim odobravanjem sprejelo predavanje polkovnika g. Vojislava Kostića, poveljnika celjskega 39. p. p., ki je v toplih, izbranih besedah spregovoril o narodni pesmi in njenem globokem vplivu na srbski del jugoslovenskega naroda. Koncertni del večera na katerem so dovršeno sodelovali ge. dr. Rajhova, dr. Watzkova in gdč. Plzakova ter gg. dr. Watzke in ravn. Schiffrer z raznimi izbranimi pevskimi in instrumentalnimi točkami, zasluži pohvalo in priznanje.

e— **Jutrišnja nedelja v celjskem gledališču.** Jutri bodo gostovali Mariborčani v celjskem Mestnem gledališču kar z 2 predstavama, in sicer popoldne ob 16. z Dobovi škovo novo burko v treh dejanjih »Radikalna kura«, ki je namenjena predvsem okoličanom, zvečer pa bodo izvajali krasno operето »Orlov«. Nabavite si vstopnice pravočasno v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovšek.

e— **Zanimivo predavanje.** »O sigurnem nastopu doma in v družbi« bo predaval v celjskem Ljudskem vseučilišču g. prof. O. Šest iz Ljubljane dvakrat in sicer 13. in 20 t. m. obakrat ob 20. v risalnici meščanske šole. G. profesor je predaval o tej temi že ponovno v Ljubljani, kjer je vladalo v vseh slojih za njegovo predavanje veliko zanimanje in je bila predavalnica vsakokrat nabito polna. Pričakovati je tudi v Celju kar največjega obiska.

e— **Celjski mestni avtobus na progi Celje-Trnovlje-Dramlje** bo do nadaljnega vozil z dosedanjim voznim redom opoldne do Dramelj le ob sobotah, ponedeljkih in sredah, ostale dni, t. j. ob nedeljah, torkih, četrtkih in petkih pa bo vozil opoldne samo do Ropana na Ljubečni. Zvečer in zjutraj bo vozil kakor doslej vsak dan skozi do Dramelj in nazaj To delno ukinjenje bo veljalo od 12. t. m.

e— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici so umrli: 67 letna dninarica Marija Kopinškova iz Dramelj, 87 letna Marija Korentova, zasebnica iz okolice Celja, 75 letna Franja Mordejeva, občinska reva iz okolice Slatine in za davico 21 mesečna Vida Zeličeva hči delavca iz okolice Št. Jurija ob južni železnici.

e— **Smrt popularne celjske semenarice.** V četrtek zvečer je umrla v mariborski javni bolnici po daljši bolezni splošno znana prodajalka semen na celjskem trgu, 62 letna Ana Penova, doma iz Cirkovc na Dravskem polju. Penova, ki je bila pravi original in jo je poznal v Celju skoro vsak človek, je prodajala na celjskem trgu semena in zdravilna zelišča nad 30 let. N. v m. p.!

e— **Samo še pet dni** je do žrebanja v I. razredu 19. kola državne razredne loterije. Zato si hitro nabavite srečke v podružnici »Jutra« v Celju, Kocenova ulica 2.

11. jan. 1930
Medicinski ples
v Celju - Celjski dom

e— **Ukradeno kolo.** V četrtek popoldne je prislonil kolarski mojster Jurij Slaus s Franklovega svoje kolo ob zid pred pisarno odvetnika dr. Ogrizka v Cankarjevi ulici in odšel v pisarno. Ko se je že čez par minut vrnil na ulico, kolesa ni bilo več na mestu. Spreten kolesarski tat je izrabil ugodno priliko in ga odnesel, kajti peljati se z njim ni mogel, ker je bilo zaklenjeno z močno ključavnico — žabico. Kolo je znamke »Puch«, starejše in črno pleskano.

e— **Surov napad na mestnega šoferja.** V nedeljo 5. t. m. zvečer je bil napadeu v Dramljah, kamor je pripeljal z mestnim avtobusom iz Celja potnike, 20 letni šofer Stanko Hrastnik. Ko se je spravljal k počitku, sta ga v temi nenadoma brez vsakega povoda zahrbtno napadla 2 neznana maskirana lopova in ga pobila na tla. Hrastnik je dobil občutne poškodbe po desni roki in na hrbtu. Napadalca sta takoj po izvršenem dejanju izginila v noč. Hrastnik je bil naslednji dan prepeljan v Celje in se zdravi v domači oskrbi. Mestni avtobus je vodil v Dramlje šele drugič in torej ni imel v Dramljah nobenih znancev niti sovražnikov. Najbrže je bil napad namenjen komu drugemu, ki sta ga napadalca zaradi temne noči zgrešila.

Iz Maribora

a— **Studenška občina kralju.** Župan občine Studenci pri Mariboru, g. Alojzij Kaloh je poslal povodom poklonitve zastopnikov občin dravske banovine kralju Aleksandru naslednjo brzojavko: »Občinski odbor občine Studenci navdušeno pozdravlja imenom celokupnega prebivalstva plemenito in uspešno delovanje Vašega Veličanstva za srečo naroda in procvit naše lepe domovine Jugoslavije ter izraža Vašemu Veličanstvu in presvitlemu kraljevskemu domu brezmejno zvestobo, udanost in ljubezen«.

a— **Občni zbor Udruženja rezervnih oficira i ratnika,** pododbor Maribor, bo v nedeljo 12. t. m. ob 10. dopoldne v hotelu »Pri Zamorcu«.

a— **Iz gledališča.** Duhovita poljska komedija »Morala gospe Dulske« se bo uprizorila zadnjič danes 11. t. m. kot ljudska predstava po znižanih cenah od 12. do 2 Din — Jutri bo gostoval balet ljubljanske opere. Popoldne ob 15. bo predstava za deco, veljajo dramske cene, zvečer pa bo uprizoritev za odrasle z elitnim programom, veljajo operetne cene in bloki. — Prihodnja premijera »Lepa pustolovščina« bo v začetku prihodnjeag tedna.

a— **Himen.** Danes popoldne se poroči v magdalenski cerkvi g. Vojteh Verhovšek, železniški uradnik, z gdč. Dragico Vasle iz Tezna. Bilo srečno!

a— **Avtobusni promet Maribor, Glavni trg - Sv. Peter.** Z današnjim dnem uvede mariborsko mestno avtobusno podjetje poskusne vožnje na progi Maribor, Glavni trg - Sv. Peter ob Dravi. Odhod z Glavnega trga ob 6. in 11. dopoldne, odhod iz Sv. Petra ob 6.30 in 11.45 dop. Vozna cena 5 Din. Obenem se izpopolni vožnja na mestski progi tako, da bo vozil avtobus tudi po Motterjevi, Kacijanarjevi in Klavniški ulici. S tem bo ustreženo zlasti delavstvu in uradništvu, ki je nameščeno po raznih tvornicah v Melju.

a— **Dr. Černičev sanatorij otvorjen.** Primarij dr. Černič je na vogalu Gosposke in Krekove ulice dal postaviti tekom druge polovice lanskega leta lepo moderno zgradbo, namenjeno za sanatorij, prvi v mariborski pokrajini. O ureditvi sanatorija, ki je opremljen z vsemi najmodernejšimi sa-

sitarnimi pripomočki in ki bo služil v prvi vrsti kirurgiji, smo v našem listu že lani obširno poročali. Zgradba obsega v mezzaninu 4 bolniške sobe z 9 posteljami, čakalnico in ordinacijsko sobo, obsevalnico in operacijsko sobo, kopalnico, pisarno itd., v suterenu 4 sobe za osebje, kotlarna s kotli za centralno kurjavo in za segrevanje vode, ki je napeljana po vsem traktu, pralnico, kleti itd., v prvem nadstropju zasebno stanovanje g. primarija. Na vrhu zgradbe je v celem obsegu velika solnčna in zračna terasa z napravo za prsne kopeli. Poslopje je zgradil arhitekt g. inž. Jelenec po vseh pravilih moderne gradbene tehnike. V sredo popoldne je zgradbo blagoslovil pomožni škof g. dr. Tomažič v navzočnosti zastopnika mesta g. podžupana dr. Lipolda, zastopnika Posojilnice gg. dr. Boštjančiča, dr. Kara in drugih. Včeraj so si zgradbo in njeno ureditev na prijazno povabilo g. primarija in njegove ljubeznive soproge ogledali mariborski novinarji. Prvi mariborski sanatorij je s tem postavljen v službo naroda. Želimo mu najlepše uspehe!

a— **Otvoritev novega mosta Gornja Radgona-Radgona.** Na novem železobetonskem mostu čez Muro med Gornjo Radgono in Radgono se dovršujejo še poslednja dela, ki bodo te dni dogotovljena, tako da se bo mogla otvoritev izvršiti že dne 15. t. m. Novi most, ki stoji nekoliko nižje kakor je stal stari, katerega so lani porušile ledene plošče, je osem metrov širok in sta zanj prispevali Jugoslavija in Avstrija vsaka po polovico stroškov. Na sredini je meja med obema državama in do tu sega tudi dolžnost bodočega vzdrževanja in popravljanja vsake prizadetih držav. Obenem z mostom je Avstrija dogradila na levem bregu tudi lepo moderno uradno poslopje, v katerem bo nastanjena finančna in carinska kontrola ter obmejna orožniška straža. Želeti bi bilo da bi temu zgledu sledila tudi naša država in zgadila na naši strani enako stavbo, ki bi nadomestila sedanjo malo nereprezentativno barako.

a— **Umrli sta 9. t. m. v Mariboru** po daljši bolezni: 66-letna vdova po viš. sod. oficijalu gospa Marjeta Mlakar roj. Rodica, in 62-letna hišna posestnica na Koroški c. 95. gospa Ana Penn. Pogreb prve danes 11. t. m., druge jutri 12. t. m. ob 3. pop. na mestno pokopališče v Pobrežju.

a— **Nezgode pri delu.** V Jelovcu pri Bresternici je prišel posestniški sin Lojze Teplek pri spravljanju hlodov po »rižah« pod drveči hlod, ki mu je zmečkal levo nogo. Težko ranjenega mladeniča so odpeljali s kmečkim vozom v bolnico. — V Smetanovi ulici je med odkopavanjem oledenelega snega padel 33-letni Ignacij Anžel tako nesrečno, da si je nalomil desno nogo v členku. — V bolnico so dalje pripeljali tudi Franca Soršaka iz Slov. Bistrice, ki sta ga v Vrhlogah napadla dva fanta in ga težko poškodovala na glavi.

a— **Tatvina.** Gostilničar Ivan Michel iz Maribora je prijavil policiji, da mu je bilo v času od 20. decembra 1929 do 7. t. m. pokradenih nad 10.000 Din. Ker je pri njem zaposleni natakar Otmar Marn 7. t. m. pobegnil neznano kam, sumijo, da je on storilec. Marn je nekemu prijatelju sporočil, da bo izvršil samomor.

Iz Škofje Loke

š— *Smrtna kosa.* V četrtek je preminul v vsej Škofji Loki znani in obče spoštovani čevljarski mojster in hišni posestnik g. Mijo Blaznik, ki ga je smrt ljubljene soproge pred poldrugim letom močno potrla. Pokojnik zapušča 2 sinova in 2 hčeri. Sin Pavel je profesor v Celju, a hčer Vida učiteljica v Škofji Loki. Pokoj njegovi duši, prizadetim naše iskreno sožalje!

š— *Oblastna poštna in telegrafska uprava* razpisuje pogajanja za oddajo poštne vožnje v smeri Škofja Loka mesto in kolodvor, za dobo enega leta od 1. febr. 1930 dalje. Tretja licitacija se bo vršila 11. t. m. v posvetovalnici mestnega županstva v Škofji Loki. Izklicna cena ni določena. Ponudbe se sprejemajo istega dne od 10. ure dalje. Pogajanja se pričnо ob 11. Začasna kavcija 1000 Din.

Iz Kranja

r— *Izstop iz našega državljanstva.* Pri tukajšnjem sreskem načelništvu je zaprosila Marija Blažun, tovarniška delavka v Malem Šentvidu na Koroškem, pristojna v Mavčiče za izpust iz našega državljanstva, ker je zaprosila za avstrijsko državljanstvo.

Z Jesenic

s— *Železarna KID na Javorniku,* ki je morala zaradi pomanjkanja naročil ustaviti obrat, prične v ponedeljek 13. t. m. zopet obratovati v normalnem obsegu. Okrog 460 delavcem te tovarne bo s tem zopet dana možnost dela in zaslužka ter bodo s tem rešeni velikih skrbi za preživljanje sebe in svojcev.

s— *Ples železničarjev.* Podružnica Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev na Jesenicah priredi danes, 11. t. m., plesni večer v vseh prostorih Prosvetnega doma na Jesenicah. Pri prireditvi bo sodeloval orkester športnega kluba »Bratstva«. Čisti dobiček prireditve je namenjen v društvene dobrodelne svrhe.

s— *Nedelja in praznik sv. Treh kraljev* sta potekla na Jesenicah v znamenju športa in predpustnih zabav. Oba solnčna dneva sta izvabila ven v naročje prirode jeseniški mladi svet. Pri Sv. Križu in višje gori pod vrhovi Karavank, kjer je za smuk in sank za silo snega, je vladalo me! smučarji najlepše zimsko razpoloženje, kajti solnce je bilo tako toplo kakor v zgodnji pomladi. V dolini se je zaradi prenizkega snega morala preložiti smuška tekma SK Bratstva na poznejši čas, pač pa je bila večerna reduta, ki jo je priredil klub v vseh prostorih Prosvetnega doma, zelo lepo obiskana in je trajala zelo animirana zabava s plesom do prvih jutranjih ur.

s— *Življenje in umiranje v prošlem letu.* Lani je bilo v jeseniški občini rojenih 139 otrok, umrlo je 71 oseb, poročenih pa je bilo 33 parov. Te številke se nanašajo na župnijo Jesenice in Planina - Sv. Križ.

Iz Tržiča

š— **Sestanek planincev** zaradi pregleda osnutka za zemljevid Karavank, ki ga izdeluje g. Knafelc iz Ljubljane, je bil spričo lepega vremena in dveh praznikov srednje dobro obiskan. Ugotovilo se je marsikatero ime v naših krajih, ki je bilo doslej napačno ali popačeno zabeleženo v kartah. Popravljen osnutek bo še enkrat pregledan od strani priznanih strokovnjakov pod vodstvom dr. Tume iz Ljubljane, potem pa bo šel v tisk. Izšel bo pa gotovo še pred pričetkom glavne sezone. Izdaja bo dvojna, namreč velika za šole in urade ter za orientacijske deske v posameznih krajih in mala priročna. Kdor želi kakih informacij, naj se obrne na planinsko podružnico v Tržiču.

č— **Lepo uspela predpustna prireditev** tržiških gasilcev, ki se je vršila v nedeljo popoldne in zvečer v predilniških prostorih, je pokazala, da se občinstvo zanima za pokret gasilcev in jih skuša v njihovem težkem delu za varnost premoženja in imetja v primeru nesreče tudi moralno podpreti z dobrim obiskom. Železničarska godba je storila svojo dolžnost v polni meri. Gasilno društvo samo pa je dobilo za svoje namene za popravo gasilnega orodja dovolj sredstev in je vsem obiskovalcem za njihovo naklonjenost gotovo hvaležno.

č— **Trije kralji** so bili letos sportnikom in planincem prav naklonjeni in so prinesli v deželo najlepše vreme, ki je zvabilo na naše lepe planinske postojanke toliko ljudi, da so bili vsi prostori na Kofcah, Zelenici in pod Storžcem smučarjev in planincev nabito polni. Posebno Kofce so imele rekordni obisk. Nova najemnica ga. Kvedrova iz Ljubljane razume svoj posel odlično in je v polni meri poskrbela za prijetno bivanje svojih obiskovalcev s tem, da jim je pripravila izvrstno kuhinjo in pijačo. V domu je prenočilo nad 60 turistov. Kaj posebnega se ni pripetilo.

Iz Kamnika

ka— *Redna avtobusna zveza Kamnik-Ljubljana-Kamnik.* V ponedeljek je redno pričel voziti motniški avtobus na progi Kamnik-Ljubljana in obratno. Iz Motnika prihaja v Kamnik ob 8., v Ljubljano odhaja ob pol 9., iz Ljubljane odhaja v Kamnik ob pol 1., iz Kamnika v Motnik pa ob 2.15. Mislimo, da bi ta avtobus prav lahko vozil sem in tja v gledališče. Treba bi bilo samo zainteresirati številne reflektante.

ka— *Še ena avtomobilska zveza z Ljubljano in Kranjem.* Kakor čujemo, je zaprosilo tukajšnje podjetje Kregar & Fajdiga za dovoljenje avtomobilske zveze, oziroma priključka na že obstoječo zvezo Ljubljana-Moste-Kranj in obratno. Ta avto bi vozil samo do Most, od tam bi pa presedli potniki na mestni avtobus. Tudi ta zveza bo ugodna, posebno ker bo vozil avto dvakrat dnevno.

Iz Zagorja

z— *Prihodnja plesna vaja* bo danes v veliki dvorani Sokolskega doma v Zagorju ob Savi.

z— *Lepa planinarska prireditev.* Agilna zagorska sekcija SPD Litije je priredila v nedeljo zvečer planinsko rajanje, ki je bila elitna revija vsega planinarskega članstva tako iz Zagorja in Trbovelj kakor tudi iz Litije, Save, Zidanega mosta, Celja in Ljubljane. Planinski sestanek se je vršil v zagorskem Sokolskem domu, ki so ga preuredili povsem v planinarski milje: blagajna se je utaborila za Aljažev triglavski stolp, posebno efekten je bil paviljon v Tomazinovi koči na »Sv. Gori«, Kumsko pogorje so postirali na galerijo, itd. — Vsi zasavski vrhunci so našli pri dekoraterjih potrebno milost. Do zadnjega kotička nabito dvorano je pozdravil s krepkim nagovorom predsednik g. Tomazin. Zagorska prireditev je bila važen dokaz, kako močno je razvita planinska in tovariška misel med vsemi zasavskimi kraji.

Iz Trbovelj

t— *Izredni občni zbor društva Sokol* bo v ponedeljek 13. t. m. točno ob 19. v Sokolskem domu.

t— *Karambol.* Kačnikov avto je zadel ob Arzenškov avtobus, ki je stal pred pošto in ga precej poškodoval. Ni umestno, da se na majhnem prostoru pred rudniško restavracijo drenjajo kar trije avtobusi, ker pride lahko do večje nesreče, posebno še, če hočejo drug drugega prehitevati.

t— *SPD Trbovlje* naproša vse člane, da sedaj v pričetku novega leta poravnajo članarino, ki ostane ista kot lani. Novo podružnico čakajo veliki izdatki z gradnjo koče na Mrzlici. Prispevajte pravočasno svoj skromni delež vsaj s članarinol Prinesite (pošljite) legitimacijo in tistih par »kovačev« našemu tajniku g. Kostanjšku na Vodah. Ponudite svojim prijateljem in znancem par listkov iz naših blokov! Dobite jih pri blagajniku trg. g. Radeju.

Iz Novega mesta

n— *Karlovško ljudsko gledališče* je te dni gostovalo na odru Sokolskega gledališča ob priliki gledališkega večera Železničarske jubilejne knjižnice. Vsi komični prizori so bili prav posrečeno podani. Občinstvo ni štedilo z aplavzom. Orkester Sokolskega društva je odigral več komadov, nakar se je vršila v vseh prostorih Sokolskega doma animirana zabava s plesom.

n— *Plašljivi konji.* Pred trgovino g. R. Germa sta se splašila konja graščaka Langerja iz Poganic, vprežena v lahek gig in podrla na tla neko dekle, ki je dobilo precejšnje poškodbe. Pri padcu je razbila tudi nekaj lončene posode. Isti konji so se splašili tudi na božični dan popoldne in vprizorili s sankami divjo tekmo po novomeškem trgu in Kandiji, pri čemer so razbili sani.

Iz Šoštanja

št— *Novi komandant vojne mornarice* viceadmiral g. Wickelhauser se je pripeljal s salonskim vagonom 6. t. m. v Šoštanj. G. viceadmiral, ki je došel, da obišče svojega v zdravilišču v Topolščici se nahajajočega otroka, se je vrnil še istega dne.

št— *Himen.* V Velenju se je poročil tamkajšnji železniški uradnik g. Štefan Trojar z učiteljico gdč. Ivanko Šinkovčevo, rodom iz Idrije. Obilo sreče!

št— *Božjastnik postal žrtev snega.* Dninar Jelen Janez iz Št. Vida nad Šoštanjem se je vračal na praznik sv. Treh kraljev zvečer od nekega oddaljenega soseda proti domu. Jelen, ki je bolehal za padavico, je sredi šume zopet dobil močan napad. Pri padcu se je zvalil kakih 30 m po bregu in obležal na ustih. Našli so ga naslednjega dne zmrzlega. Nesrečnik zapušča vdovo in nedoraslo hčerko.

št— *Mlada tatica.* Pred novim letom je prišla k uslužbencu tukajšnje bolniške blagajne g. Bajtu neka 15letna punčka, ki je trdila, da se piše Marija Smrtnikova, popolna sirota iz Slovenjgradca, prosit, če bi jo vzeli za služkinjo. Dekle je našlo usmiljenje in vzeli so jo. Kmalu pa se je izkazalo, da je dobrota zaro strota. Komaj dober teden nato je 4. t. m., ko je bila sama doma, nabasala v veliko potno košaro razno perilo, obleke, čevlje in druge vrednosti ter košaro skrila v drvarnico, sama pa si je oblekla plašč in snežne čevlje svoje gospodinje ter se napotila v Velenje, odkoder se je nameravala vrniti po skrite ukradene reči. To namero pa ji je preprečilo orožništvo iz Velenja, ki jo je aretiralo in izročilo v zapore tukajšnjega sodišča. Dognalo se je, da je pravo ime maloprid-nice Marija Haberjeva in da je že imela opravka s sodiščem.

Iz Ptuja

j— **Kolo jugoslovenskih sester v Ptuju** je priredilo na kraljev rojstni dan svojo običajno božičnico. Po cerkveni slavnosti so se zbrali revni otroci in stare ženice v mestnem gledališču. Točno ob 10. se je pričela božičnica, ki so jo posetili tudi mnogi odlični gostje. Uvodoma so zapele učenke osnovne šole dve lepi pesmici; zatem je sledila pravljična igra »Sirota Jerica«, ki so jo igrali učenci in učenke meščanske šole res prav lepo. Ob božičnem drevesu je zapel otroški vrtec in potem je bilo obdarovanje. 320 otrok je dobilo obleko ali čevlje, 32 starih ženic pa raznih živil in vina. Da je uspela letošnja božičnica v gmotnem tako dobro, velja prisrčna zahvala dobrim Ptujčanom, predvsem gosp. grofu Herbersteinu, tvrdki Petovia, vsem ptujskim trgovcem in denarnim zavodom. Za prireditev samo pa se imenoma zahvalimo gosp. strok. učitelju Haslu g. strok. učiteljici Cilenškovi, gdč. učiteljici Bezjakovi, gdč. Fridi Sormanovi in gosp. Šulerju.

Iz Ljutomera

lj— *Sprememba posesti.* Tovarno usnja Martinušić in drug je kupila Mestna hranilnica v Mariboru ter namerava obratovanje nadaljevati. Tovarna izdeluje nekatere specijalne vrste usnja.

lj— *Obrtno gibanje.* V hiši g. Franca Žitka je čevljar Alojz Škrjanec otvoril svojo delavnico.

lj— *Zgradba klavnice.* Dne 3. t. m. je posebna komisija pregledala poslopje bivše elektrarne, last mestne občine, da ugotovi, ali je poslopje za mestno klavnico primerno. Ogled je pokazal, da bi poslopje s primernimi adaptacijami zadostovalo lokalnim potrebam ter tudi izvozu zaklane živine v sedanjem obsegu. Odpadki bi po že obstoječem jarku odtekali v globelko pod kopališčem, tako da bi ta prepotrebna naprava ne bila oškodovana, oziroma onemogočena. Zastopnik mestne občine je izjavil, da bo mestna občina izvršila adaptacijo poslopja za klavnico še v tekočem letu, če bodo to dopuščale finančne razmere.

Iz Prekmurja

pm— *Pretep z nevarnim izidom.* 6. t. m. so stali vaški fantje pred gostilno v Črenšovcih. Mimo je prišel fant iz Odranc in jih začel izzivati. Fantje so se zakadili v njega in ga pošteno obdelali. Napadeni je potegnil revolver in ustrelil na mlinarskega pomočnika Marka Kreslina ter ga težko ranil.

pm— *Premestitev.* Kmalu bo zapustil Mursko Soboto simpatičen član tukajšnje družbe gosp. Franc Mencej, ker je premeščen v Šmarje pri Jelšah. Želimo mu enake priljubljenosti, kot jo je užival tukaj. — V kratkem se bosta poslovila od naše gimnazije profesorja gg. Košak in Onič. Letos je bilo na samoupravnih razredih gimnazije nameščenih pet novih profesorjev. Izmed teh so zdaj že štirje premeščeni.

pm— *6. t. m.* se je otvorila plesna šola sobotiških maturantov. Vaje so vsako nedeljo ob 14. v mali dvorani Sokolskega doma.

pm— *Evangeličansko žensko društvo v M. Soboti* bo priredilo 11. t. m. v vseh prostorih hotela Dobray plesno veselico. Vstop le proti povabilu.

GOSPODARSTVO

Ustanavljanje industrijskih podjetij

Po navodilih, ki jih je izdal trgovinski minister na podlagi zakona o naziv in razdelitvi kraljevine na upravna področja, so banske uprave pristojne da v smislu § 88. zakona o podaljšanju važnosti dosedanjih finančnih zakonov, izdajajo odobrenja za postavljenje industrijskih in tvorniških podjetij. Ta odobrenja se morajo izdejstvovati pred pričetkom gradbe tozadevnih naprav in se izdajajo za industrijska in tvorniška podjetja, v katerih je zaposlenih preko 15 delavcev, pri čemer se uporablja motorna sila ali pa 25 delavcev, če se ne uporablja motorna sila in če se delo vrši na enem nestu. Interesenti, ki zahtevajo tako odobrenje, morajo prošnji priložiti načrte in opise ter morajo zadovoljiti splošnim zakonskim predpisom, ki veljajo za vodenje industrijskega podjetja. Dokler se ne izdajo splošna navodila (nov obrtni red) mora banska uprava v smislu § 9. zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja pred izdajo odobrenja zahtevati navodilo od trgovinskega ministrstva, če se zahtevano odobrenje more izdati ali ne in mora zato dostaviti ministrstvu vsak predmet, ki se nanaša na osnovanje industrijskih in tvorniških podjetij. Za podjetja, ki imajo manj nego 15, odnosno 25 delavcev, ni potrebno predhodno odobrenje. V število delavcev se računajo tudi vajenci.

Ministrstvo za trgovino in industrijo daje specijalna odobrenja: a) za osnovanje delniških družb ali komanditnih družb na delnice, če gre za odobravanje podružnic inozemskih družb, če se spojejo družbe, ki so afilacije inozemskih družb, ali če so med ustanovitelji tudi tuji državljani, če gre za prenos sedeža družbe iz inozemstva v državo, če gre za osnovanje družbe, ki se bavi s sprejemanjem hranilnih vlog in če gre za osnovanje kakršnekoli druge družbe z glavnico 10 milijonov Din in več; b) za združenje, povečanje ali zmanjšanje glavnice navedenih družb; c) za osnovanje zavarovalnih družb, mestnih in drugih samoupravnih hranilnic, kakor tudi drugih nedelniških ustanov, ki se bavijo s sprejemanjem vlog izvzemši zadružnih in regulativnih hranilnic. V vseh teh primerih odobrava ministrstvo tudi pravila teh družb. Osnovanje ostalih delniških družb in njihovih pravil odobravajo bani po zakonih dotičnega teritorija. Banske uprave odobravajo tudi ustanovitev kreditnih zadrug in regulativnih hranilnic.

Vložitev prijav za rentni davek

Davčna uprava za mesto Ljubljana je izdala poziv za vložitev prijav dohodkov, zavezanih rentnemu davku. Davek na rente se plača od dohodkov iz inozemskih predmetov in pravic, ki niso zavezani nobenemu drugemu davku.

Taki dohodki so zlasti: 1. obresti in rente obveznic (obligacij) države, samoupravnih edinic, delniških družb, fondov itd., ako niso oproščene tega davka s specijalnim zakonom; 2. obresti od posojil v kakoršnikoli obliki, n. pr. posojila na zadolžnice ali brez njih, menična posojila, hipotekarna posojila, kratkoročna posojila itd.; 3. obresti od zaostalih kupnin; 4. obresti hranilnih vlog v kakoršnikoli obliki; 5. začasne ali dosmrtne rente, alimentacije, rente med sorodniki; 6. rente za odstopljeno pravico izkoriščati gotove patente, privilegije, dalje rente za odstop pravice kopati rude, izkoriščati rudninske vrelce itd.; 7. obresti in rente ter drugi prejemki iz imovine podjetij ali pravic iz inozemstva; 8. zakupnine in vsakovrstni drugi dohodki iz imovinskih predmetov in pravic, kar jih ni zavezanih drugemu davku (n. pr. najemnina za izposojeni fabriški inventar, najemnina za kopališko, kavarniško, trgovsko opravo, zakupnina za dovolitev oglasov in javnih nabitkov, za prehod čez tuja posestva (servituti) itd.; 9. zakupnina za zemljišča, ako je ta večja od katastrskega čistega donosa.

Davčnih prijav ni treba vložiti: 1. za obresti državnih in samoupravnih in od obveznic delniških družb in fondov; 2. za obresti prioritetnih delnic delniških družb; 3. za obresti in rente, katere izplačujejo delniške družbe, država, samoupravne edinice, fondi in kumulativne sirotinske blagajne (davek pobere dotična blagajna).

Davčno prijavo izroči upnik, to je oni, ki mu dohodki pritičejo, če pa biva upnik v inozemstvu, vloži prijavo dolžnik, ki mora namesto upnika plačati odpadajoči davek. Davčna osnova so vsi dejanski dohodki od imovinskih predmetov in pravic leta 1929. Davčnega zavezanca, ki navede neresnične podatke ali zataji kak objekt ali vir dohodkov, zadenejo posledice iz člena 142. zak. o neposrednih davkih. Prijave je vložiti v času od 15. t. m. do 15. februarja.

Če davčni zavezanec ne predloži davčne prijave v roku, določenem v tem pozivu, plača kot kazen 3% od odmerjenega osnovnega davka, in ako prijave ne vloži niti na pismeni poziv v nadaljnem roku 8 dni pa 10% od odmerjenega osnovnega davka.

= **Nj. Veličanstvo kralj pokrovitelj ljubljanskega jubilejnega velesejma.** Po obvestilu dvora od 28. decembra 1929. je Njeg. Veličanstvo kralj blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad X. ljubljanskim jubilejnim velesejmom, ki se bo vršil v času od 29. maja do 9. junija t. l. ter jugoslovensko šumarsko - in lovsko razstavo v Ljubljani, ki se bo vršila od 31. avgusta naprej.

= **Netočne vesti o imenovanju namestnika generalnega ravnatelja Jugoslovenske združene banke.** Dunajski tednik »Supplement zum Finanz Compass« poroča v svoji zadnji številki, da je bil za namestnika generalnega ravnatelja zagrebške Udružene banke (Unionbanke) imenovan sedanji ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani gosp. Viktor Reich. Kakor doznavamo od merodajne strani, je ta vest brez vsake podlage.

= **Mednarodna situacija na tržišču kož divjadi kaže tedenco navzdol.** Glavni vzrok tej depresiji leži v poslabšanju kupne moči ameriškega prebivalstva po zadnjem polomu na efektnih borzah. Amerika je največji kupec kož divjadi in vseh delov sveta. Zaradi tega je težko verjetno, da bi se cene kožam na svet. trž. v doglednem času stabilizirale. Ni pa izključeno, da se bodo cene kožam navzlic temu dvignile. Na kožni sejem, ki se bo vršil v Ljubljani na velesejmu dne 27. in 28. t. m., pride mnogo domačih in inozemskih interesentov — kupcev. Čim več blaga bo tukaj zbranega, tem ugodnejše prodajne cene bo mogoče doseči, ker za malo množino blaga se tujemu kupcu pot v Ljubljano ne bi izplačala. Vsled tega naj lovci čimprej oddajo svoje blago »Divji kožic« na velesejmu v Ljubljani, katere naloga je, da skrbi za ugodno vnovčenje blaga. Blago se sprejema do 25. t. m.

= **Spomladi trgovinska pogajanja z Avstrijo.** Avstrijska vlada je, kakor znano, nedavno stavila predlog za carinsko novelo, s katero naj bi se občutno povišale zlasti agrarne carine. Kampanja za povišanje carin, ki so se ji pridružili tudi industrijci s številnimi zahtevami, pa je prišla v zadnjem času na mrtvo točko. Carine na žita in moko, za katere so v prvi vrsti predvideni poviški, so namreč vezane v trgovinskih pogodbah z Jugoslavijo in Madžarsko, pri čemer je treba še upoštevati, da avstrijsko-jugoslovenske pogodbe ni mogoče odpovedati pred rokom 1. julija 1931. Zato so avstrijski vladni krogi skušali s predhodnim privatnim dogovorom med avstrijskimi in madžarskimi ter jugoslovenskimi interesenti olajšati poznejša oficijelna pogajanja. Kakor poročajo sedaj iz Dunaja, so ta predhodna in privatna pogajanja ostala brez vsakega uspeha. Zato zahtevajo sedaj avstrijski agrarci, naj Schobrova vlada takoj spomladi stopi v oficijelna pogajanja z Madžarsko in Jugoslavijo.

= **Elektrifikacija Dalmacije.** Francoska družba »La Dalmatienne«, ki je prevzela vse naprave bivšega »Sufida« v Dalmaciji, se je, kakor znano, po pogodbi z državo od aprila pret. leta zavezala povečati tekom treh let električne naprave na Krki in Cetini od sedanjih 110 na 550 milijonov kilovatnih ur letno, v dobi osmih let pa na 900 milijonov kilovatnih ur, za kar so predvidene investicije v višini 450 milijonov frankov. Kakor poročajo iz Splita, je družba »La Dalmatienne« že izdelala in predložila načrte za razširjenje električne centrale v Kraljevcu od 36.000 na 100.000 konjskih sil, in sicer z montažo dveh novih turbin sistema »Ganz«. Po izvedbi razširjevalnih del bo imela ta centrala kapaciteto 84.000 kilovatov in bo največja v naši državi. Postavljeni bosta tudi dve novi transformatorski postaji po 42.000 kw, pri čemer bo napetost v dalinovodih povišana od sedanjih 50.000 na 80.000 voltov.

Borze

10. januarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet manjši. Nekaj več prometa je bilo le v devizah Berlin, Praga in Dunaj. Tečaji deviz kažejo dalje čvrsto tendenco. Okrepile so se devize Berlin, Budimpešta, London, Newyork, Praga in Trst. Med efekti je bila zaključena Kranjska industrijska po 280.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda dalje čvrsta. Za kaso se je danes trgovala po 441, za februar ex coupon pa po 413. Do zaključka je prišlo tudi v 7% Blairovem posojilu pri 78.50. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki le v Praštedioni po 925 in v Zemaljski po 129. Med industrijskimi papirji pa sta bile zaključene Trboveljska po 465 in Drava po 300 in 305.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterd. 22.74—22.80 (22.77). — Berlin 13.495—13.525 (13.51). — Bruselj 7885. — Budimpešta 9.8948. — Curih 1094.4—1097.4 (1095.9). — Dunaj 793.90—796.90 (795.40). — London 274.94—275.74 (275.34). — Newyork 56.44. — Pariz 222.25.

Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.285, London 25.135, Newyork 516, Milan 26.99, Praga 15.26, Dunaj 72.60, Budimpešta 90.29, Berlin 123.29, Madrid 65.5, Amsterdam 207.95, Bukarešta 3.0725, Sofija 3.725, Varšava 57.75.

Zagreb. Pariz 221.25 — 223.25, London 274.97 — 275.77, Newyork 56.34 — 56.54, Milan 294.722 — 296.722, Praga 166.83 do 167.63, Dunaj 793.90 — 796.90, Budimpešta 987.98 — 990.98, Berlin 13.495 — 13.525, Curih 1094.4 — 1097.4, Amsterdam 22.75 do 22.81.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Praštediona 920 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 132 den., Ruše 250 — 260.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 441 den., kasa 441 — 442, za februar 413 — 414, 7% Blairovo 78 — 79, 8% Blairovo 88—90, 7% pos. Drž. hipot. banke 78 den., investicijsko 84.5 — 85.5, agrarne 51.25 — 53; bančne vrednote: Praštediona 920 — 925, Union 201 den., Jugo 85 — 87, Ljubljanska kreditna 125 den., Narodna 8160 den., Srpska 159 den., Zemaljska 125 do 128; industrijske vrednote: Narodna šumska 40 den., Gutmann 185 — 190, Slaveks 90 — 91, Slavonija 200 den., Drava 300 — 320, Šećerana 385 — 400, Brod vagon 125 — 130, Vevče 125 den., Dubrovačka 425 den., Trbovlje 460 — 465.

Beograd. Vojna škoda 442 zaklj., za februar 413.50 — 414 zaklj., investicijsko 83.75 zaklj., agrarne 51 — 52.50.

Blagovna tržišča

Les

+ **Ljubljanska borza** (10. t. m.) **Tendenca** nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona desk, smreka, jelka in 1 vagon oglja. Eksekutivno je bilo kupljenih ca 3950 q bukovih drv, zdravih, do 5% mešanih (javor, brst, gaber), suhih najmanj 6 mesecev do 25% prižaganih okroglic, premer 8—15 cm, brez klad, 1 m dolž. po Lit 10, fco vagon italijanska meja, dobava do konca februarja. Povpraševanje je za ca 1000 komadov smrekovih drogov (4—5 m srednji premer 10—15 cm), za smrekove smezzole (65 × 100, 100 × 100, 100 × 200, 1—2 m), za smrekove letvice (13 × 60, 13 × 70 in 13 × 80, 1—3.5 m), za smrekove kratice, vezane v svežnje (12, 13, 18 in 24 mm) za 2000 m³ čiščenih testonov (19 — 30 cm) in za 1 vagon prima orehovih hlodov (2.30 do 4 m). Nudi se več vagonov desk (18 in 24 mm, I., II., III.), 3 vagone jelkovih desk (38 mm, I., II., III.), ca 400 komadov hrastovih pragov (1.80 m) in 350 komadov (2.30 m) in 100 m³ lepih smrekovih hlodov (4—8 m).

Žito

+ **Žitni trg** (10. t. m.) **Neglede na malenkostno poslabšanje** tečajev na budimpeštanski borzi, je naš žitni trg ostal dalje čvrst. Dovozi producentov so zaradi slabih cest in v pričakovanju boljših cen zelo slabi. Cene pšenici se držijo čvrsto, v koruzi pa je promet zlasti z inozemstvom prav živahen. Skozi Ljubljano se sedaj dnevno izvaža v Italijo in Avstrijo 30 — 40 vagonov koruze. V Chicagu se je koruza za maj včeraj okrepila od 91 in ena osminka na 93 in ena osminka centa in tudi v Budimpešti je tečaj anes nekoliko višji. Ker so naše cene koruzi globoko pod pariteto, je pričakovati, da se bodo znatneje okrepile. Prav tako so čvrste cene moki. Boljše znamke »0« se trgujejo v Vojvodini že po 3.35 Din za kg.

+ **Ljubljanska borza** (10. t. m.) **Tendenca** za žito stalna. Zaključena sta bila 2 vagona koruze, pol vagona ovsa, 1 vagon ječmena in 3½ vag. pšenice. Nudi se **pšenica** (slovenska postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška 79 kg 255 — 257.5; 78 kg 250 do 252.5, 77 kg 247.5 — 250, sremska 77 kg 237.5 — 240, slavonska 235 — 237.5; **moka:** »0«, fo Ljubljana, plač. po prejemu 380 do 385; **koruza:** baška, umetno sušena 185 do 187.5, po mlevski tarifi 180—182.5, času primerno suha 157.5 — 160; **ječmen:** baški 63/64 kg 170 — 175; **oves:** baški, navadna voznina 205 — 210; **rž:** baška, 72/73 kg, mlevska voznina 207.5 — 210.

+ **Novosadska blagovna borza** (10. t. m.) **Tendenca nespremenjena. Promet:** 66 vagonov koruze, 11 vagonov moke, 2 vagona otrobov in 2 vagona ječmena. **Pšenica:** baška, 77 kg 197.5 — 202.5; 78 kg 202.5 do 207.5; gornjebaška, 78 kg 205 — 207.5; potiska šlep 207.5 — 212.5; gornjebanaška, 78 kg 200 — 205; sremska, 77 kg 190—195. **Ječmen:** baški 120—125. **Oves:** baški 137.5 do 142.5. **Koruza:** baška 100 — 102.5; s kakovostno garancijo 100 — 105; za februar 107.5 — 110; za marc, Dunav 120 — 122.5. **Moka:** baška »0g« 310 — 320; »2« 285 do 295; »0« 240 — 245; »6« 185 — 190; »7« 140 — 150. **Otrobi:** baški in banaški 90 do 95.

+ **Somborska blagovna borza** (10. t.m.) **Tendenca nespremenjena. Promet:** 313 vagonov. **Pšenica:** banaška, Dunav šlep 197.5 do 202.5; Bega šlep 200 — 205; baška, 77 kg 197.5 — 202.5; 78 kg 200 — 205; slavenska 190 — 195, baška, Tisa šlep 202.5 do 207.5. **Rž:** baška, Tisa šlep 140 — 150. **Ječmen:** baški, 63/64 kg 115 — 125; baški, poletni, 66/67 kg 135 — 140. **Moka:** »0« 310 do 320; »1« 305 — 315; »2« 280 — 290; »5« 245 — 255. **Koruza:** baška 100 — 105; za marc 112.5 — 120; sušena 115 — 120.

+ *Budimpešta* (10. t. m.). *Pšenica:* za marc 23.12 — 23.13, za oktober 23.61 — 23.62; *rž:* za marc 15.02 — 15.03; *koruza:* za maj 15.12 — 15.13, tranzitna za maj 14.68 — 14.70.

KULTURNI PREGLED

Slovansko bogoslužje - naš kulturni problem

Dr. Fr. Ivanišević o pomenu Grgurja Ninskega in o današnji zmagi glagolice. — Dvajsetletnica Apostolstva sv. Cirila in Metoda in revija »Križ«.

V letošnjem poletju je bil v Splitu odkrit spomenik Grgurju Ninskemu, ki ni le veličastno delo našega svetovnoznanega kiparja Ivana Meštrovića, ampak ima predvsem svoj idejni pomen, to je: z njim smo hoteli pred vsem svetom pokazati svojo voljo, da vrnemo naši cerkvi slovanskemu bogoslužju ono mesto in pravico, ki jo je nekdaj imelo.

Ob tej priliki je izdal Frano Ivanišević slavnostno brošuro, ki nam podaja pregled borbe za glagolico in sedanji položaj tega vprašanja. (»Pobjeda glagolice kroz tisućljetnu borbu. Sestavio Frano Ivanišević. Str. 75 s slikami. Izdala »Jugoslovenska Matica« u Splitu. Cena 10 Din.)

Pisatelj zaključuje svojo spomenico — saj tako moremo zvati ta spis, ki ga priporočamo vsem Slovencem, ki bi se morali bolj zanimati za to vprašanje! — z besedami:

»Bronast spomenik je postavljen na splitskem peristilu; treba je sedaj, da postavimo v narodu drug spomenik, ki bo silnejši in trajnejši od brona. Ni še popolnoma izvršeno delo Grgurja Ninskega. V mnogih cerkvah na našem primorju se še ne sliši beseda Ćiril - Metodova, za katero je povzdignil Grgur Ninski pred tisoč leti svoj glas. Tista njegova drhteča desnica z zavitim, navzgor dvignjenim prstom zahteva še nekaj od nas. Danes so v naši narodni državi Jugoslaviji pota glagolici uravnana, višji cerkveni krogi so pripravljeni, da ugodijo opravičenim željam ljudstva. Naj izpregovori narod, naj pove, kaj želi, naj čuva in utrdi svoje pravice! Dali mu jih bodo. V interesu cerkve in države je, da se tudi v tem oziru pripravlja pot edinstvu v veri in narodnosti. To bo tisti drugi spomenik — aere perennius, — ki mu »Jugoslovenska Matica« v Splitu posvečuje to knjigo.«

Pisatelj, ki je duhovnik, nas torej opozarja na dolžnost, da budimo v narodu zanimanje za to vprašanje, da postane slovansko (glagolsko) bogoslužje naša skupna narodna zahteva.

Da nam bo vse to še bolj jasno, naj omenim podobno borbo, ki smo jo pred četrt stoletjem borili v Ricmanjih. Ubogi Ricmanji, kje so danes! S kakim živim zanimanjem je spremljala slovenska javnost njihovo borbo proti tržaškemu škofu dr. Naglu! A takrat ni bilo mogoče, da bi bili odgovorili na pritisk drugače . . Danes je. Iz Ivanišević̌eve knjigi vidimo, da je vse pripravljeno, da se uvede slovansko bogoslužje ne le v vseh onih cerkvah, kjer je bilo že v navadi, ampak povsod, kjer si ga žele. Odvisno je vse od nas, oziroma od naše narodne duhovščine. Saj so jugoslovenski škofje na konferenci v Zagrebu v dneh 27. do 29. novembra 1919 sprejeli naslednji sklep:

1.) da se naprosi sv. stolica, da bi se pravica, ki jo uživajo nekateri naši kraji glede rabe staroslovenskega jezika pri sv. maši (po rim. - kat. obredu) takoj razširila na vse področje naše države.

2.) Ker je glagolska pisava precej težka za čitanje, naj se pri tisku novega staroslov. misala dovoli prepis glagolice v latinskih črkah.

Ta misale je že tiskan in pripravljen. Ni torej nikakih zadržkov, da bi se v njem ne čitala služba božja povsod pri nas, kjer si narod to želi. Vsaj trdi se, da tudi v Rimu ni proti temu ugovorov. Torej? Spomenik Grgurju Ninskemu bo obenem mejnik med staro latinsko in novo slovansko dobo v naši cerkvi. Vse je pripravljeno, da se začne novo življenje in vendar se zdi, da se nič ne gane.

*

Na vse to smo se spomnili, ko smo dobili v roke zadnjo številko »Križa«, ki je posvečena ćiril - metodijskemu vprašanju. Človek bi sodil, da je ćiril - metodijska ideja pri nas v bistvu ista, kot je izražena v spomeniku Grgurja Ninskega. Zato smo z zanimanjem posegli po »Križu« — toda o slovanskem bogoslužju v njem ni niti besedice. Edino v **dr. Snojevem** članku o dvajsetletnici Apostolstva Cirila in Metoda čitamo, da je dr. Grivec, ki stoji na čelu našega sedanjega ćiril - metodijskega gibanja, l. 1904. v »Museumu« priobčil članek, ki je glede velehrajskih kongresov, kjer se je govorilo o slovanskem bogoslužju, označil jezik le kot **sredstvo** Ćiril - Metodovega dela. Visoko cenimo dr. Grivca in njegovo delo za spoznanje vzhodnega in slovanskega verskega sveta, smo pa mnenja, da je narodni jezik v cerkvi **bistvo** Ćiril - Metodovega poslanstva in da si CM. gibanja brez te vodilne ideje ne moremo misliti. Zato z veseljem podčrtamo njegov stavek v članku **»Ćiril - metodijska ideja v okviru naše vere in narodnosti«**, ko pravi: **»Potrebna bi bila nova orijentacija na verskem polju . . .«** Gotovo, a nam se zdita obe vprašanji tako ozko združeni, da si te nove orijentacije brez slovanskega bogoslužja prav misliti ne moremo. Mislimo, da bi ravno delo za idejo, ki jo propagira »Pobjeda glagolice«, pospešilo to novo orijentacijo. Kajti, ako pravi pisatelj sam, da mora »ideja ćiril - metodijska imeti konkretno obliko« — mislimo, da je ravno za nas njihov jezik v cerkvi najkonkretnejša oblika njih nauka in da bo šele z jezikom prišel med nas njiju duh, ki je izražen v tem jeziku. **Dr. Grivec** pravi: »Ćiril - metodijska ideja je naša slovenska in slovanska oblika bistvene krščanske ideje in Kristusove zapovedi bratske ljubezni in vesoljne krščanske edinosti.« S temi besedami je torej podan nekak program tega verskega gibanja. A ravno ker je to slovenska in slovanska oblika, kaj more biti bolj bistvenega zanjo kot — jezik?

*

V drugem članku: »Kaj nam pomeni ćiril - metodijka ideja« dopušča g. **Terseglav** o tem že bolj svobodno razlago: »Končna vizija katolicizma je torej v zboru vseh narodov, ki bo vsak izdajal Bogu hvalo in mu služil v svojem jeziku« . . . Tudi dr. Valerij **Vilinsky** (Brno) pravi v članku: »Pota k cerkvenemu zedinjenju«, da »vnanja javljanja verskih čustev (verski obredi) niso nič bistvenega«, da se torej dajo (vsaj po jeziku) izpremeniti in da bo zedinjenje pravoslavnih in katoliških Slovanov, (ako smatramo to poslanstvo resno) mnogo lažje, ako bomo imeli vsi — slovansko bogoslužje. **Fr. Stele** pravi v članku »Slovenska inteligenca in ćiril - metodijska ideja«, »da je ćiril - metodijska ideja tista, ki uspešno rešuje vprašanje poslanstva slovenske inteligence in njene kulturne smeri.« On sicer sodi, da bo to idejo sprejelo ljudstvo z navdušenjem, med inteligenco pa samo »elita«, mi pa smo mnenja, da bo pravo ćiril - metodijsko idejo ravno inteligenca sprejela s pravim razumevanjem. **Jan Sedivy**, ki je prispeval v tej slavnostni številki »Križa« članek »Ćiril - metodijska ideja ter sloveneko, zlasti slovansko dijaštvo«, kjer govori o verskem gibanju med mladino in pravi, da »delo za cerkveno zedinjenje noče uničiti verskih tradicij slovanskih narodov, ampak jih požlahtnjuje in postavlja cerkvenoslovanski jezik ter vzhodnoslovanski cerkveni obred na tisto mesto, ki jima gre« . . . Mi bi rekli: postavimo mi najprej v naši cerkvi cerkvenolovanski jezik na tisto mesto, ki mu gre. To nam kliče spomenik Grgurja Ninskega . . . Pisec predlaga, naj bi se v tem smislu čim prej vršil kongres dijaštva v Ljubljani, ki »naj bi bil združen s slovansko službo božjo v vzhodnoslovanskem obredu.« Pozdravljamo to misel z željo, da bi bil to obenem začetek slovanskega bogoslužja v naših cerkvah, kakor to piše splitska spomenica.

Da se prav razumemo. Na katoliškem shodu v Ljubljani l. 1913. je rekel dr. Mahnič, da je papež Pij X. naklonjen »Apostolstvu sv. Cirila in Metoda«, zato je bila sprejeta resolucija: »Hrvatski in slovenski školje se naprošajo, naj z dovoljenjem sv. očeta miloščino, ki se je doslej pošiljala inozemskim misijonom, odstopijo »Apostolstvu sv. Cirila in Metoda«, da jih porabi za balkanske misijone« . . .

To za nas ne more biti namen ćiril-metodijske ideje. V njunem imenu bi bolj opravičeno prihajal vzhod k nam, nego mi k vzhodu. Njiju imeni ne smeta služiti za namene, ki ne odgovarjajo njunemu delu. »Apostolstvo C. M.« ima gotovo vzvišene cilje, a za nas more dobiti pomen šele, če izvrši doma edinstvo jezika — t. j. da v duhu apostolskega dela slovanskih blagovestnikov deluje na to, da se izvrši, kar je bilo tako svečano sklenjeno v Zagrebu leta 1919. Na to delo ga kliče duh, ki se je izražal v besedah prvih blagovestnikov, Grgurja Ninskega in vseh onih, ki čakajo, da se oglasi v naših cerkvah slovanski jezik tudi kot znak novega verskega življenja.

Dr. I. L.

Maeterlinckovo „Življenje čebel" v slovenščini

Torej vendarle! Razveselili smo se, ko smo ugledali slovenski prevod Maeterlinckove mojstrovine »La Vie des Abeilles«. Zares je čudno, da ga nismo dobili zdavnaj. Neka založba ga je bila naročila že pred mnogimi leti, a prevajalec ni držal besede in je stvar na lepem zaspala. Ali nismo Slovenci narod čebelarjev? Poglejte stare poslikane panje, čujte narodno pesem, kako hvali pridno čebelico in ne pozabite, da smo dali v 18. stoletju svetovnemu čebelarstvu Janšo, v 19. pa smo otvorili umetniško slovstvo s »Kranjsko Čebelico«. Narod, ki je po svojih njivah in travnikih toli tesno zvezan s to ljubko Žuželko, bi bil moral že dolgo imeti Maeterlinckovo pesniško zanosno, znanstveno razborito in modroslovno globoko knjigo o življenju čebel. Nu, pa tudi danes nam ni prišla prepozno. Prevod je nastal bolj slučajno. G. inspektor I. Wester pripoveduje v uvodu, da se je bil lotil tega Maeterlinckovega spisa »z namenom ,da sicer enolične »zimske urice« prijetno in obenem koristno izrabim«. Tako se je v tišini in užitku izoblikoval prevod, ki ga je pravkar izdala Kmetijska Matica v lični opremi. Nas, ki nam je bilo »La Vie des Abeilles« nekoč dragocena knjiga, ki smo z njo radi posedali pred čebelnjaki ali jo nosili na polje, je malce razočaralo, ko smo videli, da je Maeterlinckov spis okrnjen in prilagoden »praktičnim namenom« slovenskega kmetovalca.

Ko pa knjigo prečitaš, si rad, da jo imaš v slovenščini tako, kakršna je. Zakaj prevajalec je opravil svoje delo z ljubeznijo in tako vešče, da mu moramo biti hvaležni. Četudi skrajšano, brez filozofskih razglabljanj in dobršnega dela poetičnih opisov, je slovensko »Življenje čebel« po svoji jezikovni kakovosti prav prikupna knjiga. Prevod g. I. Westra je lep, stilistično fino opiljen, gladek in jezikovno bogat. Važne vrline zlasti za ljudsko knjigo, kakršna je in mora biti pričujoča. Prevedenih je šest poglavij, ki dajejo zaokroženo sliko čebelskega življenja od prvega izleta v zgodnji pomladi do pokolja trotov in nastopa zimskega dremeža. Posamezna poglavja so skrajšana, sedmo je izpuščeno docela. Tako se je Westrova knjiga uvrstila predvsem na polico slovenskega praktičnega čebelarja. Šla je med kmete in bo nemara izvršila še večje poslanstvo nego bi ga bila opravila kot celoten prevod med izobraženci. Vzlic temu pa nam je vendarle žal, da nam g. inspektor Wester spričo svojih prevajalskih sposobnosti ni dal »La Vie des Abeilles« v celotni slovenski izdaji, kakor jo je Hrvatom podarilo pred 13. leti »Hrvatsko prirodoslovno društvo«. Knjigo priporočamo tudi vsakemu ljubitelju naše besede; čebelarjem se bo priporočala sama!

Bogumil Vošnjak o jugoslovenskih problemih

V založbi »Sveslovenske knjižare« v Beogradu je izšla (v srbohrvaščini, ekavščini, latinici) nova knjiga uglednega publicista dr. Bogumila Vošnjaka »Pobeda Jugoslavije. Nacionalne misli i predlozi«. Knjiga vsebuje 18 člankov načelnega značaja, ki so izšli v raznih časopisih in ki se vsi tičejo bolj ali manj neposredno velikega problema jugoslovenskega edinstva na narodnem, političnem in kulturnem polju. Po člankih, ki obravnavajo probleme Balkana in slovanstva (n. pr. »Kraj Slovenstva?«) razpravlja dr. Vošnjak o jugoslovenski delovni šoli, o Pupinovi avtobiografiji in nje idealizmu, o Clemenceauju in Jugoslovenih, o dr. A. Gradniku kot pesniku jugoslovenskega unitarizma, o jugoslovenskem kulturnem edinstvu z oziroin na naše vas, o Zagorcih v Šumadiji. Zavzema se za šolo značajnosti, osvetljuje odnos jugoslovenstva do panevropske ideje, piše o zgodovini administrativne razdelitve naše države, o problemu jugoslovenske enotne pisave in o francoskem režimu v Iliriji. Dalje piše o smislu Jugoslavije, o zmagi jugoslovenske državne koncepcije in o usodi generacije, ki je pripravljala sedanje stanje. Torej sami aktualni članki, polni misli in vzpodbud. Pričujejo nam, kako gleda na žive probleme naše sedanjosti unitaristično usmerjeni intelektualec. Za ilustracijo navedimo iz te knjige, ki jo priporočamo mislečemu izobražencu, tale odstavek, značilen za dr. Vošnjakovo pojmovanje. »Ima samo jedan teži problem, a to je slovenački kulturni problem. Ali slovenačka kultura ima fundament slovenski (razumi slovanski. Op. ured.) i jugoslovenski, koji je upravo arhaističko slovenski. Valvazor je možda prvi u Europi napisao kulturnu i socialno istoriju jednog evropskog naroda. On je veliki putokaz slovenačke kulture i civilizacije, ali koja nije manje vezana za zapad nego za slovenski tip. Ne bi smeo da ostane nespomenut jedan od poslednjih, Ivan Cankar, koji slavi posle svoje smrti svoje uskrsnuće kao jedan od najvećih socialnih pisaca svog vremena. Dali ga poznaje Beograd? Slovenački problem ne leži u tome, da slovenački tip preko noči obojadišemo jugoslovenskim bojama. Ima jedna srednja linija približavanja, asimiliranja, zajedničke kooperacije, vraćanja istim slovenskim osnovnim političkim raspoloženjima. A treba aktivizma, rada, dobre volje, ne kulturnog separatizma nego istinskog ujedinjavanja bez ikakvog nasilja, bez ikakvog preterivanja, čuvajući ono, što je dala prošlost, iz triju elemenata stvarati nešto novo, bolje, što ne će biti veštačko, nego baš iz duše celokupnog naroda.«

Jugoslovanska himna in drugo

Beograd, 5. januarja

»Vreme« je razpisalo anketo o jugoslovenski himni. Doslej se je oglasilo k besedi več pisateljev in skladateljev. Gg. Dučič in Nušič sta tudi že izpovedala svoje mnenje.

Mnenja so različna. Nekateri so predlagali Šantičevo pesem, ki jo je pokojni pesnik pred mnogimi leti poslal ob natečaju, ki ga je bila razpisala nekdanja Srbija za svojo novo himno. Tedaj pa je bila zadeva iz neznanih razlogov odložena in se ni rešila nikdar pozneje. Drugi so predlagali, naj se razpiše natečaj za besedilo in skladbo nove himne in so ji tudi že predpisali vsebino. Tretji menijo, da bi bilo treba izmed že obstoječih pesmi živih in mrtvih pesnikov izbrati take, ki bi lahko služile za himno. Nekateri so nasvetovali domačo žirijo drugi pa tujo, a slovansko. Tujo žirijo zaradi tega, ker so zahtevali, da naj vsak skladatelj hočeš — nočeš iz državnih razlogov predloži svojo skladbo. Dr. Miloje Milojević se je izrekel za to, da naj bi strokovnjaki v žiriji izbrali nekaj za himno primernih pesmi in skladb, pevska društva naj bi jih zapela na svojih koncertih in tista pesem oziroma skladba, ki bi bila ljudstvu kot zadnji instanci najbolj všeč, naj bi postala narodna in državna himna.

Tudi o tem, kakšen bodi srbskohrvaški književni jezik, se razpravlja v beograjskem tisku dokaj često Prevladuje mnenje, da bodi to ekavski in latinica. Zdi se, da se ves razvoj te zadeve suče v smeri k taki rešitvi. Po izenačenju službenega pravopisa je najnaravnejše, da se vzame v pretres tudi to vprašanje in dokončno reši.

Ko bodo vsa ta vprašanja rešena v jugoslovenskem pravcu, bo preostalo še to, da se izenači koledar, kakor zahtevajo vsi ekonomski in kulturni razlogi. Ko se tudi to izpelje, bodo same po sebi izginjale razlike, ki ločijo Srbe od Hrvatov ter srbsko in hrvaško slovstvo. Vsi bodo slavili iste praznike, ne bo razlike med srbskimi in hrvatskimi pisatelji, ker bodo vsi pisali v istem jeziku, istem pravopisu in z istimi črkami. Vse to pa ima nedogledno važnost za ugoden razvoj našega celotnega naroda in države.

— jo. —

Nova domača opera

Beograd, 5. januarja

Kmalu bomo dobili novo jugoslovensko opero »Striženo-kočenoc«, petdejansko skladbo Krešimira Baranovića. To bo povsem narodna opera, polna grotesknih elementov v libretu in v glasbi.

Avtor libreta je znani pesnik g. Gustav Krklec, skladatelj pa je takisto dobro poznan pri vseh glasboljubih našega naroda. Libreto g. Krkleca je izdelan po narodni povesti »Zla žena« iz Vukove zbirke. Spisan je v verzih in rimah, ima pa tudi nekaj deseterca narodne pesmi. Pesnik je libreto že izročil g. Baranoviču, ki je z njim prav zadovoljen in se je že lotil dela. Dosedanje delovanje obeh avtorjev nam jamči, da bomo dobili z njunim skupnim delom zares umetniško zaokroženo celoto. Če je doslej veliki večini oper najbolj škodovalo to, da so imeli skladatelji silno slabe libretiste, tedaj bo odlika nove opere to, da bo imela mimo dobre Baranovičeve muzike tudi dober libreto uglednega pesnika.

Kakor izvem, bo opera že v teku tekoče sezone dovršena. Premijera bo v beograjskem ali v zagrebškem gledališču. —p—

Razstava Vena Pilona v Gorici

Po Božiču se je zatvorila v Gorici umetnostna razstava, ki je združila nekatere slovenske in italijanske likovne umetnike. Ob tej priliki je priobčil »Popolo di Trieste« obsežno kritiko, v kateri zlasti označuje umetnost dveh najmočnejših na tej razstavi, Finettija in Pilona. O Pilonu podaja kratko biografijo in oris njegovega umetnostnega razvoja, pri čemer trdi, da je Pilon ekspresionist po svojem notranjem bistvu, ne pa zaradi tega, ker bi bil imel posebno ljubezen do novotarij. Zanima ga to, kar ostaja v naravi večno, ideja stvari, ne pa njihov minljiv videz. L. 1924. je razstavil Pilon svoja dela v Rimu pri Bragaglji in je imel lep uspeh. V Sofficiju je posebno ugajal, kar je naravno, zakaj slikar iz Ajdovščine ima marsikako naliko z vztrajnostjo Florentinca. Nato je razstavil v Gorici, Trstu in drugod; trenutno biva v Parizu . . . V zadnjih letih je znatno napredoval. Zdaj je našel svojo sigurno pot in ve, kaj hoče.«

Pred 80 letnico T. G. Masaryka

Dne 7. marca t. l. bo češkoslovaška republika slavila 80-letnico svojega prezidenta in češki narod svojega največjega sodobnika T. G. Masaryka. Kakor beleži »L' Europe Centrale«, se napoveduje za jubilej 16. izdanje njegovih »Spominov«, ki ga bo pisec ponovno pregledal in izpopolnil. Nadalje bodo izšli ob tej priliki ponatisi nekaterih Masarykovih starejših spisov, predvsem »O samomoru« in »Tri studije iz zgodovine filozofije«. Objavljena bo Masarykova korespondenca z Zdenko Švemberjevo, zelo zanimiv dokument iz njegove mladosti. Med drugim imata iziti nov jubilejni zbornik in ponatis zbornika, ki je izšel ob Masarykovi 60-letnici l. 1910. Dodajmo še zbirko avtobiografskih člankov. Pisatelj Karel Čapek bo za jubilej dovršil drugi del svojih prezanimivih »Razgovorov z Masarykom«. Avtor enega največjih življenjepisov Jaromir Doležal pripravlja novo izdajo svojega »Masarykovega življenja«. Prezidentov tajnik Škrach pa bo objavil »Kratek pregled življenja in dela T. G. Masaryka«. Zanimivo bi bilo ob priliki tega pomenljivega jubileja zbrati pregled vsega, kar se je pri Slovencih pisalo ali sicer storilo za popularizacijo Masarykovega imena in mišljenja. Pokazalo bi se, da je tega znatno več nego se splošno sodi.

Srbohrvaško in slovensko slovstvo v Mayerjevem leksikonu

»Slov. Narod« je ondan zabeležil, kakšni smo Slovenci v očeh proslule nemške temeljitosti, gledani skozi nova očala Mayerjevega leksikona (7. popolnoma predelana izdaja, 11. zvezek). Oglejmo si na kratko, kako so odrezale vse tri jugoslovenske književnosti.

Srbska in hrvaška sta vzeti kot celota pod »Serbokroatische Literatur«. Članek je razdeljen v 4 dele: »Starosrbsko slovstvo«, »Dalmatinsko slovstvo«, »Novo srbsko slovstvo« in »Novo hrvaško slovstvo«. Priznati je treba, da starejši pregledi niso slabi in da ne najdeš znatnejših napak. Čim bližje pa so našemu času, tem šibkejši so. Tako je med dramatiki omenjen n. pr. M. Predić, ni pa omenjen Brana Nušić. Zakaj je Dragiša Vasić postal »der beste Darsteller des serbischen Kriegserlebnisses«, tega res ne vemo: Ivo Andrić je brez dvoma eden najglobljih srbskohrv. prozaistov, vendar ne bo nihče pri nas trdil o njem, da je »der tiefste und vielseitigste Dichter der Kriegs- und Nachkriegszeit«, saj je vzlic krasni vojni knjigi »Ex ponto« Andrićevo težišče v umetniškem oživljanju zašlih, starih časov. Najnovejše slovstvo je pri Hrvatih omenjeno zgolj z vrstico: »Ekstremne smeri povojnega časa zastopajo Miroslav Krleža, Kulundžić, Avg. Ujević i. dr.

Slovensko slovstvo je zastopano z 48 vrsticami. V drugem delu čitamo tole: »Med pesniki novega in novejšega časa se posebno odlikujejo: Simon Gregorčič (1844), pesnik balad in protiklerikalni pripovednik Anton Aškerc (1856—1912), realistični pripovednik Janko Kersnik (1852), Franc Ks. Meško (1874), F. S. Finžgar (1871), ekstremno moderno zastopajoči lirik in novelist Ivan Cankar, lirik Oton Župančič (»Čaša opojnosti« 1899, »Čez plan« 1904), dramatik Anton Novačan (»Veleja« 1920) i. dr. Torej dokaj površni in pomanjkljivi podatki.

Ob tej priliki ponovno izražamo željo, da bi napovedana nemška zgodovina slovenskega slovstva čim prej izšla; šele tako bi se v velikem svetu naših sosedov dostojno uveljavilo to, kar smo si pridobili v večstoletni borbi za skromen, a pravičen prostor med drugimi narodnimi kulturami.

Protekcija in drugo pri slovstvenih nagradah

Ne pri nas, kjer je skoraj neznan sport slovstvenih nagrad, ki ga uganjajo literati je večjih, srečnejših narodov. Gre za francoske slovstvene nagrade, ki so znane vsaj čitateljem francoskih knjig, saj so vajeni, da jemljejo nagrajene knjige s posebno spoštljivostjo v roke. Nič ne de, če se tu in tam razočarajo in pridejo k spoznanju, da so brali to leto že vse boljše novosti nego so nagrajene. V komedijah »Pravkar izšlo« in »Noblova nagrada«, ki smo ju videli na deskah ljubljanske drame, se razkrivajo malce čudne intimnosti izza literatskih kulis. V članku »Les prix litteraires en France«, ki ga je objavil André Thérive v »L' Europe Centrale« z dne 21. decembra, nam odkriva ta kritik o francoskih slovstvenih nagradah nekaj, kar vsakdo ve in govori, a nihče ne piše. Edina resna nagrada je prav za prav nagrada Goncourtove akademije (slovstvenih nagrad Francoske akademije nikar ne jemljimo preresno). Pri Goncourtovi akademiji odločujejo vsaj pisatelji. Toda precej članov slovstvenih žirij spada k tistemu tipu literatov, ki dobro in veliko pišejo, a malo čitajo. »Bolj ko so »stvaritelji«, manj so radovedni. In čim bolj mladi ali stari so, manj so dovzetni za objektivne informacije . . . Ali so blazirani, kar je posledica starosti, ali pa so zelenjaški in uporni, kakor je navada v mladih letih.« Tako pravi Therive in nato podrobneje označuje nekatere člane Goncourtove akademije. O pokojnem Courtelinu je znano, da ni maral čitati knjig mladih pisateljev, pri Pouchonu je proza v nemilosti, Leon Daudet čita zgolj to, kar spišejo njegovi prijatelji ali kar mu le ti priporočajo. Sploh stari, častitljivi mojstri ne kažejo posebnega veselja, da bi predolgo listali po skladovnicah novih bukev, ki so jih nagrmadili okoli njih kandidati za nagrado. Vrhu tega, pravi Therive, imamo močne romanopisce, ki nimajo v sebi niti atoma kritiškega čuta. Zaradi tega pri podelitvi nagrad ne gre toliko za knjige, kolikor za avtorje. In pri tem je, kajpada, vpliv oseb spletk in vsega človeškega daleko silnejši nego delstvo meril in slovstvenih načel.

Slovstvene nagrade torej niso kdo ve kako siguren znak za kvaliteto nagrajenih spisov, kakor tudi kritike niso merodajne vedno in povsod. Kdo stoji za vsem tem? Ljudje, čisto navadni ljudje s svojimi vrlinami in slabostmi! Toda avtorju je taka počastitev dobra reklama, založniku tudi. (Denar ni tako važen, če pomislimo, da ima Argentina nagrado, ki znaša tretjino milijona frankov ali če si lahko nagrajenci v Zedinjenih državah z nagradami kupujejo lepe vile.) In če ne bi bilo nagrad?

. . . Ne bi bilo v časnikih toliko pisanja in hrupa o književnosti, zato pa bi bilo manj izdajateljev, knjigarn, kupcev, manj občinstva za slovstvo . . .«

Skratka: vzlic vsem slabostim imajo slovstvene nagrade znatno praktično uporabnost! Samo preresno jih ne jemljimo!

Novo dramatsko delo Pecije Petrovića. Zagrebška drama je vprizorila poleg Begovićeve komedije »Amerikanska jahta« v splitskoj luci v zadnjih dneh še eno domačo noviteto: komedijo Pecije Petrovića 3:1. Komedija je spisana v žanru ostalih Petrovićevih, tudi pri nas znanih veseloiger. Dogaja se v kmečkem okolju in slika »komedijo zmešnjav«, kakor so nastajale po vojni, ko so se za mrtve proglašeni vračali k svojim rodbinam. Tudi ta veseloigra je precej folkloristično pobarvana. Režiral jo je I. Ivakić. Občinstvo je precej zadovoljila.

Redek dramatski uspeh zaznamuje drama Rudolfa Medka »Polkovnik Švec«. Minule dni jo je praško Narodni divadlo vprizorilo stotič, vprizoritve v ostali Češki pa gredo že v tisoče.

Slavnostne igre v Delfah. V staroslavnih grških Delfah se bodo vršile v prvi polovici maja slavnostne igre, kakor so bile zadnjič l. 1927. Glavna točka teh slavnosti bo vprizoritev Aeshilovega »Okovanega Prometeja« pod milim nebom in v slogu starogrških gledališč.

Južni Slovani in Rumuni. V praškem mesečniku »Slovansky Prehled« (12. štev.) je izšel zanimiv članek Rudolfa Künzla Jizerskega »Južni Slovani in Rumuni«. To polje je malo raziskano, dasi so imeli Slovani, zlasti pa še Srbi, v nekaterih dobah velik vpliv na Rumune. V rumunskem jeziku je mnogo izrazov, tičočih se potreb civiliziranega življenja, očitno slovanskega izvora. Kakor Madžarom, so bili Slovani tudi Dako-Rimljanom učitelji v tekovinah višje omike. V krajih, kjer so danes sami Rumuni, se še trdno drže slovanska imena. Od 14. do 18. stoletja pa so bili Rumuni sploh pod popolnim vplivom slovanske kulture, pri čemer so se bolgarski in srbski vplivi izmenjavali med seboj. Škofje in plemstvo so pisali in govorili bolgarsko oziroma srbsko, celo ljudstvo je dajalo otrokom slovanska imena. Srb Makarij je ustanovil prvo rumunsko tiskarno, kjer je leta 1508. natisnih staroslovansko liturgijo za Rumune. Poslej so Srbi cela stoletja izdajali knige za Rumune, večinoma v slovanščini. Francoz Bongarsio je zabeležil, da je dobil l. 1585 v Bukarešti potni list v srbščini, ki je bila ondi uradni jezik. Znatne kulturne stike so imeli Rumuni tudi s Hrvati. Slovanski vplivi se očitno kažejo v vsej rumunski strani: tudi v arhitekturi in slikarstvu. Šele v 17. stoletju je dobilo protislovansko gibanje med Rumuni večjo silo in z 18. stoletjem je bilo poslovanjenje Rumunov dokončno prekinjeno. Vsekakor pa so bili Rumuni že precej daleč na poti, da postanejo slovansko govoreč narod.

»Jugoslavija u Francuskoj« (La Yougoslavie en France). Prejeli smo zvezek glasila jugoslovenske kolonije na Francoskem, ki je posvečen državnemu prazniku Jugoslavije. Tu sta objavljena med raznimi članki »Ilirija oživljena« in Prešernova »Zdravljica« v izvirniku in francoskem nevezanem prevodu. Iliriji je posvečen slovenski članek dr. Mala »Francozi na Slovenskem«. Zanimiv je članek Velimira Velimirovića »Jugosloveni u Francuskoj«. Sploh je v zvezku precej gradiva o življenju naših iseljencev v Franciji.

»Narodna Odbrana« 1./2. številka prinaša izmed člankov kulturnega značaja: »Božični monolog« Simiše Kordiše je pesniška beseda - prigodnica, iz katere navajamo ta - le sklep: »Zakaj Balkan je poln brd in dolin in neštetih razpotij; na njem ne ločijo ljudi rase in jeziki, marveč različni karakterji in mentalitete, ki ne morejo biti rasa, ker niso rasa. Kdor jim bo omogočil, da bodo drug nasproti drugemu strpni, ta jih bo preporodil; kdor jih bo preporodil, ta jih bo takorekoč znova ustvaril, a krščanstvo je njihova edina tradicija, ki se ji ne odpovedujejo.« — Vladimir Vujić je v članku »Tri lika« orisal Dositeja, Njegoša in Kneževića. Značilen je odlomek iz drame Vl. Velmarja Jankovića »Molitva mira«. Tu zbor poje Bogu: »Zdaj daj samo miru, Bog vsemogočni, miru nam daj! — O, oprimo spomine na kri in ves spomin mučnega junaštva vklešimo v kamen« Zanimiv je tudi članek dr. Čed. Gjurgjevića »O prosvećivanju odraslih«. Tu se zavzema za enotno usmerjeno, nerazcepljeno ljudsko - izobraževalno delo.

O mladinskem slovstvu v sovjetski Rusiji je prinesla moskovska revija »Pečati i evolucija« članek A. Grimbergove, ki pripoveduje, da se je sovjetska politična propaganda zanesla celo v knjige za deco, tako da ga v Rusiji ni področja, kjer ne bi imela propaganda gospodu'oče besede. Grimbergova pravi, da je ruska mladinska literatura dobila s tem popolnoma svojo fizionomijo. Pravičnost se je umaknila, deci se resno in resnicoljubno pripoveduje, kakšno je dejansko življenje. Toda ta resničnost s socijalno politično tendenco je bila presuhoparna, zato se je morala v zadnjih letih nekoliko umakniti. Da se je rusko mladinsko slovstvo izboljšalo, so se morali pisatelji deloma odreči politični in propagandistični tematiki. Danes novo mladinsko slovstvo precej cvete; ima dobre avtorje tudi že v specijalnih panogah, kakor so prirodopisna, kulturno zgodovinska in potopisna literatura za deco. Ta izvajanja so zanimiva že zaiztrga Turkom sedanjo prestolnico naše dritendenca morala umakniti tudi iz mladinskega slovstva, kakor so se je že prej odrekli že najboljši sovjetsko ruski pesniki in pripovedniki.

Vse v »Kulturnem pregledu« navedene knjige in časopiji se naročajo pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani.

Anton Lajovic:

Še k turneji Glasbene Matice

Programu Glasbene Matice, ki ga je izvajala na svojih turnejah, očita »Slovenčev« poročevalec, da ta program ignorira in negira celokupno sodobno moderno: Ostrca, Ukmarja, Kogoja in novejšega Adamiča ter da ignorira Premrlovo šolo, Kimovca, Škerjanca.

O tem se da govoriti. Gotovo je važno, da se slovenski reproduktivni korpus ozira po možnosti na sodobno zborovsko produkcijo. Toda ta vidik je naš čisto notranjenarodni vidik, tako rekoč lokalni vidik. Mi smo kot narod interesirani na tem, da nas naša reproduktivna telesa informirajo o vsaki fazi naše produkcije in da je ta informacija po možnosti na tekočem, tako, da smo čim prej informirani tudi o najnovejših fazah našega glasbenega ustvarjanja, informirani tudi o njihovih najdrobnejših niansah.

Toda ta vidik ne more biti vidik za inozemsko turnejo. Celo ne more biti vidik niti za turneje po bratskih deželah, Češki in Poljski, še manj pa za turnejo v Franciji. Naša glasbena kultura — in žal v znatni meri tudi ostala naša duhovna kultura — je bila nepoznana po Češki, še bolj na Poljskem, popolnoma nepoznana pa Francozom, kateri v pretežni večini niti niso vedeli o naši individualni eksistenci, še manj pa, kje živi ta drobni narodič in kako duhovno življenje živi.

Moti se »Slovenčev« poročevalec, če misli od vseh teh tujcev, da se najbolj zanimajo za to, kar je pri nas danes aktualno in kar rešuje sodobne kulturne probleme. To bi jih zanimalo tačas, če bi oni o našem dosedanjem kulturnem stanju sploh kaj vedeli, če bi že poznali našo kulturno individualnost. Toda vsega tega zlasti na Poljskem in v Franciji ni bilo, oni so z nami dobili predse čisto neznano kulturno osebnost. Na nas je bilo, da predstavimo svojo **kulturno osebnost** v njenih **najznačilnejših in glavnih potezah** in bi gotovo slabo ustregli svoji propagandni ideji, če bi se tem tujim, nas nepoznavajočim narodom predstavili s svojo zadnjo gesto, označujočo eno izmed drobnih faz našega razvoja.

Čim pa je šlo za to, da program pokaže glavne poteze naše glasbeno - kulturne fiziognomije, po naravi stvari same to ni šlo drugače, kakor da te značilne črte spozna in fiksira oni, ki je imel ostvariti ta program. Znano je, da je program tem turnejam določil in ga tudi naštudiral že v letu 1927. Matej Hubad. Vsakomur bo razumljivo, da je program namenjen za inozemstvo, potreboval neprimerno več študija, kot kak koncert doma, neprimerno finejšega izbrušenja, neprimerno plastičnejšega izoblikovanja. Programa za propagando v inozemstvu ni mogoče kar tako iztresti zopet iz rokava. In na drugi strani pred študiranjem turnejskega programa zborovska dela Ostrca, Ukmarja in Kogoja ter novejšega Adamiča, kolikor jaz vem, še niso eksistirala.

Jedro francoskega programa je sestavil in reproduktivno oblikoval še Hubad sam, le dve drobni stvari Adamičevi je Polič vnesel v ostali Hubadov program. Hubad je torej tisti, ki odgovorno signira ta zvočni kip — portret naše glasbene kulturne osebnosti. Ta program nosi v svoji sestavi duhovno obličje Hubadovo, kaže njegovo umetniško perspektivo na naše glasbeno-kulturno življenje in je s tem odraz glasbeno - kulturnih idealov določene dobe našega življenja, kateri je Hubad utisnil neizbrisen pečat svoje osebnosti in katera je z druge strani zopet oblikovala njega.

Ta portret je on izoblikoval in poduhovil na način, ki je enako vzbujal občudovanje najkompetentnejših muzikov tako v Pragi kot v Varšavi in v Parizu. Ta njegov zvočni kip slovenske glasbene duše se mi zdi kot tvorba odličnega igralca na odru. Oderско ustvaritev močne igralske osebnosti, jo sprejmete, ali jo odklonite, ampak ne morete je vzeti drugače **kot celoto, kot osebnost.**

Dá se debatirati o tem, ali bolje reprezentira našo religiozno pesem Švab ali Premrl. Toda pogledana ta stvar iz perspektive Hubadove osebnosti je vzeta iz vsake debate, ker v luči te osebnosti je karakteristična za nas ona poteza našega glasbenega obraza kot jo je za tako osvojil Hubad.

Če torej postavim na diskusijo program vseh teh, tekom dveh let izvršenih turnej Glasbene Matice, postavim s tem na diskusijo Hubadovo umetniško osebnost.

Če pa nastane to vprašanje, zame ni dvoma in ne diskusije o tem, ali smo s to osebnostjo, kakor se je duhovno manifestirala na naših turnejah, lahko zadovoljni, ali ne. Moram reči, da bi bil neizmerno vesel, če bi videl, da med nami raste že zopet osebnost takšne perspektive, kot jo vidim v njem. Ne dvomim pa, da bo bodoči kulturni zgodovinar, ocenjujoč življensko delo te osebnosti — katera se kot v mikrokosmu zrcali zlasti v turnejskem koncertnem programu — ugotovil, da je ta osebnost eden izmed najmogočnejših, naravnost monumentalni steber naše glasbene in s tem splošne naše kulture.

To je treba, da konstatiramo z onim respektom, ki ga zasluži vsaka ustvarjajoča energija, vsaka osebnost v narodu, celo pa taka, ki je z mogočno dinamiko ustvarjala navzlic premnogim težkočam in zaprekam, skozi desetletja.

Tehnični del rubrike urejuje avtotehnični oddelek Vacuum Oil Company. d. d.

Nov zračni velikan

Znana tovarna strojev Junkers Motorenwerke v Dessau je izdelala novo orjaško letalo »Junkers G« 38«, ki naj bi se odlikovalo po posebni ekonomičnosti v vsakem oziru. Ker je konstrukcija tega letala v marsičem popolnoma nova, upamo, da bo naše čitatelje zanimalo, če podamo v naslednjem nekatere podrobnosti.

Konstrukcija se je docela približala staremu Junkersovemu cilju, da bodi pri letalu vse na krilih, tako motorji, nosila, posadka, potniki in tovor; trup naj popolnoma izgine. Na ta način bi se zračni odpor znatno zmanjšal. Novo Junkersovo letalo ima že vse bistvene elemente tega ideala.

Prostori oziroma notranjščina letala so v krilu, ki je zato v sredini debelo 2 m. Motorji so popolnoma v notranjosti kril, propelerji so pa postavljeni precej daleč pred krila; na ta način so motorji zavarovani pred zračnim tokom in propelerji imajo kar najbolj ugodne delavne pogoje. Letalo ima štiri motorje in štiri propelerje.

Krmilni sistem je tako izpopolnjen, da lahko krmari pilot ogromno letalo z roko. Kot kažejo dosedanji poskusi, bo s takim sistemom krmiljenje prj še večjih letalih prav tako lahko.

Poveljniški most je v sredini krila na vzvišenem prostoru; za njim je prostor za dva pilota in zraven njega vodstvo celokupnega pogona motorjev.

V srednjem delu krila in v trupu je nameščen prostor za potnike in za tovor.

Letalo ne počiva več na dvokolesni podstavi, ampak na štirikolesnem vozilu. Vsako kolo je opremljeno z zavoro na zračni pritisk. Te zavore se lahko regulirajo vsaka za sebe in različno močno. Zato letalo na tleh z lahkoto manevrira.

Posamezni podatki aparata so naslednji: širina 45 m; dolžina 23 m, teža letala samega z motorji 13 ton, teža s potniki in bremenom od 20—24 ton, pogon 4 Junkersovi motorji, skupaj 2400 konjskih sil in dolžina leta pri bremenu 3000 kg približno 3500 km.

Motorji so z uplinjačem, Za sedaj še niso hoteli postaviti v letalo Junkersovih Dieselovih motorjev, ker bi bilo sicer preveč odločilnih novosti.

Težkoče pri mazanju

Doslej še nismo imeli takega olja, da ne bi pri uporabi nastale težkoče. Tudi takrat, kadar uporabljamo kakovostno najboljše olje, bomo imeli neugodne motnje, ki pa se dajo odstraniti, če poznamo njih vzrok. Med najpogostejše motnje prištevamo takozvano uhajanje olja in tvoritev zoglenelih zaostankov. Gotovo se je že zgodilo, da se je začel kaditi iz izpuha dim belomodre barve čeravno je bilo olje v pravilni višini.

Ta pojav nastane tudi pri uporabi pravilnega olja tedaj, če je v prostor zgorenja prišlo več olja, kakor je bilo treba. Vzroki za to tičijo često v samem načinu uporabe motornega vozila. Ako motor dela delj časa, in pri tem vozilo še stoji, hitrost plinov v tem primeru ni dovolj velika, da bi izpihala male delce olja, ki so prišli v prostor zgorenja skozi izpušni ventil. Tudi toplota zgorenja ni dovolj velika, da bi odvišno olje sežgala. Zaradi tega se bo s časom v prostoru zgorenja nabrala razmeroma velika količina olja. Kakor hitro pa dela motor s polnim številom okretov, torej pri največji temperaturi, bo ta količina olja v trenutku zgorela in plini, ki se pri tem razvijajo, udarijo iz izpuha.

Obrabljene površine se kajpada ne dajo lahko neprodušno zamašiti, tako da bo olje, kar ga je odveč, prišlo v prostor zgorenja. Tudi nepravilna lega brtvilnih obročev daje možnost, da prihaja olje v prostor zgorenja Zadnji vzrok pa tiči lahko v tem, da uporabljamo neodgovarjajoče olje.

Kako odstranite prodiranje olja in tvoritev zoglenelih zaostankov?

Uporabljajte samo olje najboljše kakovosti, ki po svojih sestavinah odgovarja motorju. Pazite na to, da je olje vedno na pravilni višini. Pazite, da je vaš motor vedno v dobrem mehaničnem stanju. Mnogo lažje je neprodušno brtviti površine, dokler so gladke, kakor takrat, kadar so obrabljene in neravne. Nikoli pa ne smemo misliti, da bo gostejše olje nadomestilo obrabljeno plast kovine. Debelost plasti tudi najgostejšega olja ni zadostna, da bi zajamčila pri obrabljenih površinah neprodušno brtvitev.

Motnje v ležajih in valju. Bat se zaje zaradi mehanične motnje ali nepravilnega mazanja. Zato bomo kratko spregovorili o posameznih vzrokih:

Kovina ni mrtva materija, ampak živi in se menja v svoji strukturi. Gotovo ste že slišali, da je jeklo postalo »kristalinično« Če bi jeklo ali lahko kovino pregledali metalografično v gotovih dobah tedaj bi videli, da se je struktura bistveno spremenila in sicer zaradi stalnosti, kakor tudi vsled konstantnega gibanja, razlik v temperaturi itd. katerim je kovina podvržena.

Prej dokler so se avtomobili izdelovali posamič in dokler se še niso toliko rabili, se temu pojavu ni pripisovala večja važnost. Danes pa se pri fabrikaciji avtomobilov nato precej ozirajo, ker so te okolnosti važne za odpornost in uporabnost motornega vozila.

Mogoče se je kdo začudil, da tovarnarji v svojih predpisih, ki jih lepijo na varovalno steklo, izrecno opozarjajo, naj se z vozilom do gotovega števila kilometrov ne vozi prehitro. S tem navodilom nam hoče tovarnar povedati, da so posamezni deli še pretrdi in da se morajo šele polagoma prilagoditi. To je deloma pravilno. Kolikor se tiče materijala, iz katerega so narejeni bati, pa priporoča tovarnar počasnejšo vožnjo zavoljo tega, ker bati dobijo le po gotovem času svojo pravilno materijalno strukturo in šele tedaj lahko postanejo tako prožni, kakor morajo biti v trajni uporabi. Ako bo pa motor delal pri polnem številu okretov, preden se bo izvršilo takozvano izenačenje materijala, se bati preveč raztegnejo, pritiskajo z veliko močjo na valjeve stene in logična posledica bo, da se bati obrabijo in pokvarijo. Razredčeno olje seveda ne tvori potrebne medplasti; nastopi kovinsko trenje. To preprečimos tem, da pravočasno in redno menjamo olje.

Vzroki motenj v ležajih so navidez skrivnostni. Postanejo pa takoj jasni, ako zadevo preiščemo. Nepravilnost v mazanju je najbolj pogosto vzrok, ako pomislimo na to, da se ležaji le tedaj lahko izbrusijo, če iz kateregakoli vzroka ni med ploskvami, ki se tarejo, medplastijo ali pa če se je plast olja pretrgala. Zato je vedno potrebno, da je olje na pravilni višini in, kakor smo že prej omenili, da se vedno dolива manjkajoča količina.

Ob hladnem vremenu se sito oljnega voda lahko zamaši z blatom ali ledom. Olje sicer ne zmrzne, ampak voda, ki je često v olju se pretvori v led. Dobro je, da redno čistimo sita in da je motor vedno pravilno gorak, s čemer se prepreči kondenzacija zračne vlage. Enako so lahko zamašeni dovodi olja vzrok, da nastopijo motnje v ležajih, kar nastopi često, ako uporabljamo za čiščenje petrolej namesto olja ali bencina.

Ako je črpalka pokvarjena, seveda ne bo mogla dovajati olja. Pogost vzrok, da oljna črpalka poči, je ta, da se je voda nabrala v karterju in je ta voda eventuelno zmrznila v črpalki.

Razredčeno olje je pogosto zmešano z nečistoto, prahom in kovinskimi delci. Ti seveda povzročajo, da se oljna plast pretrga in tako nastane trenje. Tudi to dejstvo nas opozarja na važnost, da menjamo olje v rednih presledkih.

Belgijski motorji v Angliji. Belgijska tovarna motornih koles Fabrique Nationale (FN) namerava otvoriti v Angliji podružnico, ki bi razpečavala svoje proizvode izključno na angleškem trgu.

Ženski rekord. Gospodična Helle Nice je vozila na dirkališču Monthléry pri Parizu povprečno 197 km na uro.

Napredovanje General Motorsa. Celokupni promet te družbe je znašal v tretjem četrtletju lanskega leta 408,3 milijone dolarjev, dočim je dosegel v istem razdobju leta 1928. 401,1 milijonov dolarjev.

Avtomobilski davki v Angliji. Zanimive so sledeče številke, ki kažejo, koliko prejema Anglija od obdavčenja avtomobilov: Vsega skupaj znašajo dohodki od te vrste davkov 39,000.000 funtov sterlingov, t. j. okroglo 11 milijard dinarjev, skoraj toliko kot naš proračun. Od tega odpade 26 milijonov funtov na davek po davčnih izkazih in 13 milijonov kot davek oziroma carina na pogonska sredstva (bencin itd).

Dr. ing. Wilhelm Maybach, svetovnoznani konstrukter Maybachovih motorjev za zrakoplove in luksuznih vozov, ki je pred kratkim umrl, je eden od očetov konstrukcije avtomobila. Bil je glavni konstrukter Gottlieba Daimlerja. Iznašel je uplinjač s pršno šobo, vžiganje z žarečo cevjo, pretično gonilo in celični hladilnik. On je napravil načrt za prvi Mercedes-avtomobil. Leta 1907. je ustanovil v Friedrichshafenu svojo lastno tvrdko, ki jo je pa že čez eno leto prepustil svojemu sinu. Sam se je umaknil v pokoj v Stuttgart in je še doživel slavo svojega podjetja in svojega sina.

Napredovanja v železniški službi

Napredovali so **uradniki II. kategorije:** 4. skupine: iz 5. v 6. stopnjo osnovne plače: Uran Ivan, prometni uradnik, Zidani most; iz 4. v 5. stopnjo: Krivec Martin, prometni uradnik, Bled-Jezero; Lanc Viktor, prometni uradnik, Litija; Lipovšek Franc, prometni uradnik, Bled-Jezero; Ranzinger Martin, prometni uradnik, Trbovlje; Paar Ivan, administr. uradnik, kurilnica Maribor; iz 3. v 4. stopnjo: Jamšek Janko, obče odelenje; Skok Alfonz, prom. uradnik, Pragersko; Škof Franc, prometni uradnik, Maribor glav. kol.; Zurlini Slavko, prometni uradnik, Ljubljana glav. kol.; iz 2. v 3. stopnjo: Galovič Janko, promet. uradnik, Škofja Loka .

Uradniki III. kategorije, 1. skupine: iz 9. v 10. stopnjo: Beravs Jakob, šef postaje Tržič; Osat Franc, promet. uradnik, Maribor gl. kol.; Robar Ant., skladiščnik, Maribor gl. kol.; Kanzler Alojzij, nadsprevodnik, Ljubljana glav. kol.; Maguša Ludovik, nadsprevodnik, Ljubljana glav. kol.; Orthaber Rudolf, nadsprevodnik, Maribor gl. kol.; Zorec Josip, administr. uradnik, progovna sekcija Maribor glav. proga; Bidovec Ivan, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gor kol.; Cirman Ivan, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Kronegger Alojzij, strojevodja, kurilnica Novo mesto; Tepina Anton, strojni nadziratelj, kurilnica aMribor; iz 8. v 9. stopnjo: Vrečko Mihael, prometno komercijelno odelenje; Bačnik Jakob, komerc. uradnik, Maribor glav. kol.; Gomišček Klemen, šef postaje Žreče; Lusner Josipina, komerc. uradnica, Jesenice; Rataj Nikolaj, promet. uradnik, Maribor kor. kol.; Vovk Matevž, šef postaje Mokronog-Bistrica; Zaverl Alojzij, šef postaje Kresnice; Zupan Viljem, komerc. uradnik, Zalog; Zupanek Ivan, nadsprevodnik, Maribor glav. kol.; Juh Leopold, nadzornik proge, progovna sekcija Ljubljana glav. proga; Kenda Albin, nadzor. proge, progovna sekcija Novo mesto; Bezlaj Josip, skladiščnik, kurilnica Ljubljana II. gor. kolodvor; Girandon Rudolf, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gorenjski kolodvor; Koblar Franc, strojevodja, kurilnica Jesenice; Požauko Franc, strojevodja, kurilnica Maribor; iz 7. v 8. stopnjo: Nabergoj Franc, prometno komerc. odelenje; 2. skupine: iz 9. v 10. stopnjo: Moljk Anton, vlakovodja, Ljubljana gor. kol.; Rojko Lovro, vlakovodja, Ljutomer; Žibert Franc, vlakovodja Ljubljana gor. kol.; iz 8. v 9. stopnjo: Pšeničnik Josip, komerc. uradnik, Jesenice; Babnik Ivan, vlakovodja, Tržič; Legat Jože, vlakovodja, Maribor glav. kol.; Stamač Rafael, vlakovodja, Ljubljana glav. kol.; Filač Anton, strojevodja, kuril. Ljubljana II. gor. kol.; Klembas Karel, strojevodja, kuril. Ljubljana II. gor. kol.; Kremžar Martin, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Ogrinc Anton, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Špendl Rudolf, strojevodja, kurilnica Maribor; iz 7. v 8. stopnjo: Lappajn Viljem, promet. uradnik, Ljubljana dol. kol.; Polanec Ivan, prometni uradnik, Ptuj; Stariha Josip, promet. uradnik, Kočevje; Bajt Aleksander, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Černigoj Avgust, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Grošelj Ignac, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Šilc Rudolf, strojevodja, kurilnica Novo mesto; Zajec Franc, strojevodja, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; iz 6. v 7. stopnjo: Brodar Franc, skladiščnik, Ljubljana glav. kol.; Jakopič Ivan, administr. uradnik, Ljubljana glav. kol.; Makoter Anton, šef postaje Križevci pri Ljutomeru; Novak Franc, komercijelni uradnik, Maribor glav. kol.; Sovre Franc, šef postaje Kraljevec-Prelog; Jesih Josip, strojno odelenje; Lah Franc, strojevodja, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; iz 5. v 6. stopnjo: Verhunc Josip, šef postaje Rožni dol-Pribišje; iz 4. v 5. stopnjo: Poznič Marija, promet. komerc. odelenje; 3. skupine: iz 8. v 9. stopnjo: Robič Pavel, vlakovodja, Jesenice; Strmšek Ivan, vlakovodja, Pragersko; iz 6. v 7. stopnjo: Ojstrež Blaž, vlakovodja, Celje; iz 5. v 6. stopnjo: Belič Ivan, prometno komercijelno odeljenje; Herzog Josip, komerc. uradnik, Ljubljana glav. kol.; Rihter Janko, prometni uradnik, Blanca; Škof Valentin, šef postaje Čušperk; Majer Anton, nadzornik proge, progovna sekcija Novo mesto; Pavlin Josip, nadzornik signala, signalna delavnica Ljubljana; Pipan Alojzij, nadzornik signala, signalna delavnica Ljubljana; Oblak Josip, strojno odelenje; Leban Franc, poslovodja, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; iz 4. v 5. stopnjo: Patik Klavdij, obče odelenje; Potokar Josip, obče odelenje; Vene Josip, obče odelenje; Sterman Elizabeta, prometno komercijelno odelenje; Ulčnik Štefan, prometno komercijalno odelenje; Jelnikar Jožef, prometni uradnik, Trbovlje; Kovač Janez, prometni uradnik, Dovje-Mojstrana; Lengar Anton, prometni uradnik, Moškanjci; Pavšer Alojzij, prometni uradnik, Ponikva; Rebolj Ivan, prometni uradnik, št. Peter v Sav. dolini; Srakar Jožef, prometni uradnik, Ponikva; Strauss Ana, komerc. uradnica, Maribor glav. kol.; Tratnik Franc, prometni uradnik, Stična; Zupančič Franc, prometni uradnik, Rajhenburg; Bedenk Rudolf, sprevodnik, Ljubljana glav. kol.; Jurman Ivan, nadzornik proge, progovna sekcija Maribor glav. proga; Kališnik Ivan, nadzornik proge, progovna sekcija Zidani most; Koželj Franc, nadzornik proge, progovna sekcija Maribor kor. proga; Mahkovec Alojzij, gradbeno odelenje; Pavlin Vinko, nadzornik brzojava, signalna delavnica Ljubljana; Ronko Franc, nadzornik proge, progovna sekcija Jesenice; Višnar Karel, nadzornik brzojava, signalna delavnica Ljubljana; Verbovšek Josip, strojno odelenje; Keržič Josip, administrativni uradnik, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Petrovčič Peter, administr. uradnik, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Velušček Kristina, administr. uradnica, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.

Novosti Šentjakobske knjižnice v Ljubljani

Priobčuje knjižničar *Matija Rode.*
(Nadaljevanje).

Suklje Fr., Iz mojih spominov. III. 4581 r.
Tavčar Iv., Zbrani spisi. II. 4515.
Finžgar F. S., Zbrani spisi VII. 4582.
Slavec SL., Čigava si? Povest. 4572.
Biblioteka za pouk in zabavo. III. 4574. — IV. 4575. — V. 4576.
Slibar - Svetličič Mila, Telesna vzgoja žene. 4566 r.
Riha V. — Fr. Bradač. Palček. Knjiga za otroke. 4560.
Rothman G. Th., Janko in Stanko. Pravljica s slikami. 4544.
— Prigode gospoda Kozamurnika. Presmešna istorija. 4545.
Streuvels Stijn, Sluga Jan. Roman. 1342 h.
Bringer Rod., A la poule qui fume. Roman gai. 779 f.
Carco Francis, L'amour vénal. 781 f.
— Images cachées. Suite de »L'amour vénal«. 782 f.
— Rien qu'une femme. 783 f.
Cendras Blaise, Le plan de l'aiguille. 785 f.
Gerbault Al., Seul s' travers l'Atlantique. 792 f.
Richter H., Die unter Tage. Roman. 11040 n.
Balázs Béla, Unmögliche Menschen. Roman. 11037 n.
Bojer Joh., Der neue Tempel. Roman. 11045 n.
Istrati Panait, Kodin. 11043 n.
Strobl K. H., Die Fackel des Hus. Roman. 11050 n.
Vring G., Camp Lafayette. Roman. 11051 n.
Frank Leonhard, Bruder und Schwester. Ein Roman. 11054 n.
Presber Rudolf, Die Witwe von Ephesus. Ein moderner Roman. 11063 n.
Ring Barbra, Petra. Die Geschichte eines jungen Mädchens. 11066 n.
Schwarzkopf Nik., Der Barbar. Roman. 11067 n.
Maeterlinck M., Geheimnisse des Weltalls. 11085 z.
Kellermann B., Der Weg der Götter. Indien, Klein Tibet, Siam. 11087 z.
Oppenheim E. Ph., Rekord der Abenteuer. Roman. 11097 n.
Wilton L., Die weisse Spinne. Roman. 11098 n.
Alexander Arno, Doktor X. Roman. 11099 n.
Woolf Virginia, Orlando. Die Geschichte eines Lebens. 11100 n.
Karlin Alma M., Einsame Weltreise. Die Tragödie einer Frau. 11103 n.
Rickmer Rickmers W., Allai! Allai! Arbeiten und Erlebnisse der Deutsch-Russischen Alai - Pamir - Expedition. 11104 z.
Samoilowitsch R., S—O—S in der Arktis. Die Rettungsexpedition des Krassin. 11105 z.
Siwertz Sig., Jonas und der Drache. Roman. 11106 n.
Arlen Mich., Welch reizende Leute! 11107 n.
Bjelych G. — L. Pantelejew, Schkid, Die Republik der Strolche. 11108 n.

Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11 izposoja vsak delavnik od pol 4. do pol 8. zvečer — za zimski čas tudi ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. dopoldne — knjige v desetih jezikih ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago popolni imeniki knjig, ki jih kupi, da si napišeš številke knjig doma. Knjige se posojajo tudi na deželo, in sicer se plača enkratna izposojilna pristojbina za tri tedne, za znanstvene knjige pa za štiri tedne. V Ljubljani in okolici se računa pristojbina za znanstvene knjige za tri tedne.

Fr. L.

Robec

Ondan sem spet sedel v gostilni in to prav po nepotrebnem. Z menoj je bil moj dobri znanec Prijateljček. Prerešetavala sva to in ono, bolj tarnala kot opravljala, pri tem pa pridno dvigala kozarce.

»Veš kaj,« mi končno reče Prijateljček, »kakor vidim, nama je že obema zmanjkalo drobiža in zato mi vino ne ugaja več. In končno, poglej, kako lep dan je zunaj!«

»Saj res, pojdiva tedaj na sprehod,« mu odgovorim.

»Dobro vem, da nimaš več denarja; zdravniki pa na vso moč priporočajo sprehode. Vsi se premalo gibljemo v naravi. Natančno vem, da bi oba skupaj ne mogla več zložiti za eno merico. Kakšno solnce in kako čist zrak je zunaj!«

In sva šla tedaj na sprehod.

Najina pot se je zavlekla iz mesta pod Rožnik. Bil je zimski dan, kjer ni bilo vile, sankanja ali smučanja, je bilo še precej snega, po cesti pa plundre v obilni meri. Proti Večni poti sta drdrala dva voza, polna veselih mladih ljudi, ki so vriskali in peli. Vmes pa harmonika. Očividno so bili svatje.

Solnce je lepo sijalo, gozd je bil zamaknjen v svoj zimski čar . . .

Pa mokro sva že imela v čevljih, ki so bili ustvarjeni bolj za poletje kot za plundro.

Prijateljček in jaz sva tedaj stopicala po cesti, zdaj po levi, zdaj po desni strani in iskala v plundri poti, ki bi bila primerna za najine čevlje.

Kar zagledam sredi ceste med blatom in snegom nekaj belega. Sklonem se in pogledam: bil je robec. Obrnem ga s palico in vidim, da je še čisto nov.

Prijateljček ga je začel ogledovati in mi končno važno rekel:

»Ti, prijateljček, ta robec so izgubili veseli svatje in nihče drugi, verjemi mi. Kdo bi sicer v teh slabih časih puščal nov robec sredi ceste!«

Obračal sem ga s palico sem in tja, toda Prijateljček me je resno opozoril:

»Veš, kaj ti povem? Poberi ga! Kaj bi te bilo sram, kar poberi ga! Vsaka stvar ima svojo ceno. Zakaj nočemo biti skromni!, Poberi ga, ti pravim. Če bi bili naši ljudje bolj skromni in z malim zadovoljni, bi bile naše gospodarske razmere brez dvoma boljše. Kar poberi ga!«

Pogledal sem malo na okrog in ga nato pobral.

Najbrže me ni nihče videl; le iz bližnje vile je priteklo ščene in dolgo časa lajalo za nama. To ščene ni bilo ne policijske, ne lovske branže, pa sem imel kljub temu zoprn občutek, ko se je tako drlo.

Zavila sva proti gozdu in prišla do stare lipe, kjer ob nedeljah lajnajo berači. Tam teče majhen potoček.

Držal sem robec v roki in sam nisem vedel, kaj bi prav za prav počel ž njim.

Tedaj mi pravi Prijateljček:

»Vidiš, prijateljček, tu je pa potok, kakor nalašč! Stopi, stopi dol in splakni robec. Res je, da je nov, o tem ni dvoma, saj so ga svatje izgubili, toda ležal je, ubožec, v blatu. Treba ga je oprati, takega vendar ne boš nosil domov.«

Krenil sem navzdol proti potoku. Snega je bilo sprva do gležnjev, nato pa do pod kolen. Za čevlje, ki gre pozimi prah vanje, tak moker sneg ni prav nič prida. Bil sem že pošteno premočen. Sredi ceste pa je stal Prijateljček in me bodril:

»Kaj bi obstajal, ko imaš samo še korak do vode! Ne boš se prehladil, nikar ne misli! Saj si še mlad, prijateljček! Kaj pa naši zimski športniki! Kaj vse tvegajo, pa ni še noben umrl! Kar stopi, voda ti je pred nosom. Saj pravim, če bi jaz ne imel revmatizma, bi sam stopil do vode.«

Res poskusim še korak, toda pod menoj se je začelo udirati in obrnil sem se ter bil takoj spet na cesti.

Nejevoljno je molčal Prijateljček, nato pa rekel:

»Nič ne de, ga opereva pa pri prihodnjem potoku. Pri takem vremenu se ne manjka vode. Le škoda, da nisi stopil še korak, ko si bil že tako blizu!«

Jaz sem molčal, ker me je zeblo v noge, in sem si mislil »Kaj le mi je bilo treba pobirati robec in vtikati nos vanj. Saj bi ga Prijateljček niti ne opazil!«

Tako sva prišla na poti proti mestu do zadnjega potočka. Ustavila sva se in Prijateljček me je prijazno nagovoril:

»No, vidiš, tu imaš pa priliko za pranje kot nikjer. Voda je tik ob cesti. Vsak otrok bi ga tu lahko opral. Kar stopi!«

Res ni bilo mnogo snega ob potočku in odločil sem se. Splaknil sem robec dvakrat, trikrat in ga nato ožel. S ceste me je pa bodril Prijateljček:

»Le dobro ga daj, pa pazi, da ti ga voda ne odnese. Le še enkrat ga daj, saj naju nihče ne vidi! Tako, vidiš!«

Ko sem bil spet na cesti, me je začelo zebsti v roke in bal sem se, da se mi bo zanohtalo. Ta moj strah je očividno opazil Prijateljček, ki mi je rekel:

»Daj, bom pa jaz tačas držal robec, ti si pa malo zmencaj roke.«

Razprostrl je roke, uprl vanj svoje nedolžno - zveste, dobrovoljne oči in rekel:

»Vidiš ga, bel je kot sneg! Čisto nov robec, med brati je vreden kovača. Ti si se pa tako bal vode. Najbrže imaš sam dovolj robcev doma, da ga nisi hotel takoj oprati!«

Jaz sem otepal sneg s čevljev, ker me je pošteno zeblo. Prijateljček me je pa milo pogledal in rekel:

»Prijateljček, ti očividno ne ljubiš tega robčka, ubožca - najdenčka! Veš kaj, daj ga meni, prijateljček!«

In sem mu ga dal.

Iz življenja in sveta

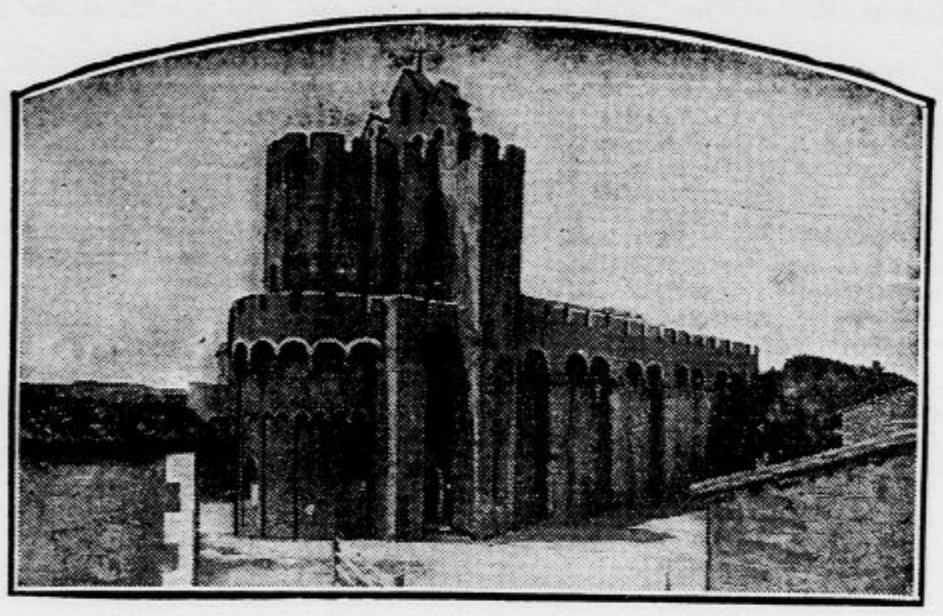

Komunizem ruši cerkve tudi v Franciji

Sloveča cerkev - trdnjava, sezidana v X. veku, propada, ker komunistični župan ne dovoli sredstev za popravo. Staroslavni spomenik stoji v mestecu Saintes - Maries - de - la - mer v Camargui in so ga sezidali arleški škofje kot trdnjavo proti napadom Saracenov.

Nova ustanova „čudodelnega doktorja” iz Gallspacha

Valentin Zeiles, svetovnoznani gornjeavstrijski čudodelnik, je otvoril v svojem domačem kraju Gallspachu ogromen sanatorij, v katerem bo po svoji metodi kuriral lahko do 6000 pacientov istočasno. Izdal je 10 milijonov šilingov (čudodelništvo nese), da so mu v sedmih mesecih postavili in uredili to zgradbo, čije stene so pokrite do višine moža s črnim mramornim steklom in od tam do stropa prebarvane z mistično temno vijoletno barvo. V veliki zdraviliški dvorani so nameščeni novi Zeileisovi aparati: visokofrekvenčni radijski aparat za 600 tisoč voltov napetosti, novi modeli helijskih in röntgenskih žarnic in pa znamenita Zeileisova »čudodelna palica«, s katero ugane baje vsako bolezen, ki te trpinči. Novo zdravilišče ima svojo lastno električno centralo, svojo strojnico, kurilnico, dva moderna stanovanjska trakta itd. Obrat bo vodil Zeileis sam, glavni pomočnik pa mu bo lastni sin Fritz, ki je doktor medicine. Otvoritev tega zdravilišča se je izvršila z velikimi svečanostmi. Med drugimi jim je prisostvoval znani Noblov nagrajenec, profesor Wendt iz Helsingforsa, ki je najvnetejši zagovornik Zeileisove zdravilne metode, kakor smo svoječasno obširneje poročali.

Banketi na Kitajskem

V Fučau (kitajska provinca Fukien) so priredili velik oficialni banket, ki ga je posetila tudi nepozvana skupina komunističnih upornikov. Ti so si privoščili nekoliko dobrih stvari, ki so bile tam na razpolago, nato so odšli, ne da bi pozabili vzeti nekoliko visokih dostojanstvenikov s seboj, med njimi vrhovnega komandanta kitajske mornarice Yangsučuanga, civilnega guvernerja in pet drugih članov fukienske provincialne vlade. Izginili so brez sledu.

Kitajske oblasti proti krščanstvu

Kitajski naučni urad v Hankavu je prejel od šangajskega guvernerja nalog, naj odpravi krščanski verouk po vseh javnih in zasebnih šolah. Novi kitajski oblastniki so se odločili, da bodo zatrli vsak poskus prodiranja krščanstva na Kitajsko.

Poročni pajčolan princese Marije José

Princesa je na dan svoje poroke nosila prekrasen in dragocen poročni pajčolan, ki ga je prejela kot italijanski narodni dar.

Ilja Erenburg:

„Boš“

Blizu Gerbeviera je v pritlični hiši živel star posestnik. V avgustu štirinajstega leta so prišli k njemu trije Nemci; hoteli so ga ustreliti, pa se jim je zasmilil in vzeli so le eno kravo ter zlato uro, Žano, starejšo hčer, so pa vlekli s seboj na skedenj. Potem so odšli.

Spočetka so vsi v obupu plakali, pozneje pa so jeli premišljevati, ali ne bi bilo dobro povedati in objaviti? Iz Žane ni bilo mogoče spraviti niti besede. Hodila je okoli kakor senca. Le nekoč, ko so skozi vas peljali nemške ujetnike, se je pričela v strahu biti po glavi in kričala:

»Nočem!... Peljite jih proč!«

Potem so jo videli sosedje; sočuvstvovali so z njo in ji dajali dobre svete:

»V Gerbevieru bo babica vse napravila!«

Župan je prinesel »Petit Parisien« in radostno razglasil:

»Po zakonu ji ni treba roditi »boša«!«

Žana pa ni poslušala niti očeta niti župana; tudi k zdravniku »po zakonu« in k babici ni šla. Prosili so jo, naj reši svojo čast, in ji grozili s prekletstvom.

»Mar hočeš razploditi te »boševske« lopove?«

Molčala je, v maju pa je rodila dete. Sosedje so znova vzdihovali in sočustvovali.

»Oddajte ga v vzgajališče! Vendar ne boste redili takega naslednika! »Boš«!«

Potem niso več prihajali, le še včasi so Žanini sorodniki slišali za seboj običajno psovko in stare mamice so se na pragovih spogledovale, kadar je kdo iz njih šel mimo.

Doma je bilo tiho in strašno. Nihče ni hotel pogledati malega »boša«; stari oče se je namrdnil, kadar je dete pričelo vekati; Žana pa je bojazljivo stiskala k sebi zaničevano, milo telesce. Končno pa tudi starec ni mogel več strpeti:

»Spravi od hiše to sramoto! Slišiš? Še danes jo odnesi, ali pa izgini z njo vred!«

Ničesar ni odgovorila. Vzela je svojih sto frankov in ogrlico, katero ji je bila podarila rajna babica, ter odpotovala v Nancy, odtod pa v Pariz. Tam je stopila v »Društvo za pomoč beguncem iz Lotaringije«. Dali so ji delo — šivala je vojaške srajce. Za eno — pet sousov.

Žana se je mučila v podstrešni sobici, njen »boš« je bil pa le pri njej. Med pestovanjem ga je vedno klicala »mon petit boche« in ta psovka je bila v njenih ustih polna neizrekljive nežnosti. Njen mali »boš« je imel sinje oči in svetle lase. Postajal je tipičen »boš«, kakor kak Karl ali Friedrick.

Minuli teden se je Žana pogovarjala o njem s svojo gospodinjo, staro in dobro ženico.

»Ko bi vedela, kdo izmed onih treh je njegov oče!... Kako so bili odurni! ... Vendar, zdi se mi, da vkljub temu ljubim očeta mojega malega »boša...«

(Iz ruščine B. Z.)

Zlata hiša

V ozki uličici sredi Londona, poleg High Holborna, stoji starinska hiša z napisom: »Topilni in meroizkusni urad kraljeve preizkuševalnice in kovalnice denarja«. Ta urad nakupi v Angleški banki dnevno za 9 in pol milijonov dinarjev zlata v palicah, ga stopi, spremeni v oster prah in zavija kakor kavo ali čaj v pakete po 50 in 100 unč. (1 unča tehta 28,35 gr). V tej obliki ima zlato veliko pestrih kupcev, ki imajo različne zahteve. Topilni in meroizkusni urad ustreže vsem na ta način, da izdeluje pet vrst zlata: 24, 22, 18, 15 in celo nizkoodstotno 9karatno zlato. Državne banke, ki potrebujejo zlato kot zalogo ali za nove cekine, zasebne banke, ki se jim včasi izplača zamenjati bankovce za zlato, ga kupujejo navadno neposredno pri Angleški abnki, kjer se dobi za stalno ceno in brez vsakih izkaznic. Vsak kupec mora vzeti vsaj en kos v teži 400 unč. Toda vsem ostalim kupcem ustreže Topilni urad. Tukaj se zalagajo z zlatom švicarski urarji, zlatarji in draguljarji iz vseh delov sveta, nemški optiki in izdelovalci znanstvenega orodja, dobavitelji zobozdravniških plomb in kron ter predvsem orientalski bogataši, ki cekinom zaupajo vedno bolj nego bankovcem. Prodajalna se zapira dnevno ob 15. Maloštevilni neprodani zavitki zlata romajo v kleti in se potem lotijo blagajniki dnevne bilance. Menda ni druge trgovine na svetu, čije dnevni promet bi znašal kakor tu od 9 do 10 milijonov dinarjev.

Prva ženska delegatinja v Društvu narodov

Gdč. Marcelle Renson, priznana bruseljska juristinja, je bila odposlana kot belgijska delegatinja v Ženevo, kjer bo sodelovala v odboru za določitev državljanske pripadnosti omoženih žena.

Prismojeni nebotičniki

Še novembra meseca so se v Newyorku sklepale stave, kateri od dveh novo projektiranih nebotičnikov bo višji. Enega je gradil arhitekt Severance za Manhattansko banko in drugega inženjer Fenallan za veliko avtomobilsko tvrdko. Fenallan je posekal nasprotnika: zgradil je na strehi 68. nadstropja še visok svetilnik. Njegova palača je s svojimi 307 metri za 7 m prekosila Eifflov stolp, do sedaj najvišjo zgradbo na svetu. Toda zdaj je ta uspeh vnovič pozabljen. »City Bank Farmers Trust« si gradi 100nadstropno hišo. Seveda postavi moderna tehnika lahko še višje hiše, dokler se ne bodo gorenja nadstropja majala kakor smreke v gozdu. Toda poleg morske bolezni so na poti temu razvoju prometne težave. Stonadstropna hiša pomeni navpično ulico s sto hišami. Prebivalec 90. in nadaljnjih nadstropij ne more zapravljati celih ur s korakanjem gor in dol. Pomagajo mu dvigalni »brzovlaki«, ki se ustavljajo samo v vsakem desetem nadstropju. Taki je namenjen n. pr. v 64. nadstropje, mora prestopiti v 60. nadstropju na »lokalni vlak«, ki se ustavi v slehernem nadstropju. Vsi ti vlaki gredo istočasno sem pa tja in spodaj v veži visi natančen vozni red kakor na kolodvoru. Istotam se prodajajo vozni listki, ker hišna uprava ne more zastonj prevažati vseh obiskovalcev hiše. Spodnjim 50. nadstropjem je ustreženo tudi s premičnimi stopnicami. Stanovalci se jih radi poslužujejo, čeprav so počasnejše. Dvigala so ob najbolj prometnih urah tako natlačena, da je postala vožnja prava muka. A premične stopnice niso mogoče v višini od 50. nadstropja naprej. Iz teh tehničnih razlogov se morajo posluževati prebivalci gornjih nadstropij večinoma lastnih podplatov. Zapravijo pa s tem toliko časa za potovanje v mesto ali domov, da res zamudijo ves čas s korakanjem po stopnicah. Življenje samo torej določa meje sedanjemu nebrzdanemu razvoju nebotičnikov. Radi tega mislijo ameriški listi, da se bo City Bank Farmers Trust zelo urezal z novo zgradbo. Najbrž se ne bo rentirala in bodo ostala najvišja nadstropja vedno prazna.

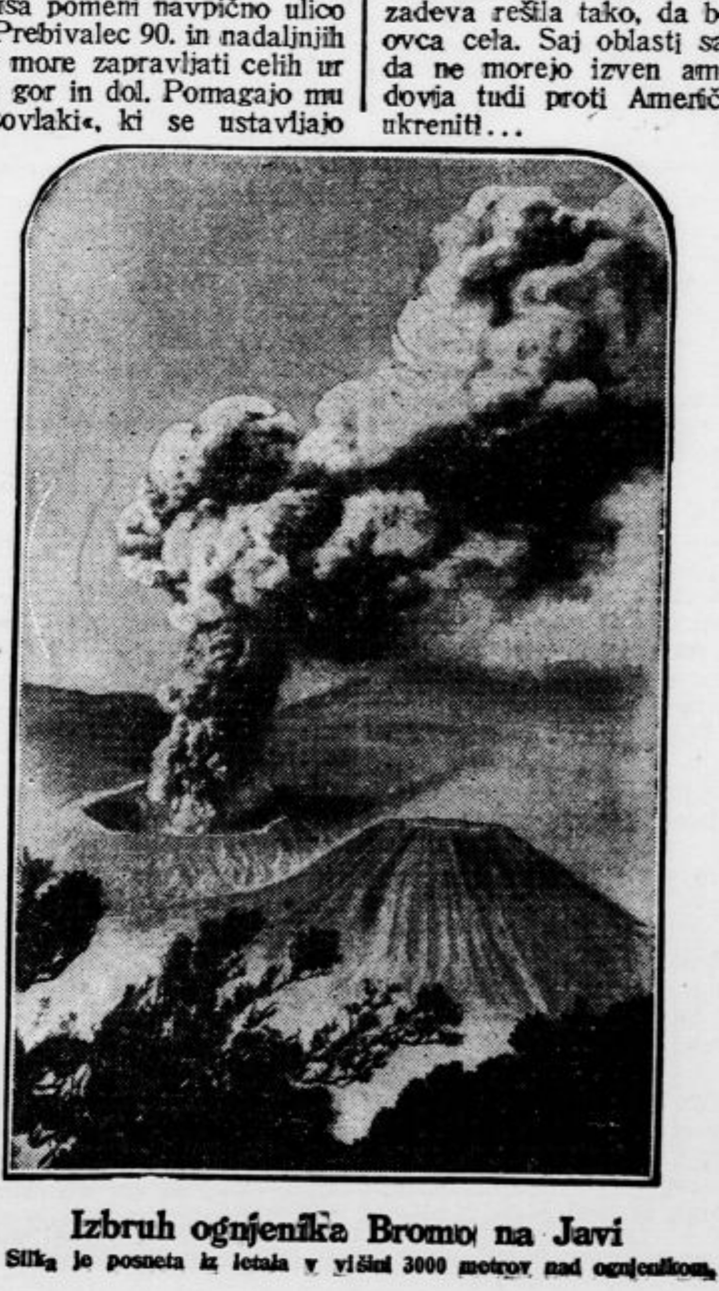

Izbruh ognjenika Bromo na Javi

Slika je posneta iz letala v višini 3000 metrov nad ognjenikom.

Le še nekaj srečk

med njimi je gotovo nekaj večjih dobitkov

je na razpolago.

Naložite malenkostne zneske v ta srečonosen papir. V nadaljnih razredih se težko pride do srečk, ker so večinoma prodane za vseh pet razredov.

Naše srečke se dobijo, v kolikor jih je še na razpolago v Ljubljani:

V oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici, v Ekspozituri »Jutra« v Šiški na Celovški cesti. — V Mariboru in v Celju pa pri podružnicah »Jutra« ter pri podpisanem zavodu.

Zadružna hranilnica r. z. z o., z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

PURGEN

Svetovnoslavno odvajalno sredstvo.

Pivovarna na ladji

United States Lines znana ameriška paroplovna družba je dala na svojem parniku »George Washington« urediti celo pivovarno. Vest, da je ena največjih ameriških paroplovnih družb prelomila prohibicijske odredbe, je vzbudila seveda veliko pozornost. Vodja prohibicijskih oblasti Doran je izjavil, da je pripravljanje alkoholnih pijač na ameriških ladjah nezakonito in da ne bo dovolil obratovanja te pivovarne, dokler se bo ladja nahajala v ameriških vodah. Izven teh voda pa oblasti seveda ne morejo ničesar ukreniti. Paroplovna družba pa se je odločila za svoj korak, ker si izbere mnogo Američanov, ki potujejo v Evropo, evropske ladje, na katerih dobe alkohola, kolikor hočejo. Radi tega pa trpi ameriška paroplovba občutno škodo. Javnost čaka sedaj z zanimanjem, kdo bo podlegel v tem spopadu, paroplovni kapital ali pa zakon. Bržkone se bo zadeva rešila tako, da bo volk sit in ovca cela. Saj oblasti same izjavljajo, da ne morejo izven ameriškega vodovja tudi proti Američanom ničesar ukreniti...

Samomor ruskega letalca

Nikolaj Popov, iz svetovne vojne znani smeli ruski vojni letalec, si je v Nizzi zavoljo gmotnih težkoč v obupu končal življenje.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV:

Sobota, 11. januarja.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Esperanto. — 19: Nemščina. — 19.30: Delavska ura. — 20.30: Koncert pevskega kvarteta Glasbene Matice. — 21.30: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — Nadaljevanje koncerta.

Nedelja, 12. januarja.

LJUBLJANA, 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje (dr. Gregor Rožman). — 10.20: Poljedelsko predavanje. — 11: Pevski solističi koncert g. Batističa. — 11.30: Koncert radio - orkestra. — 15: O pomenu kmetiškega stanu za Slovenijo. — 15.30: Reproducirana glasba. — 16: Prenos iz lutkovega gledališča. — 17: Koncert citraškega krožga »Vesna«. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Jazz.

BEOGRAD 9: Prenos iz saborne cerkve. — 10.30: Reproducirana glasba. — 12.20: Koncert radio - orkestra. — 16: Koncert na citre. — 17.05: Ciganska godba. — 20: Koncert jugoslovenske glasbe. — 21.30: Solistični koncert. — 22: Gledališki prizor. — 22.35: Prenos godbe za ples. — ZAGREB 11.30: Dopoldanski koncert. — 17: Glasbeni program za mladino. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — PRAGA 16: Božične pesmi. — 19: Koncert godbe na pihala. — 20: Simfoničen koncert Češke filharmonije. — 21: Angleška glasba. — 22.15: Lahka godba. — BRNO 16: Koncert iz Prage. — 19: Prenos iz Prage. — 20: Sorodnost Fibichovih in Schumannovih skladb. — 22.15: Lahka godba. — VARŠAVA 17.40: Koncert godbe na pihala. — 20.15: Orkestralen in zborovski koncert. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Koncert na orgle. — 11: Prenos s Semmeringa. — 14.45: Nadaljevanje prenosa. — 16.30: Koncert orkestra. — 18.20: Skladbe avstrijskih komponistov. — 20.15: Fallova opereta »Knežja ljubav«. — BERLIN 16: Reproducirana glasba. — 18: Koncert kvinteta. — 20: Koncert berlinskega simfoničnega orkestra. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos vsega programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 16: Koncert iz Frankfurta. — 20: Operetni večer. — Sport. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 16: Koncert iz Frankfurta. — 19.30: Koncert pevskega kvarteta. — 20.30: Dramski večer. — 22: Holandska glasba. — 23.45: Lahka godba orkestra. — BUDIMPEŠTA 12.10: Orkestralen koncert. — 16: Madžarske pesmi. — 17.15: Koncert ciganske kapele. — 20.50: Pevski koncert. — Lahka godba. — LONDON 20.55: Prenos večernic. — 22.05: Orkestralen koncert. — RIM 13: Opoldanski koncert. — 17: Popoldanski koncert. — 21.02: Koncert italijanske glasbe.

VSAK JUTROV NAROČNIK JE ZAVAROVAN ZA PRIMER SMRTNE NEZGODE ZA 10000 DIN

Artur Bernede:

BELFEGOR

Pustolovski roman

TRETJI DEL

Gospa Mauroyeva, gospodična Bergenova in Maurice de Thouars so stali okoli divana, na katerem je Simonino truplo še vedno ležalo pod svežim cvetjem. V kotu prostorne sobane je klečala spletična in molila. Gospodična Bergenova, ki je opažala na bolestno spačenem obrazu gospe Mauroyeve znake utrujenosti, se je obrnila k njej in dejala:

»Morali bi si privoščiti počitka.«

»Pustite me, naj še ostanem pri njej...« je vzdihnila Simonina sestra.

»Ni dobro, da tako zapravljate svoje moči,« je vzkliknil Maurice de Thouars.

»Tem bolj, ker jih boste še potrebovali,« je dodala družabnica.

»To je res,« je priznala mlada žena.

In zdajci se je razjokala in vzkliknila:

»Če mislim na to, da bo jutri... Oh, to je grozno!... Dajte, gospod de Thouars, ki poznate ves Pariz, povejte mi, ali ne bi bilo moči izposlovati, da se ta strahota ne bi zgodila?...«

»Na žalost... ne!...«

»Sestrica!... Uboga moja Simona!...« je spet zatarnala gospa Mauroyeva... »Oh, naj jo še enkrat poljubim...«

Stopila je k pokojnici in pritisnila ustnice na njeno čelo... Nato je vzela eno izmed vrtnic, pod katerimi je truplo malone izginjalo, in jo spravila za obleko.

»Niti zavedala se nisem, da jo imam tako rada!« je tiho zamrmrala in se nato obrnila k Skandinavki:

»Spominjam se je, ko je bila še čisto majhna... Druga mati sem ji bila. Osem let je bila mlajša od mene. Zakaj so naju razmere ločile?... Če pomislim na to, da je vsega konec... in da je ne bom nikoli, nikoli več videla...«

Omahnila je, kakor da jo napada omedlevica. Gospodična Bergenova je s prijaznim, a trdim glasom dejala:

»Ne ostajajte delj časa tu... Oboleli boste, ne da bi vam kaj pomagalo... Pomislite na svojega soproga, na otroke, ki ste jih pustili doma.«

»Da, prav imate,« je rekla gospa Mauroyeva nekoliko mirneje.

Maurice de Thouars se je ponudil:

»Dovolite mi, da vas odvedem v vašo sobo...«

Gospa Mauroyeva se je oprijela njegovega komolca. Juliette je pristopila, rekoč:

»Če bi me milostiva potrebovali...«

»Da, kakopak... le pojdite, ljuba,« ji je pritrdila gospodična Bergenova. »Jaz ostanem dotlej pri naši ubožici...«

Gospa Mauroyeva se je še enkrat ozrla na sestro. Nato je odšla z Mauricem de Thouarsom na vrt.

Juliette je naglo stekla v vežo, odtod pa v prvo nadstropje, odprla sobo, ki je bila določena za gospo Mauroyevo, in prižgala električno luč. Gospa Mauroyeva in Maurice de Thouars sta kmalu prišla za njo.

»Gospod grof«, je dejala sestra gospodične Desrochesove, »ne vem, kako naj se vam zahvalim vam in gospodični Bergenovi za pozornost, ki mi jo izkazujeta...«

»Ta pozornost je vendar samoumevna!«

»Bodite prepričani, da je ne bom nikoli pozabila!«

Maurice de Thouars ji je spoštljivo poljubil roko in odšel.

»Ali milostiva želi, da ji pomagam pri slačenju?« je vprašala Juliette.

»Ne, dragica. Vrnite se k moji ubogi sestri.«

Spletična je ubogala in zapustila sobo. Ko je šla skozi vežo, je srečala Mauricea de Thouarsa, ki ji je dejal:

»Recite, prosim, gospodični Bergenovi, da ostanem tu in jo pridem zamenit, kadar bo trudna.«

»»Ali, gospod grof,« je odvrnila Juliette, »saj sem lahko sama.«

»Tedaj vas ni strah smrti?«

»Ne gospod grof. Župnik v mojem domačem kraju je vedno trdil, da ni človek z mrtvimi nikoli sam... Zmerom je navzočna njihova duša.«

»Prav, pa pojdite... Jaz bi se malce spočil... Kadar bo čas, pridem k vam.«

Maurice de Thouars je šel v veliki salon in sedel v naslanjač. Njegov obraz je izražal veliko utrujenost in žalost, ne tistega ravnodušja, ki ga je drugače smatral za dobri ton. Očividno je bil resnično ljubil Simono; ta gizdalin, zaradi katerega je plakalo toliko lepih oči, je zdaj sam trpel hude bolečine. Med tem, ko je Juliette odšla v atelier, je ves potrt zamižal, da bi našel v spanju vsaj trenutno uteho svojemu obupu.

Juliette je stopila proti atelierju. A komaj je napravila nekaj korakov je že obstala. Zdelo se ji je, da sliši šum, kakor bi šelestelo listje v vrhovih dreves. Prisluhnila je in stala nekaj trenutkov nepremično na mestu... A zdaj je bilo spet vse tiho. Nehote jo je obšel zagoneten strah. Podvizala se je in skoro stekla po vrtnem drevoredu, ki je vodil iz hiše v atelier. Ko je stopila v ta veliki prostor, ki so ga podstropne svetilke zalivale z živo svetlobo, je Elza Bergenova ravno pobirala nekaj rož, ki so bile padle z divana na tla.

Gospodična Bergenova je opazila Juliettino razburjenost in jo vprašala:

»Kaj pa je? Ali je gospe Mauroyevi še vedno tako hudo?«

»Ne, gospodična, hotela sem le...«

Obmolknila je, kakor da se ne upa govoriti.

»Tak govorite vendar,« jo je pozvala Skandinavka.

Juliette se je vendar že odločila:

»Gospodična, pravkar sem slišala na vrtu čuden šum.«

»Kakšen šum?«

»Bilo je, kakor da bi se nekdo plazil za grmovjem, v katerem je izginila prikazen.«

Sport

Sportni drobiž

V svoji včerajšnji številki smo med brzojavkami objavili sestavo naše nogometne reprezentance, ki bo 26. t. m. igrala v Atenah z grško reprezentanco za balkanski pokal. Naloga naših igračev bo dokaj težka, ker so skoraj vsi brez treninga. Savezni kapetan računa za to tekmo z Miko Babićem, ki je kakor znano kaznovan. Vendar upa, da bo Babić že prihodnje dni rehabilitiran ter oproščen kazni. V tem primeru bo tudi on nastopil v Atenah. Za sodnika za to tekmo sta predlagana Bolgar Grigorov in Rumun dr. Movarin. Naši sportni krogi odklanjajo Grigorova, ki je sodil tekmo Jugoslavija : Rumunija v Bukareští. To tekmo smo kakor znano izgubili. Grigorov se ob tej priliki ni javno izkazal za najboljšega sodnika. Dr. Movarin pa je rumunski savezni kapetan. Zdi se torej, da bo tajništvo balkanskega pokala določilo drugega sodnika, in sicer najbrže Bolgara Doševa.

Kakor smo že včeraj najavili, je ZNP črtal klub Gradjanski 1911 iz seznama svojih članov.

»Vreme« javlja, da bo zastopnik Uruguaya inž. Fischer prišel v Zagreb in Beograd, kjer se bo pogajal glede udeležbe naše nogometne reprezentance pri svetovnem prvenstvu v Montevideo. Inž. Fischer bo nudil JNSu v to svrho tudi finančno pomoč.

Smučarska tekma Ilirije v Ratečah

V nedeljo se bo vršila druga smučarska tekma v Ratečah, ki se bo dala — upoštevajoč letošnje slabe snežne razmere — izvesti. Snega je v Ratečah-Planici do 40 cm in za smuko ugoden. Kakor doznavamo, lahko startajo na tej klubski tekmi izven konkurence tudi tekmovalci drugih klubov, kateri nimajo svoje lastne prireditve, za kar utegne biti prireditev tem zanimivejša.

Razpis

mednarodnih tekem v umetnem drsanju ki jih priredi Jugoslovenski zimsko - sportni savez (JZSS) v soboto, 1. februarja in v nedeljo, 2. februarja 1930 na Blejskem jezeru, ozir. na drsališču hotela »Toplice« na Bledu.

Razpisane tekme:

1. Mednarodna tekma gospodov,
2. mednarodna tekma dam,
3. mednarodna tekma juniorjev.

Drsališče: umetno drsališče na prostem, 40×25 m, pravokotno.

Splošna določila: Udeležba je dovoljena amaterjem Mednarodne drsalne federacije.

Za izvedbo tekem je merodajen tekmovalni pravilnik Mednarodne drsalne federacije.

Zmagovalci prejmejo zlati častni znak JZSS in posebno častno darilo, na drugem in tretjem mestu plasirani prejmejo srebrni častni znak JZSS, vsak udeleženec pa prejme spominski znak JZSS.

Rok za prijave tekmovalcev oz. tekmovalk in sodnikov je do 28. januarja 1930 ob 20. uri. Prijavam je treba priložiti prijavnino, ki je navedena v podrobnem razpisu. Naslov za prijave: Jugoslovenski zimskosportni savez, Ljubljana.

Časovna razdelitev:

Sobota 1. februarja 1930: ob 11. sprejem udeležencev v hotelu »Toplice«, ob 14. obvezne vaje juniorjev, ob 14.30 obvezne vaje dam, ob 15. obvezne vaje gospodov (seniorjev).

Nedelja 2. februarja 1930: ob 10. prosto drsanje juniorjev, ob 10.30 prosto drsanje dam, ob 11. prosto drsanje gospodov, ob 21. razdelitev daril v Kazinu.

JZSS si pridržuje v primeru potrebe preložiti tekmo na drugo drsališče in spremeniti časovno razdelitev.

1. Mednarodna tekma gospodov.

Prijavnina: 50 Din. Obvezne vaje:

Št. 4	loki v osmici	D nz n, L nz n	2
21	a) okret	D np n, L nz n	4
	b) okret	L np n, D nz n	4
22	a) protiokret	D np v, L nz v	3
	b) protiokret	L np v, D nz v	3
16	zanka	D nz v, L nz v	2
34	a) trojka-vijuga-trojka	D np v, L np n	3
	b) trojka-vijuga-trojka	L np v, D np n	3
41	a) protitrojka-vijuga-protitrojka	D nz v, L nz n	5
	b) protitrojka-vijuga-protitrojka	L nz v, D nz n	5
			34

Prosto drsanje: 4 minute.

Dosegljivo število točk: obvezne vaje 204, prosto drsanje 132 (faktor 11), skupno 336.

2. Mednarodna tekma dam.

Prijavnina: 50 Din. Obvezne vaje:

Št. 4	loki v osmici	D nz n, L nz n	2
20	a) okret	D np v, L nz v	4
	b) okret	L np v, D nz v	4
22	a) protiokret	D np v, L nz v	3
	b) protiokret	L np v, D nz v	3
25	a) osmica na eni nogi	D nz v n, L nz n v	3
	b) osmica na eni nogi	L nz v n, D nz n v	3
30	a) Vijuga-zanka	D np v n, L np n v	3
	b) vijuga-zanka	L np v n, D np n v	3
			26

Prosto drsanje: 3 minute.

Dosegljivo število točk: obvezne vaje 156, prosto drsanje 96 (faktor 8), skupno 252.

3. Mednarodna tekma juniorjev.

Prijavnina: 25 Din.

Kot juniorji se priznajo po § 4. pravilnika MDF drsalci, ki do 1. oktobra 1929. niso zmagali še v nobeni mednarodni drsalni tekmi.

Obvezni liki:

Št. 3	loki v osmici	D nz v, L nz v	1
8	a) trojka	D np v, L nz n	2
	b) trojka	L np v, D nz n	2
14	zanka	D np v, L np v	2
23	a) protiokret	D np n, L nz n	3
	b) protiokret	L np n, D nz n	3
28	a) vijuga-dvojna trojka	D np v n, L np n v	1
	b) vijuga-dvojna trojka	L np v n, D np n v	1
			15

Prosto drsanje: 3 minute.

Dosegljivo število točk: obvezne vaje 90, prosto drsanje 60 (faktor 5), skupno 150.

IZSS.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 15. in jutri ob 10.30 strogo obvezen trening za vse članice na igrišču. Vse igralke redno in polnoštevilno.

Tekmovalni pravilnik JZSS za smučke in drsalne tekme se dobi pri blagajniku JZSS g. I. Komarju, oglasni oddelek »Jutra«, Prešernova ulica. Stane Din 25.—. Pravilniku so priložene ocenjevalne tabele za smučanje in drsanje ter tabela obveznih vaj za umetno drsanje, po kateri so prirejeni vsi razpisi drsalnih tekem. Pravilnik rabi vsak smučar in drsalec-sportnik!

Vremensko poročilo iz Kranjske gore. Temperatura ob 7.: —4, jasno, brez vetra. 10 cm pršiča in 2 cm sreža. Smuka idealna.

Opozorilo smučarjem. Poročajo nam: Smučarji, ki so posetili prošlo nedeljo okolico Višnje gore, so prišli popolnoma na svoj račun. Imeli so krasno vreme in dovolj snega v rajonu Kucelj—Gradišče. Še idealnejša smuka je pa bila na nasprotni strani Višnje gore na prostoru Pristava—Kriška vas—Zavrtače—Sv. Duh—Nova vas Višnjagora. Nad 15 km idealne smuke z najlepšo panoramo! Kot ustvarjen teren za začetnike. Snega je še danes dovolj. Vsa eventualna pojasnila se dobe pri tajniku Tujsko-prometnega društva v gostilni Nadrah v Višnji gori.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani. 10. januarja 1930 — Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m in sek.	Oblačno 0—10	Padavine: vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Opazovanja								
Ljubljana	8.	766·6	—1·	89	NW 2	10		·
Maribor		765·8	—3·	98	NW 2	10		·
Zagreb		766·7	—2·	90	mirno	10		·
Beograd		766·4	—2·	90	mirno	10		·
Sarajevo								·
Dubrovnik								·
Skoplje	7.	768·2	1·	90	W 4	10		·
Split		762·5	+9·	65	E 4	9	Dež	·

Najvišja temperatura v Ljubljani 1.5 C, najnižja —2.2, v Mariboru —3.0, v Zagrebu —3.0, Beogradu —2.0, Skoplju 0.0, Split 9.0.

Solnce vzhaja ob 7.37, zahaja ob 16.38, luna vzhaja ob 12.48, zahaja ob 4.1.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Nejasno, od časa do časa padavine.

ROTH-BÜCHNER D. D., Specijalna tovarna aparatov za britje in rezil, BERLIN-TEMPELHOF DN.
Zastopnik za Jugoslavijo: MORIC A. KALDERON, Beograd, Knez Mihajlov Venac 23 a.

Neprekosljive precizijske Schaffhausen-ure pri F. ČUDEN LJUBLJANA Prešernova ulica štev. 1

Sprejme se zanesljiva natakarica z osebno točilno pravico za prevzem gostilne na račun. Ponudbe pod šifro »Dober promet« na oglasni odd. »Jutra«. 1497

MORSKE RIBE
Danes velika izbira vseh mogočih vrst, posebna specialiteta dentali z majonezo po reklamni ceni. Rižota z morskim datoljam. Morski polži (mušoli).
OPERNA KLET, Gledališka ulica št. 2.

Ribje olje pristno norveško v drogerijah Kanc, Ljubljana in Kanc, Maribor.

Zapustil nas je danes za vedno naš nepozabni predobri soprog, oče, stari očka, zet, tast, svak in stric, gospod

Fran Bergant,

trgovec in posestnik,

v svojem 59. letu.

K večnemu počitku ga bomo spremili iz hiše žalosti Sv. Jakoba trg 6 na pokopališče k Sv. Križu v nedeljo 12. t. m. ob pol 4. uri popoldne.

Ohranite ga vsi, ki ste ga poznali v blagem spominu!

Ljubljana, dne 10. januarja 1930.

ŽALUJOČI: Leopoldina, soproga; Anica poročena Markelj in Stana, hčere; Franci in Joško, sinova; Ivan Korče, tast; Polde Markelj, zet; Dušan, vnuk; Katica Bergant, svakinja; Vlasti in Zorka, nečakinji in ostalo sorodstvo.

Umrl je naš predobri soprog, oče, stari oče, tast in stric, gospod

Franc Bitenc,

mestni kopeljšček v p.

Truplo predragega pokojnika prepeljemo v nedeljo, dne 12. januarja t. l. ob 14. uri iz hiše žalosti, Rožna dolina (pod Rožnikom), cesta XII., št. 11, na pokopališče na Viču k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 10. jan. 1930.

Žalujoči ostali.

Tovarnarji, veletrgovci in glavni zastopniki!
Tvrdka Braća Zorić, Šibenik, komisije in trgovska zastopstva, vam nudi svoje usluge pri placiranju vaših predmetov v primorskih krajih.

V globoki žalosti naznanjamo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je moja mama, naša sestra, svakinja in teta, gospa

Helena Gradt

roj. Majcen

gostilničarka in posestnica

v petek, dne 10. januarja, ob ½6. uri zjutraj po kratki in težki bolezni nenadoma preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 12. t. m. ob ½10. uri dopoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče, kjer jo polože v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 13. t. m. ob 8. uri v župni cerkvi.

Jurklošter, dne 10. januarja 1930.

Dragica Gradt, hčerka; Maks in Gottfried Gradt ter ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod občine Ljubljana

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljena teta, gospa

Marija Dolenc,

hišna posestnica

v petek, dne 10. januarja po kratkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 12. januarja, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Večna pot štev. 8 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1930.

Žalujoči ostali.

Kupujte knjige v Tiskovni zadrugi!

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče *da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora!* **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službo dobi

Začetno pisar. moč
za trgovino, vešča slovenščine, nemščine in strojepisja, ki stanuje v Ljubljani, sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pisarniška moč«. 632

Strojnika
k štabil. stroju, če mogoče z večletno prakso pri opekarniškem podjetju, v bližini Celja potrebujem. Službo je nastopiti s 1. februarjem. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 455

Mlado dekle
dobi boljšo in lahko službo proti dobri plači. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 856

Plačilno natakarico
zmožno nemškega in slov. jezika, z dobrimi spričevali in lepim občevanjem, išče večje podjetje. Kavcija potrebna. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Kavcija«. 655

Natakarica
na račun, vešča slovenskega in nemškega jezika, stara 20—30 let, brez bubi glavice zmožna kavcije — dobi mesto na deželi. Ponudbe z navedbo služb na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gostilna in mesarija na deželi«. 643

Mesarski pomočnik
trezen in pošten, 20—30 let star, dobi službo. Ponudbe z navedbo služb na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Gostilna in mesarija na deželi«. 644

Šafar
trezen in pošten preddelavec, 25—30 let star, samski vešč vseh kmetskih del, dobi mesto. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dober in zanesljiv šafar«. 645

Žensko pisar. moč
ki obvlada pisalni stroj, srbohrvatsko in po možnosti nemško korespondenco, dobro verzirano išče tvornica v Mariboru. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Pridna in vestna pisarniška moč«. 776

2 cirkularista
za izdelavo friz, dobita takoj mesto. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Cirkularist«. 782

Pridno učenko
za manufakturno, galanterijsko in modno trgovino, boljših staršev, močno in zdravo, veselega značaja, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine, sprejmem v boljšo trgovino na Gorenjskem, z vso oskrbo v hiši. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Učenka z Gorenjskega«. 778

Oskrbnik — samec
s spričevali vinarske in sadjarske šole, priden in pošten, dobi stalno službo na večjem vinogradnem posestvu. Ponudbe s prepisi spričeval in zahtevo plače na oglasni oddelek »Jutra« pod »Novo mesto«. 804

Modist. učenko
sprejme modni salon »Chic«, Ljubljana, Wolfova ulica 3/I. 761

Šivilja
za izgotavljanje novega in popravljanje starega perila se sprejme v hišo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 760

Vajenca
za čevljarsko obrt, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme Bertoncelj, Ljubno — pošta Podnart. 806

Mladenič
vojaščine prost, išče službo sluge ali kaj sličnega. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 826

Vajenko
staro 14 let sprejmem za modistko. Če pomaga pri hišnem delu, dobi stanovanje in hrano. Pismeno na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ljubljana«. 786

Pečar
(Offenschlager) naj se zglasi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 727

Gospodična
lepe zunanjosti, poštena, pridna in s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj kot natakarica (začetnica) v boljšo gostilno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 859

Trgovski potniki

Potnike
za prodajo manufakturnega blaga na obročno odplačevanje, pri privatnih strankah, iščem za takojšen nastop. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 374

Potnika
verziranega v alkoholni in brezalkoholni stroki sprejmem za celo Štajersko in Prekmurje. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Takojšen nastop«. 755

Potnik
zanesljiv in inteligenten, v alkoholni stroki dobro vpeljan, s šoferskim izpitom, želi prevzeti zastopstvo. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Alkoholna stroka«. 832

Službe išče

Oskrbnik
vešč v vseh panogah kmetijstva, posebno vino- in sadjereje, z večletno prakso, samec, želi premeniti službo. Cenjene dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Zanesljiv 930«. 750

Železen štedilnik
skoraj nov naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 835

Mlada vdova
trgovsko naobražena, z večletno prakso, vešča gospodinjstva, išče primerno mesto. Cenjene dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Zanesljiva moč« 871

Strokovnjak v lesni obrti
z večletno prakso v vseh panogah, dober manipulant in verziran v vseh delih na žagi in v šumi išče boljšo službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Lesna obrt«. 600

Prodajalka
mešane stroke, boljša samostojna moč, želi v mestu ali na deželi službo takoj ali kesneje. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 235

Zobozdravniška asistentka
izurjena in spretna, s preko triletno prakso, išče takojšnjega zaposlenja v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 723

Zobotehnica
mlada in zmožna, išče službo pri zobozdravniku ali zobozdravnici s 1. februarjem ali tudi pozneje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobra moč«. 706

Uradnik
večjega industrijskega podjetja, z večletno prakso, verziran v vseh pisarniških poslih, korespondenci, knjigovodstvu, vodstvu blagajne, slov. in nemški stenograf, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vešč pisarniških poslov«. 685

Prodajalka
dobro izurjena, z znanjem nemščine in slovenščine — želi premeniti službo s 15. januarjem ali 1. februarjem Ponudbe pod šifro »Dobra moč« na podružnico Jutra v Celju. 745

Gospodična
izvežbana gospodinja, dobra kuharica itd., išče mesto gospodinje k priletnemu gospodu ali na letovišče v vilo za oskrbnico. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Stalno mesto 36«. 763

Pletilja
dobro izurjena, išče stalno mesto. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vestna pletilja«. 834

Pek
srednje starosti, išče mesto pomočnika ali poslovodje. Franc Božič, Maribor-Pobrežje, Aškerčeva 3. 872

Zaslužek

Dobra šivilja
izurjena v splošnem damskem krojaštvu, gre šivat na dom po nizkih cenah. Nastopi lahko takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 783

Starejšega gospoda
zmožnega dreanja, ki bi skrbel za red in opravljal manjša dela na drsališču, potrebuje SK Ilirija. Plača po dogovoru. 827

Pouk

Otvoritev novih tečajev
francoščine, nemščine, angleščine, ruščine, italijanščine. Moderne metode; temeljito, hitro, zanimivo. — Akademsko naobraženi predavatelji. Vošnjakova ul. štev. 4. Vpisovanje 10—12, 18—20. 47056

Za hrano
ali denar bi inštruiral akademik srednješolec. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 809

Prodam

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo goseje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, Zagreb Ilica 82. — Kemična čistilnica perja. 262

1. obl. kon. šoferska šola
Camernik, Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje. 251

Par samovarjev
lepih, ruskih, za čajanke, slaščičarne poceni naprodaj na Starem trgu štev. 26/III 848

Čevljarji!
Prodam skoraj nov čistilni stroj (Kombinierte Ausputzmaschine), 2 stroja za štancanje, 1 stroj za robljenje (Umbugmaschine), 5 različnih šivalnih strojev, stroj za spoltanje (Egalisiermaschiene), stroj za prešivati (Durchnähmaschine) — Dopise na naslov: Ivan Prešern, Kranj. 46169

6 novih oken
140 visoke in 80 široke proda Čeh, Rožna dolina — cesta 8. 729

Razna trg. oprema
za špecerijo naprodaj v Šiški, Jernejeva cesta 35. 785

Stekleno steno
pripravno za pisarno, veliko mizo za krojača, pet predalov (à 100 kg) za moko in stojalo za šunko naprodaj na Dunajski cesti 9 — čez dvorišče, levo. 837

Prodam
dobro vpeljane 3 vrste hranilne izdelke z znamkami in tiskovinami ter vsemi pripadajočimi predmeti. Z obratom bi se moralo takoj nadaljevati. Odkupnina znaša 25.000 Din. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobičkanosno podjetje«. 844

Premog in drva
prodaja Jezeršek, Vodmat. 200

Motorna vozila

Avto Renault
štirisedežen, 18 H. P., zaprt, poceni naprodaj v gostilni Soča Logatec. 611

2 avtomobila
Lancia, 8 cilindrov in Fiat 501, poltovorni, davka prost prodam. — Pojasnila daje Florjančič, Dunajska c. 9. 563

Avtobus
16-sedežen, s skoraj novo karoserijo poceni prodam radi nabave večjega voza. Ogleda se ga lahko v prometu v Zagorju ob Savi — Valant. 693

Avtobus
za 15 oseb znamke Ford, dobro ohranjen, v najboljšem stanju poceni prodam s koncesijo proge. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 774

Avto »Fiat«
1½tonski, v dobrem stanju zamenjam za opeko ali vino. Pojasnila daje J. Tekavec, Kodeljevo — hiša Erklavec. 812

Kupim

Ste li svoj denar zavrgli?
Kronske bone, katere ste prejeli pri žigosanju kronskih bankovcev, po najkulantnejši ceni kupuje Prometna bančna družba Maribor, Cankarjeva ulica 14. 656

Bolniško posteljno mizico
(Krankenbett-Tisch) kupim ali vzamem na posodo proti primerni odškodnini. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Mizica«. 626

Mah
hrastov ali sliv, češminjevo lubje in druga zelišča kupavam vedno v vsaki množini po najvišjih cenah. — Ed. Pišler, Vrhnika. 43671

Kapital

Kot družabnik
pristopim k trg. podjetju z gotovino od 30.000. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Osebno sodelovanje 85«. 585

Mizar. delovodjo
z 20.000 Din kapitala iščem za strojno delavnico. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mizarstvo«. 820

Posestva

Hišo
z lepim vrtom, 15 minut od postaje Logatec ugodno proda Andrej Mihevc, Martin hrib 36 — Logatec. 680

Večje posestvo
z vinogradom ali sadovnjakom ter z dobrimi stanovanjskimi in gospodarskimi poslopji kupim Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Posestvo z vinogradom«. 674

Enonadstropna hiša
z vrtom in malim vinogradom ugodno naprodaj. Pojasnila daje Matija Kosančič, Dolnji Boštanj pri Sevnici. 609

Gostilno
s hišo in vrtom, v centru letovišča, s sobami za tujce prodam. Eksistenca sigurna Voda in električna napeljava ter vse v najboljšem stanju. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra« samo resnemu kupcu. 681

Hišo v Ljubljani
boljši objekt z vrtom kupim Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »400—500«. 687

Gostilno
z inventarjem in velikim sadonosnim vrtom za prireditev veselic, kakor tudi zelenjadnim vrtom prodam radi odpotovanja. Gostilna stoji ob glavni cesti, 10 minut od kolodvora in ima električno razsvetljavo. — Potreben kapital 100.000 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 775

Vilo
z 2 ali 3 stanovanji kupim Posredovalci izključeni. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Feber termin«. 806

Vilo ali hišo
po možnosti z vrtom kupim v mestu ali najbližji periferiji. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Do Din 450.000«. 807

Kupim parcelo
600—1500 m² veliko, kjerkoli v bližnji periferiji Ljubljane. — Ponudbe na: Iv. Potočnik, Ljubljana, poštni predal 91. 808

Hišo v Dravljah
v dobrem stanju, 7 sob, elektrika, voda v hiši, lep sadonosnik, velik travnik in gospodarsko poslopje, 2 minuti od avto postaje, prodam za 100.000 Din. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 819

Vrednoti

20% ne kron. bone
plačuje najboljše »Pučka štedionica«, Osijek. 235

Pohištvo

Boljšo posteljo
iz trdega lesa ali medenine z žimnicami, sv. kompletno spalnico za eno osebo kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zajamčeno čisto«. 518-a

2 veliki omari
po možnosti pisarniški, dobro ohranjeni kupimo. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Omara 175«. 828

Psiho
lepo, svetlo, hrastovo, trodelno, z brušenimi ogledali, primerno tudi za modni salon in štirikolesni voziček, močan (ne dirca), z lestvicami ugodno naprodaj v Prisojni ulici št. 3, dvorišče, desno. 852

Oblačila

Ženske obleke
nošene, površne jope, gorske čevlje št. 40, otroške čevlje snežke in galoše za do 4 leta star. prodam Pred Škofijo 21/III. levo. 853

Prehrana

Abonente
dnevno od 12 Din naprej se sprejme pri Komidar v Vodmatu. — Se priporoča Tončka Kodrič. 822

Pridelki

Pšenične otrobe
več vagonov po jako ugodni ceni nudi valjčni mlin Weinberger, Zagorje ob Savi. 567

5—6000 kg mrve
vrtne in otave prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 532

Les

Bukovih drv
ca 3—400 m³ ima naprodaj Franc Šolar, Kropa. 768

Hlodov
smrekovih in jelovih, deloma za žago in deloma kot celulozni les prodam ca 300 m³. Pojasnila daje Franc Šolar v Kropi. 769

V najem

Trgovino
z mešanim blagom, opremljeno in dobro idočo vzamem v najem. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Promet od 40.000«. 584

Pozor vinski trgovci
Radi smrti oddam v najem vinsko trgovino in gostilno — oboje z vsem inventarjem. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 811

Lokali

Gostilno
na prometnem kraju v Ljubljani oddam s 1. febr. Prevzeti je tudi inventar. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Promet« 692

Lep trgovski lokal
na najboljšem prostoru v Kamniku oddam s 15. febr. v najem. — Pojasnila daje Hinko Sax, Maribor Grajski trg. 684

Gostilno
v Ljubljani oddam mesarju Poleg je tudi hlev, vrt, dvorišče in delavnica. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gostilna A. G.« 734

Gostilno
v Ljubljani takoj oddam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Gostilna 1000«. 733

Dve cestna lokala
za obrt in stanovanje, na prometni cesti iščem. Če treba preuredim sam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Lokal 113«. 402

Lokal
primeren za mizarsko delavnico, iščem v Šiški ali St. Vidu. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Šiška«. 779

Dva lokala
na prometni točki, pripravna za pisarno, ki se dasta tudi adaptirati za trgovske lokale, oddam s 1. februarjem. Vprašati v Frančiškanski ulici 8. 823

Pisarniški lokal
v I. nadstropju na Dunajski cesti se takoj odda. — Vprašati pri Gospodarski zvezi v Ljubljani, Dunajska cesta. 879

Dijaška stanovanja

Dijaka
sprejmem na stanovanje v bližini šole. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 544

Stanovanja

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam takoj ali s 1. februarjem v Mostah, Pokopališka št. 14. 705

Trisobno stanovanje
s pritiklinami oddam s februarjem v bližini sodišča. Pripravno tudi za pisarno. Vprašanja na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Trisobno«. 596

Stanovanje
od 3 sob naprej, primerno za pisarno, iščem za takoj ali s februarjem. Cenjene ponudbe pod »Centrum mesta« na oglasni oddelek »Jutra«. 731

Stanovanje
v mansardi oddam z majem v novi vili. Pojasnila v gostilni Fortuna, Vodovodna cesta. 690

Stanovanje
2 parketiranih sob, kuhinje, lože in pritiklin, z elektriko oddam s 1. februarjem za 900 Din mesečno solidni in mirni stranki. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 794

Stanovanje
sobe in kuhinje išče mirna stranka. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 756

Stanovanje
oddam s 1. februarjem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 816

Stanovanje
3 sob išče uradnik za takoj ali s februarjem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 813

Stanovanje
2 sob in kuhinje išče mala družina v okolici centra. Plača 3—6 mesecev naprej. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Okolica centra 3«. 739

Sobe

Sobo
s separiranim vhodom, zajtrkom in perilom oddam gospodični ali starejšemu gospodu v Rožni dolini — cesta XVIII/3. 699

Opremljeno sobo
solnčno, z električno razsvetljavo in posebnim vhodom oddam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 696

Sostanovalca
sprejmem takoj na Poljanski cesti št. 54, vrata 18. 660

1 ali 2 prazni sobi
s kuhinjo ali brez z električno razsvetljavo, išče za takoj družina brez otrok. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Odrasli«. 752

Opremljeno sobo
oddam v novi vili. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 697

Sostanovalca
sprejmem takoj na Poljanski cesti 54/II, vrata 34. 780

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 798

Kdo potrebuje separirano sobo
za 4 tedne. Čopova ul. 31. parter, desno. 800

2 gospoda
sprejmem v centru mesta takoj na stanovanje in dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 787

Opremljeno sobo
oddam gospodični uradnici — po dogovoru tudi s popolno oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 789

Gospoda
sprejmem kot sostanovalca takoj ali s 15. t. m. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 793

Solnčno sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom, v sredini mesta oddam stalnemu gospodu s 15. januarjem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 759

Sostanovalca
sprejmem z vso oskrbo. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 818

Opremljeno sobo
oddam blizu sodnije. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 829

2 zračni sobi
veliki, prazni ali opremljeni, s posebnim vhodom in električno takoj poceni oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 825

Sobo
s posebnim vhodom, v sredini Ljubljane oddam s 1. februarjem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 824

Opremljeno sobo
v bližini Tabora ali vojne bolnice iščem s 1. februarjem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tabor 14«. 814

Opremljeno sobico
snažno, ali kabinet, v mestu išče s 15. januarjem solidna gospodična. Gre tudi kot sostanovalka. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »15. januar 1930«. 815

Sobo
prazno ali opremljeno, s posebnim vhodom in električno oddam na Starem trgu št. 19/II. 830

Lepo mesečno sobo
s separatnim vhodom takoj oddam v Knafljevi ul. št. 13/II. 831

Nemec iz rajha
išče opremljeno sobo v centru mesta. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Tujec«. 878

Prazno sobo
s separatnim vhodom, primerna tudi za pisarno, oddam takoj v Rožni dolini cesta VIII/11. 863

Opremljeno sobico
s 15. jan. oddam na Domobranski cesti št. 17/II. 850

Skromno sobo
iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dva dijaka«. 851

Kam pa kam?

Kam?
V soboto 11. jan. ob 7. uri zvečer vsi na

plesno zabavo
v gostilno Šibenik, Trnovski pristan št. 4. Vstopnina prosta. Točim pristna dalmatinska vina. Se priporoča Josip Ninić. 797

Dopisi

Gospodična
šivilja, neomadeževane preteklosti, z 20.000 Din, stara 23 let, želi znanja izključno le z oročnikom, ki ima čez 7 let službe. Pisma, po mogočnosti s sliko in polnim naslovom na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Roža v samoti«. 757

Mladenič
23 let star, obrtnega značaja želi poznanstva z gospodično, v svrho diskretnega prijateljstva. — Samo resne ponudbe prosim na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prijateljstvo« 711

Mornar. podčastnik
želi dopisovati z 20letno inteligentno gospodično. — Slika zaželjena. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Bodi lepa«. 839

Podčastnik
kr. mornarice želi dopisovati z mlado in primerno naobraženo gospodično — radi kasnejše ženitve. Samo resne dopise s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Podčastnik«. 840

Zdravstvo

Izčrpanim
pošljemo brezplačno nov način »Pomlajevanja in zdravljenja organizma«, povratka moči, zdravja in delovne sposobnosti ter podaljšanja aktivnega življenja. Obrnite se na naslov: Miloš Marković, Beograd, Kralja Milana 58.

Živali

Psa
3 leta starega oddam radi odpotovanja brezplačno. — Istotam prodam dobro ohranjeno zimsko suknjo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 543

Kanarčke
harške vrvivce, 50 samcev in 50 samic, zlato-rumene in šeke prodam zaradi pomanjkanja prostora po izvanredno nizki ceni — posebno, ako kupec vzame vse. — M. Dobrave, Celje, Glavni trg 15. 867

Psiček
Foxterier, bel, s črnimi lisami na glavi in odrezanim repom, z znamko od leta 1929, ki sliši na ime Boby, se je zgubil. Oddati ga je proti nagradi v trgovini M. Jemec, Tržaška c. 8. 845

Psica volčje pasme
dobra čuvajka, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 858

Stroji

Lokomobilo
100—200 k. s., novo ali staro za kurjenje z rujavim premogom, v dobrem in uporabnem stanju, kompletno, po mogočnosti z električnim generatorjem 3 × 220 ali 3 × 3100 voltov, 50 perijod, za krožni tok, kupimo za takojšnjo dobavo. Reflektira se samo na brezhibni in ekonomični stroj. Ponudbe z natančnim opisom in rizbami strojev na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lokomobila 100—200«. 6

Lokomobilo
20 HP, rabljeno, v popolnoma dobrem stanju prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 871

Razno

Pokrajinske razglednice
po Vaši sliki ali negativu, v pristni fotografiji izgotovi do 20.000 dnevno tvornica kart Brata Šmuc, Ljubljana, Wolfova ul. 12 Zahtevajte ponudbe in cenik! 242

Dne 15. januarja 1930 ob 18. uri se vrši v poslovnih prostorih

Sploš. ekonomskega društva r. z. z o. z. v Račjem
redna društvena

skupščina
s sledečim dnevnim redom:
1.) Poročilo načelstva;
2.) Sprememba statuta;
3.) Spopolnitev uprave in nadzorstva.
4.) Slučajnosti.
771 Načelstvo.

Izjava!
Obžalujem, da sem razžalil g. Đuko Jankovića v hotelu »Slavec« v Kranjski gori. — Drago Mocnaj 791

Srečne srečke
drž. razredne loterije kupite pri L. PEVALEK, Ljubljana, Židovska ulica. 1408

Opozorilo!
Opozarjam vsakogar, da nisem plačnik za dolgove, katere bi napravil moj sin Herman Vrenjak na moj račun. — Franc Vrenjak, Rožna dolina, p. Vič. 833

Dražba
kuhinje in spalnice danes ob ½7, druga mestna hiša Bežigrad. 862

ŽOLČNI KAMNI?

Spoštovani lekarni »K SPASITELJU« Praga II. Vyšehradska

Štiri leta sem težko bolehala na žolčnih kamenih. Po kratki uporabi The Salvat sem povsem zdrava in to že tri leta. The Salvat priporočam vsakomur.

B. Kupcova, O. Lipa.

Zahtevajte zanimivo brošuro o žolčnih kamenih, ki Vam jo zastonj pošlje glavno zastopstvo za Jugoslavijo: lekarna »K Sokolu«, G. Proche, Brčko

SALVAT-THÉ!

Kakor že od nekdaj, tako tudi letos popravlja snežne čevlje in galoše staroznana trdna prva slovenska parna vulkanizacija gumija

ŠKAFAR, Ljubljana, Rimska 11.

Proti alkoholu

Matere in žene, ve, ki obupajoče gledate, kako vaši dragi v pijanosti uničujejo sebe, rodbino in svojo čast in premoženje, ostavljajoči v kavarni poslednji dinar, ve jih morete popolnoma odvaditi, ne da bi se oni zavedali, z »AVINALOM«, preparatom berlinskega lekarnarja Franka, z zdravilom, absolutno neškodljivim zdravju. Polno zahvalnic od ozdravljenih. Cena 220.— Din. Razpošilja glavni zastopnik za Jugoslavijo N. Popović, Beograd, Kolarčeva 7.

Potrebujemo 40—60 m popolnoma suhih

mecesnovih plohov

500 cm dolgih, 25—30 širokih in 9 cm debelih, brez grč, gosta rast, dobavljivo tekom 30 dni. Ponudbe na »AROMATIKA« Novi Sad. 1828

Izvežbano stenotipistinjo

perfektno v slovenščini in nemščini, po možnosti z nekaj znanja srbohrvaščine, išče veliko stavbno podjetje v Ljubljani. Službo lahko nastopi takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Stalno mesto takoj«. 1514

Sodavičarji!

Najboljše in najcenejše Ia. češke **sifonske, kraherlske, limonadne** bele in zelene steklenice ter vse v to stroko spadajoče potrebščine, dobavlja

„Čehostaklo“
Ljubljana, Komenskega ul. 20

Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša dobra mati, stara mati, teta in tašča, gospa

Apolonija Tancig

v petek, dne 10. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1929.

Žalujoči ostali.

G. Th. Rotman:

Bratec Branko in sestrica Mica

(Pravljica s slikami)

(Ponatis prepovedan)

69.

A pritlikavec je dejal: »Nikar se ne zareci. Pojdi najprej malo z menoj, potem se odločiš.« Razkazal je bratcu Branku dvorne vrtove, kjer so rasle redke, prečudno lepe cvetlice in so vodometi šumljaje gnali svoje curke v zrak. Nato je peljal gosta v kraljevske zakladnice, ki so bile polne dragocenega zlatega nakitja. »Vidiš,« je rekel pritlikavec, »vse to bo tvoje, če postaneš naš kralj! Ali se še vedno ne moreš odločiti?« — In bratec Branko, neprestano misleč na malo princesko, na njene oči, ki so tako žalostno in vendar tako prijazno zrle vanj, je rekel sam pri sebi: »Da, da, kar zdi se mi, da se bomo zmenili.«

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.